

Irena Dousková

Hrdý Budžes

NAKLADATELSTVÍ PETROV

Irena DOUSKOVÁ

Hrdý Budžes

Vydalo nakladatelství
PETROV
jako svou 233. publikaci
Brno 2002
Vydání druhé, V Petrově první

© Irena Dousková, 2002
ISBN 80-7227-132-6

1. Jak byla Olinka mrtvá

Včera byl důležitý den. Včera jsem ve školním rozhlase slyšela krásnou básničku o jednom pánovi. Jmenoval se Hrdý Budžes, byl velice statečný a vytrval, i když měl všelijaký potíže. Já mám taky potíže, hlavně proto, že jsem tlustá a všichni se mi smějou. Ale včera jsem si řekla, že se nedám. Budu jako ten Hrdý Budžes a vytrvám.

Jinak se mi včera stala taková nemilá věc. To totiž říká ředitel z divadla – nemilá věc – a toho já totiž znám, protože máma je herečka v tom divadle a táta taky. A ten ředitel, právě když chce hercům říct, že je něco špatně nebo tak, tak řekne: „Soudruzi je to taková nemilá věc.“ Já ho vlastně nemám moc ráda, protože vypadá, jako když se lebka usmívá. Lebky a kostry se bojím ze všeho nejvíc. Taky se dost bojím čertů a taky psů, protože mě jednou jeden kousnul do nohy, ale to bylo v Zákopech u dědy a u babičky. Ale nemilá věc se mi líbí, to se prostě tak říká.

Včera, když jsme přišli do školy, tak nám pani učitelka Koláčková řekla, vlastně ne když jsme přišli do školy, ale když škola skončila, tak nám řekla, ať zůstaneme ještě chvíli potichu sedět, že nám musí něco říct. A byla taková vážná, že jsem si hned myslela, že to právě bude nějaká nemilá věc.

Jako když nedávno nám taky řekla, že nám něco řekne, a zavolala k tabuli Hrůzu a dala mu nanuka a Hrůza tak divně koukal, ale on tak kouká vždycky, dost divně. A řekla: „Děti, váš spolužák Láďa Hrůza od nás odchází a jde do pomocné školy, tak mu všichni hezky zateskáme.“

A včera zase nám řekla: „Děti, stalo se něco moc smutného, vaše spolužačka Olinka Hlubinová umřela, protože byla moc nemocná od srdce.“ A tak jsme se všichni lekli a pak jsme šli domů. A já teď na to pořád musím myslet.

Ta Olinka sice není z druhé B jako já, je z áčka, ale stejně. Má takový krátký černý vlasy a hrozně hezky kreslí. Já ji ani moc neznám, ale pani učitelka nám hodněkrát ukazovala výkresy, co Olinka kreslila,

protože jsou hezký. Ted'ka umřela, tak už ji asi neuvidím, ale ty výkresy může pani učitelka klidně ukazovat pořád. To je dost divný.

Doma jsem to hned vyprávěla a ptala jsem se, jak to, že umřela, když to je malá holčička, protože já už vím, že někdo umře a pak už nikdy nepřijde domů ani nikam, ale hlavně, když je starej. A taky jsem se ptala, co to je od srdce, a prej je to tak, že srdce je nejhorší nemoc. Jak má někdo srdce, tak skoro určitě umře. Máma mi pak dala dvě sušenky, asi proto, že jsem byla smutná jako pes. Tak mám radost a pořád jsem smutná.

Před prázdninama se mi to taky stalo. Měla jsem radost, protože jsem dostala na vysvědčení jedničky a šli jsme na dorthy, já jinak na dorthy nesmím, protože jsem tlustá, tak jsem měla radost a taky, že byly prázdniny, ale byla jsem smutná, protože nám řekli, že umřela naše pani družinářka Olga Jeřábková. Ale ta se umřela sama. To nám neřekli, to mi řekli doma, že se otrávila. Ona totiž se otrávila plynem a vybuchla a vybuchnul i ten dům, kde bydlela, a tak ještě umřeli nějaký cizí lidi. A já nevím proč, protože byla hodná a veselá a já jsem ji měla ráda, protože mě schovala, když jsem kousla Zdenku do ruky, protože jsem s ní nechtěla dělat dvojici na oběd, a ona chtěla a nedala si to vysvětlit, že já nechci. A pak jsem se bála, co mi udělá její maminka, pani Klímová, až si pro ni přijde do družiny a uvidí tu zakousnutou ruku. Pani Klímová je taky učitelka u nás ve škole, ale učí velké děti ruštinu. A Zdena brečela a já jsem seděla ve družině radši pod stolem a taky jsem brečela, než mě pani družinářka schovala k sobě.

Jenže Kačenka, tak já říkám totiž mojí mámě, jenže Kačenka taky nevěděla, proč si to ta pani družinářka udělala. Tátovi potom v kuchyni říkala, že ji uštvaly ty svině. To asi myslela Rusové nebo možná komunisti, protože Rusové a komunisti jsou svině, ale nesmí se to říkat. Ale Kačenka s Andreou Kroupovou to stejně pořád říkají, zpívají protirusáckou písničku *Už troubějí, už troubějí, na horách je Lenin* a Kačenka mi nechce dovolit chodit do jiskřiček, protože jiskřičky a pionýři jsou prej malý komunisti. Tak já nevím, z naší třídy tam chodí celá třída a já bych tam taky chtěla chodit. Já už chodím na němčinu, na kreslení a do baletu, protože jsem tlustá, tak musím cvičit. Ale do jisker bych taky ještě chtěla.

Na němčinu nikdo nechodí, jenom já sama, k pani učitelce Freimanové, co mě učila loni v první třídě a pak šla do penze nebo kam. Přestala nás učit ve škole a učí teď u sebe doma jenom mě.

Do baletu chodí hodně dětí, hlavně holčiček, ale ty jsou všechny moc hezký a nikdo tam není tlustý, jenom já, a tak se mi smějou, když cvičím a pořád. Já tam mám taky kamarádku, ale to je ta pani, co nás učí tancovat, protože to je Kačenky známá z divadla. Říká tam do rádia, kdo má jít na jeviště, to se jmenuje inspicientka. Před tím byla opravdická baletka, ale už je taky tlustá.

Nejlepší ze všeho je výtvarnej kroužek u pana Pecky v kulturáku, tam se mám dobře. Tam kreslím a maluju a hlavně modeluju. Pak se to vypálí v peci a je socha. Taky tam chodily jiný děti, jenže panu Peckovi se líbilo, co maluju a co mluvím, a přemluvil Kačenku, aby mi dovolila chodit večer, když choděj dospělý lidi. Tak teď dělám sochy se starejma malířema místo s dětma a s Nečkou Pacákem, to je taky malej kluk, co ho pan Pecka chtěl mezi sebe. Pan Pecka má gramofón, a když se maluje, tak pouští Mozarta, to prej je nejlepší skladatel hudby ze všech, co jsou na celým světě, něco jako Bedřich Smetana, ale ještě mnohem lepší. A je to vopravdu moc hezký. I když Andrea Kroupová, co je taky herečka z divadla od Kačenky a je Kačenky kamarádka, říkala, že to není pravda, že úplně nejlepší je nějakej jinej od B. Myslím, že Bachoven. Taky si tam povídaj zajímavý věci a já myslím, že já budu sochař, až budu velká.

Včera pan Pecka říkal, že slyšel, že se teď budou nosit kalhoty jako zvon, nahoře úzký a tenký a dole široký a hodně barevný. Taky říkal, že on ze sebe kašpara dělat nebude a ty kalhoty, že bude nosit jen přes mrtvolu. A mně se to taky nelíbí a pan Pecka je z Prahy a je to sochař.

Andrea Kroupová už takový kalhoty nosí a je velice krásná, ale Kačenka je stejně mnohem hezčí. Andrea mi říkala, že ženská nikdy nemůže bejt sochař, ale pan Pecka říká, že chytrá ženská může bejt všechno, co chce.

Já myslím, že pani učitelka Freimanová, co mě učila v první třídě a co mě teď učí německy, ta že je moc chytrá. Hlavně proto, že umí německy a taky proto, že umí povídat věci, který mi pomůžou, když mám nějaký potíže v hlavě, jako včera s tou Olinkou. V první třídě mě Kačenka chtěla přihlásit do kostela na náboženství, ale pani učitelka

Freimanová jí to rozmluvila, že prej budu mít i tak dost potíží. To právě myslela ty moje potíže v hlavě a ty já teda asi určitě mám.

Když jsem šla včera domů z němčiny, tak už byla tma a bylo moc krásný počasí, protože strašně padal sníh a foukal vítr a svítily všechny výlohy a byly v nich vánoční ozdoby. Tak jsem šla hodně pomalu, abych si to pěkně užila, a trochu jsem jedla sníh, to můžu, ten není žádnéj sladkej, a dělala jsem stopy. A pak jsem se na chvíli zastavila u papírnictví, protože to já mám nejradši, a dívala jsem se na ty krásný voňavý pastelky a čtvrtky a všechny různý barvičky a milovaný věci. Na tý výkladní skříni byla dole jinovatka s kytičkama a hvězdičkama, tak jsem si sundala rukavice a napsala jsem prstem na sklo: Ježíšku, prosím tě, přines mi fixy, co jich je tam hodně, i růžová a oranžová a modelínu, kdyby to šlo. Já budu moc hodná. Děkuji ti, Helena Součková, Antonína Zápotockého 429, Ničín V.

A potom jsem se chtěla ještě chvíli dívat a čmukat sníh, ale najednou jsem viděla, že za výlohou stojí Olinka Hlubinová a hrozně se na mě mračí. Měla dlouhý bílý šatičky a bílej obličej a držela v ruce čtvrtku, na který nebyl žádnéj obrázek a byla taky jenom bílá. A já jsem chtěla utéct, ale nešlo to.

Olinka řekla: „Vrat' mi moje vodovky, nebo tě budu strašit, dokud taky nebudeš mrtvola.“ A já jsem řekla: „Olinko, prosím tě, nezlob se. Já jsem ti žádnéj vodovky nevzala. Vždyť já vůbec nejsem z vaší třídy. Já mám jenom ty starý, co mi dala Kačenka do první třídy.“ „Někdo mi ukrad vodovky a já teď nemůžu malovat,“ řekla Olinka a byla dost našťvaná. „Tak já ti dám svoje, jestli chceš,“ řekla jsem a sundala jsem si aktovku a dala jsem je Olince. „Tak dobře, a přísahej, že nikdy nebudeš kreslit tak hezky jako já,“ chtěla Olinka. „Přisahám!“ Přisahala jsem a honem jsem utíkala domů, protože už to šlo. A dvakrát jsem upadla.

„Helčo, ty zase vypadáš jako polskej žid,“ zlobila se na mě Kačenka cizíma slovy. „Kabát máš přepnutej, šálu couráš po zemi, čepici máš v kapse, celá jsi ňáká zmáčená. Taková chytrá holčička a chodíš jak z pomocný školy.“ Ale to nic nebylo. Když potom přišla ta pani a přinesla moje přezůvky v pytlíku, rukavice a vodovky, co jsem dala Olince, bylo to mnohem horší. Prej se budu muset nad sebou zamyslet, ale vždyť já už jsem hrozně zamyšlená.

2. Jak byl Pepíček v pekle

Už jsem úplně ve Vánocích, sice budou ještě za strašně dlouhou dobu, asi za čtrnáct dní, ale já už na ně pořád myslím. Jenom mě mrzí, že Kačenka je na mě ještě zase už mrzutá a to se mi před Ježíškem zrovna nehodí, aby si nemyslel, že nějak moc zlobím, když já nezlobím, jenom mám všelijaký nedorozumění. To bylo s těma zapomenutejma věcmi a před tím s těma tužkami a gumama, ale ty nebyly zapomenutý, ty mi ukradli ve škole, ale já jsem to neřekla, protože kdybych to řekla, tak by máma zase šla do školy a to já nechci.

To by mě neměli ještě víc rádi, než mě už stejně nemají. Hlavně protože jsem tlustá a protože jsem z divadla, ale Jarda Lagrón a Robert Lagrón jsou ze střelnice a to nikomu nevadí, protože voni jsou u nás ve třídě jenom přes zimu a někdy nechají kluky zadarmo střílet nebo jezdit na kolotoči.

A taky kvůli těm jménům. Já se totiž doopravdy nejmenuju Součková jako Kačenka, ale jmenuju se Freisteinová jako Karel Freistein, co byl něco jako můj táta. Ale můj táta to přitom nebyl, protože ho vůbec neznám a on mě taky nezná a vůbec tady nebydlí, jenom ho mám nějak v krvi.

Měla jsem jenom Kačenku a teď máme Pepu a Pepíčka a Pepa je můj opravdickej táta. Jenže Kačenka se pořád jmenuje Součková jako vždycky, protože je herečka a to se tak dělá. A Pepa se jmenuje Brďoch a Kačenka se někdy píše Součková a někdy Brďochová anebo taky Součková-Brďochová. Jenom já jsem Freisteinová a vůbec to nechci a ve škole se mi smějou.

Pani učitelka Kolářková, když byla v září ještě úplně nová a chtěla vědět, jak se jmenujeme, ona už to věděla, ale chtěla to vědět od nás, tak když došla ke mně, tak řekla: „No né, děti, už jste něco takového viděly? Tady Helenka se jmenuje Freisteinová, její maminka se jmenuje Součková a tatínek se jmenuje Brďoch. To jsem tedy ještě neviděla. No, u divadla se to asi tak nebere. To je asi nevlastní tatínek, vid', Helenko?“ Celá třída se mi smála, i když to už dávno věděli a před tím se nesmáli, teda kvůli tomu.

Kačenka zuřila, když jsem jí to vyprávěla. Řekla, že jsou to hlupáci a šla poprosit pani učitelku Koláčkovou, aby už neříkala, že je můj tatínek nevlastní, a jestli by mi nemohla říkat Součková, abych s tím svým jménem nebyla taková vpuštěná. Pani učitelka Koláčková jí to slíbila, ona není žádná zlá, jenom není tak nóbl jako byla pani učitelka Freimanová a asi ani neumí německy. Ale v třídní knize stejně musím zůstat Freisteinová, to se prý nedá nic dělat.

Tak já si sama říkám Součková, třeba když píšu Ježíškovi nebo někomu jinému, nebo na sochání a pan Pecka to uznává. Ale kluci ve škole, vlastně i holky, ty se vždycky opičí, mi říkaj Mobydyk, to je prej náká hodně tlustá ryba. Nebo mi říkaj atomová bomba. A teď mi, to zavinila pani učitelka Koláčková, začali říkat Frankensteinová. To ještě ani nevím, co to znamená, musím se zeptat Kačenky. Ale opatrně, aby zase nechtěla jít do školy.

Tak jsem jí to právě s těma ukradenejma tužkama a gumama radši neříkala a teď to vypadá, že hrozně zlobim.

Ještě se mi taky stalo s tím Pepíčkem, jak jsem mu říkala, že je v pekle. Pepíček ležel v postýlce a trochu už spal a já jsem u něj seděla a pořád jsem opakovala: „Jseš v pekle. Jseš v pekle. Já jsem starej čert. Jseš v pekle.“ A povedlo se to, protože Pepíček tomu věřil a začal brečet. Jenže přišla Kačenka a všechno to slyšela, protože já jsem tomu taky už věřila a nedávala jsem pozor. Tak se Kačenka rozzlobila a pořád se zlobí.

Jenže já jsem to nemyslela ošklivě, já mám Pepíčka moc ráda, jenom jsem chtěla vyzkoušet, jestli mi to bude věřit, když mě přece vidí, že jsem to já. Protože správnej sochař musí každýho umět přesvědčit o svý pravdě a musí mít sílu fantazie nebo tak nějak. To říká pan Pecka a to právě měla bejt síla fantazie. Jenže Pepíčkovi jsou dva a půl roku a prej se s ním nic zkoušet nesmí.

Já jsem ráda, že Pepíčka máme, i když teda radši bych byla, kdyby se jmenoval Marcel. Ale táta s mámou nechtěli, že prej by je neměl rád, až bude velkej. To teda nevím proč, já myslím, že je to krásný jméno. Mám jednoho zajíce a ten se tak jmenuje. Pepíček se jmenuje Pepíček po tátovi a po dědečkovi. Po pražským dědečkovi Brd'ochovi, zákopeckej dědeček Souček se jmenuje František a ten můj dědeček od Freisteina ani nevím, jak se jmenoval. Ale ten je stejně mrtvej, i ta babička. Ta se jmenovala Helena jako já, to vím. Zákopecská babička

říkala, že je zabili ve válce Němci. Že je upekli v peci nebo něco takového, ale to nevím, jestli je to pravda. Asi určitě ne. Ona si babička myslí, že jsem ještě malá a nemám rozum a schválně říká o Freisteinovi hezký věci, abych ho měla ráda. Ale já ho ráda nemám, jenom Pepu. A toho zase nemá ráda babička, protože má ráda Freisteina a píše mu dopisy a taky proto, že Pepa chce, abych držela dietu, abych nebyla tlustá. A pořád jsou hádky. Ale já mám rozum a myslím, že Pepa má pravdu, i když mám ráda dorty a buchty, co zákopecská babička pořád schválně peče a zavaňuje mi hlavu.

Zákopecská babička je moc hodná, ale umnutá a moc si poroučí, i dědečkovi. Do Zákopů jezdíme každou sobotu a neděli a vždycky se tam strašně pohádáme, hlavně Kačenka s babičkou. Tak bych tam snad radši ani nejezdila, ale to nejde, protože se máme rádi.

A všechno je to kvůli Freisteinovi, protože mu babička pořád tajně píše, že jsem smutná, že mám zápal plic, že nesmím buchty a že bych je chtěla, a všechno je to jako pravda, ale pravda to není. Freistein je v cizině, která je strašně daleko a jmenuje se Ňujork. A já se pořád bojím, aby si pro mě třeba nepřijel. Pan Pecka se hrozně chechtal, když jsem mu to jednou vyprávěla, že to se teda bát nemusím. Ale mně to moc k smíchu nepřipadá, i když je to daleko. Babička mu bude tak dlouho psát, jak jsem smutná, až se naštve a přijede.

Jednou mi poslal panenku, jmenuje se Karla po Freisteinovi a nemám ji ráda, tak jí říkám příjmením pani Ňujorková. Ten Ňujork ale není země, je to město jako třeba Ničín, ale bydlí tam víc lidí a ta země se jmenuje Amerika.

V divadle jednou dávali hru, co se jmenovala *Hanba Americe* nebo tak nějak podobně a Pepa s Kačenkou tam hráli nějaký zlý americký lidi a říkali, že je to vůbec nebaví, a mě to taky nebavilo. To už mě víc bavilo *Oldřich a Božena*, co tam Pepa hrál vraha a já jsem se ho hrozně bála. Ale to jsem ještě byla malá a Pepa byl ještě pan Brďoch, co k nám chodil jenom někdy.

Oldřich a Božena napsal slavný spisovatel František Hrubín, který napsal *Kuřátko u obilí*, a Kačenka říkala, že to napsal proti Rusům. Jako třeba *Jan Hus*, toho taky proti nim hráli, ale toho nenapsal František Hrubín, ale Josef Kajetán Tyl, co napsal taky československou socialistickou hymnu. František Hrubín už vloni na podzim umřel a

měli jsme ho na nástěnce. Ted' máme na jedný VŘSR a na druhý Vánoce.

Včera byla v divadle pro divadelní děti mikulášská besídka, ale žádný Mikuláš tam nebyl, byl tam pan Dusil a Andrea Kroupová a dělali, že jsou děda Mráz a Sněhurka a dali nám kolekce. To u nás byl opravdickej Mikuláš s čertem a bylo to strašně napínavý, jak to dopadne, protože Mikuláš věděl, jak jsem Pepíčkoví říkala, že je v pekle, a taky na Pepička všechno věděl a čert hrozně vrčel a Mikuláš s ním měl co dělat, aby nás nekous nebo nevzal opravdu do pekla. Museli jsme říkat básničky a zpívat a Pepíček plakal a já jsem se taky strašně bála. Ale když jsme jim slíbili všechno, co chtěli, tak nás nechali na pokoji a dali nám dárky. To jsem si oddechla. Ale stejně to bylo krásný, jak ten Mikuláš hrozně voněl, trochu jako divadlo, ale hlavně takovou svatou dobrodružnou vůní.

Tak ted' už bude jenom Ježíšek a už nám nic nehrozí. Než pojedeme do Zákopů, tak přijede dědeček Souček a půjdeme se podívat na Svatý Vrch na jesličky a já se musím ještě strašně pomodlit, aby to se mnou a s modelínou dobře dopadlo a aby byli všichni pořád živí. Možná bych mohla Ježíška taky poprosit, abych už se nejmenovala Freisteinová, ale Součková. Brd'ochová nemůžu, protože to by mi zase říkali – ty brd' – nebo by mi mohli říkat Prd'och a to by mi teda vůbec nepomohlo.

3. Jak byl kníže Přemysl s Husákem v Čáslavi na záchodě

Tak a je to! Ježíšek možná neexistuje! Dostala jsem modelínu a pastelky a fixy, ale zase jenom ty malý, a jednu panenku a *Kocoura Mikeše* a ještě další knížky a nějaký oblečky, který mě nebavěj. A já jsem tu modelínu viděla zastrčenou vzadu ve špajzu, když jsem si tam chtěla vzít jeden nebo v nejhorším případě dva vanilkový rohlíčky. Tak to mám za to.

Ve škole to říkali už dávno, že to je jenom jako. Krátká říkala, že ty dárky nosej dospělý lidi, a Eliáš říkal, že se ho babička pokaždý zeptá, Jiříčku, co ti mám dát k Vánocům, a pak mu vždycky dá ponožky. A prej, že to ví každěj. Ale zase voni děti věřej všelijakým hloupostem jako třeba, že Jana Husa ve filmu *Jan Hus*, co se mi moc líbil, musel hrát trestanec odsouzený k smrti, protože ho nakonec upálili. To já vím, že to tak není, že to byl normální herec Štěpánek a že byl naživu i potom. Ale ve třídě mi to nikdo nevěřil, tak já jim taky moc nevěřím. Já myslím, že maj dost hloupý maminky a tatínky, samý horníky, zedníci a komunisty. Jenom Klímová, co jsem ji kousla do ruky a co se s ní teď kamarádím, a pak ještě Válová, co když je vyvolaná, tak zrudne a koktá, mají tatínky důstojníky nebo plukovníky u armády. A to prej jsou komunisti tuplovaný, říkal Pepa.

Na podzim nám jednoho hnusnýho horníka na podstavci postavili před školu a všichni tam museli jít s kytkami a mávátkama jako na prvního máje. I rodiče. Ale Kačenka s Pepou tam zase nešli a říkali, že na žádnýho soudruha Havířenka Uranoviče nejsou zvědaví. Tak jsem musela jít sama ještě s Kristýnou Macháčkovou z vedlejšího baráku, která chodí do první třídy. Kristýnu k nám přived pan doktor Macháček, to je její tatínek, co má bílý vlasy a vousy a vypadá jako její dědeček. „Tak děvčata, jděte, mlčte, poslouvejte a pak nám povíte, jaký to bylo,“ nařídil nám. Kačenka se ho zeptala, jestli se taky nepůjde podívat na vrchnost, ale pan doktor Macháček řekl: „Kdepak, milostivá, já jsem patolog, já je uvidím později. Teď si tady radši s vámi dám kafičko a cigárko.“

Kristýna chtěla vědět, co je to patolog, ale pan doktor zakřičel: „Kristýna, Helenka, vlevo vbok, pochodem vchod, odchod!“ a vystrčil nás ze dveří. Já taky nevím, co je to patolog, zapomněla jsem se zeptat, ale myslím, že to znamená něco jako trpělivej.

Z horníka jsem běžela rovnou k divadlu, jak jsme byli domluvený, protože se jelo na zájezd do Čáslavi. Bylo to v pátek, Pepička přijela hlídat zákopecská babička a já směla jet s Kačenkou a s Pepou.

Před divadlem už čekali naši s Andreou Kroupovou a s Luděkem Starým a pan Dusil, pan Háek a Lída Ptáčková a Ťutim, to je její pudl, a pan režisér Kolář, to je její milenec, a ještě další lidi, co se máme rádi a co hrajou ve Zkrocence. Už zdálky jsem viděla, jak tam stojí a povídají si a kouří cigarety a chodí sem tam a křičí. A měla jsem čím dál lepší náladu, jako vždycky, když jdu s našima do divadla a když to nemám pokažený trojkou, dvojkou nebo nějakou jinou potíží. A to jsem z horníka neměla. Já do divadla chodím skoro každéj den, tak mám vlastně každéj den velikou radost. A když se jede na zájezd, tak je to ještě mnohem lepší, lepší než jet do Zákopů a skoro lepší než sochání.

Asi je to nejlepší na světě. Jenom když jsem viděla, že se Pepa s Kačenkou baví s Luděkem Starým, tak jsem začala být trochu trop na nervy, jak říká zákopecská babička, protože Luděk Starý se mi líbí a Kačenka to ví a dělá si ze mě schválně legraci. „Helčo, nápadník s pouhou maturitou a s tak malou hlavičkou mi nesmí přes práh.“ A klidně to řekne před Luděkem, schválně. Mně je hned hanbou do pláce a mám vztek. Jednou, když Kačenka řekla, že Luděk musí u sebe nosit zvláštní potvrzení, že má na krku opravdickou hlavu a ne tenisák s knírem, tak jsem jí bouchla a Kačenka mně pak přede všema naplácala. Potom nám to bylo oběma líto. Vždyť já si ho přece nechci vzít, protože už je ženatej. Luděk mi sice říká: „Helenko, nic si z toho nedělej, Kačenka se bojí, že si tě vezmu za druhou ženu, až se rozvedu, a nepřeje naší lásce, protože tou dobou už bude stará bába.“ Já dobře vím, že tak to není, to je dospělá legrace a Kačenka to na mě neměla prozrazovat, když ví, že jsem ještě malá a ošklivá.

Ale v divadle to nikomu nevadí, to je fakt. Všichni mě mají rádi. Třeba, když potkám pana Suchana, to už je starej pán, co hraje krále a kouzelný dědečky, nabídne mi sisinku a já si vezmu, protože by mu bylo líto, kdybych si nevzala, a taky proto, že tu sisinku chci. Pan Vo-

rel, kterej je už taky dost starej, ale má mladou milenku Mílu, se po-
každý ukloní a říká mi – rukulíbám, komteso Heleno. Pan Vorel hraje
knížepány, vojevůdce, továrníky nebo ředitele různých věcí. Podle
toho, co se hraje. Jeho Míla je učitelka a jednou jsme s nima byli v
Bulharsku. Ona je prý mladší než Kačenka, ale není tak hezká. Já
myslím, že by mohla hrát nanejvýš něčí sestru.

Taky pan Dusil, to je Kačenky a Pepy kamarád, i když je o hodně
starší a vykej si, je prima. Pan Dusil přišel, když už byli všichni v au-
tobuse a dělali si starosti, kde je. Řekl: „Maucta,“ sednul si sám a ani
nedělal vtipy.

Pan řidič Klubko měl po cestě puštěný rádio, v rádiu hráli moji ob-
líbenou píseň *Malovaný džbánek, z krumlovského zámku* a pak hlásili,
že v Praze shořel Veletržní palác. To je škoda, protože v Praze jsou
krásné starobylé paláce a Praha je vůbec krásné a hlavní město. Jsou
tam Hradčany, orloj, zoologická zahrada a já bych tam chtěla bydlet,
protože se tam přestěhovala moje nejlepší kamarádka Tereška Kulíš-
ková, protože její maminku Kláru Frágnerovou vzali do Národního
divadla. Národní divadlo, to je stejně důležitý jako zoo a Hradčany, a
tak se kvůli tomu odstěhovali z Ničina na Prosek. Strašně jí to závidím
a moc se mi stýská.

Jestlipak se bude na ten Veletržní palác dělat sbírka mezi chudými
lidmi, jako když shořelo Národní divadlo? Chtěla jsem se Kačenky
zeptat, ale už jsme byli v Čáslavi a nebyl čas.

V Čáslavi zemřel slavný husista Jan Žižka, na kterého křičeli –
chraň holého a vystřelili mu oko a pak ještě jedno u hradu Rábí. Já to
vím od zákopecského dědečka, co mě učí znát naše slavné dějiny.
Čáslav je starobylé okresní město.

Na záchodě v hotelu, kde jsme bydleli, bylo napsáno:

*Na kostele zvoní zvon
Seru, sereš, sere on
Na mou věru
jak tak seru
Tak mi přišlo na mysl
jak sral kníže Přemysl.*

A pod tím:

*Horší nežli Rusák
je ten čurák Husák.
A ještě pod tím:*

Dělej mi to zezadu!

Tomu jsem nerozuměla, tak jsem se na to při večeři zeptala Kačenky. Kačenka se zakuckala, zrudla a řekla, že neví, co by to mohlo znamenat. Pepa povídal – jen neříkej a smál se a Luděk Starý s panem Dusilem, co s námi seděli u stolu, se taky smáli. Pan Dusil navrhnul, ať se zeptám Andrey Kroupové, ta že by to mohla vědět, ale Kačenka mi to zakázala a řekla: „Mohli byste se stydět, před tím dítětem.“ Viděla jsem, že se velice mračí, tak jsem se už radši na nic neptala a stejně jsme už museli jít do kulturního domu hrát.

Hrálo se *Zkrocení zlé ženy*, kterou hraje Kačenka, ale Pepa nehraje Petrucia, co si ji vzal, jenom jeho sluhu. Já už jsem to viděla asi pětkrát, ale to vůbec nevadí.

Když představení skončilo, přišel za Pepou nějaký pán, co s ním kdysi chodil do školy, a Pepa ho vůbec nepoznal. Ale on si chtěl stejně povídat. Tak jsme s Kačenkou vyšly ven, že počkáme na náměstí. Bylo teplo, Kačenka si zapálila cigaretu, pomalu jsme chodily kolem dokola a koukaly na hvězdičky. Z kulturního domu ještě vycházeli lidé a jinak nikde nikdo nebyl. Chtěla jsem Kačence říct básničku, ale když jsem prozradila, že je ze záchodu, tak Kačenka nechtěla. „Radši ne,“ řekla. Pak jsme si všimly pana Dusila. Seděl na lavičce, ale dost divně, vlastně ležel. Honem jsme k němu s Kačenkou běžely. Byl trochu zkrvácenější a funěl, ale jak nás uviděl, sednul si normálně a začal se usmívat.

Kačenka se polekala a už zdálky na něj volala: „Karle, co je vám? Je vám něco?“ Ale pan Dusil vrtěl hlavou a dělal nám vedle sebe místo. „To nic, dámy, to nic. Promiňte mi tu chvilkovou slabost. Udělalo se mi blbě, tak jsem musel na vzduch.“ „Seženeme doktora. Já pro někoho dojdu,“ chtěla Kačenka. Pan Dusil nechťel. „Ať vás to ani ne napadne, vážně. To byste mě našťvala. Ale děkuju vám, Kateřino, já

vím, že jste hodná holka.“ „Nevypadáte dobře,“ řekla Kačenka, „děláte mi starosti.“ A myslím, že panu Dusilovi pohladila ruku. „To mě mrzí, zvlášť před vámi. Věřte mi,“ řekl on.

Přemýšlela jsem, jestli to všechno není nějak proti Pepovi, a moc se mi to nelíbilo. Ale Dusil vypadal, že je mu fakt špatně, i když dělal, že je veselejší. Dokonce vstal a kleknul si před Kačenkou na jedno koleno.

...Vás tenkrát zjara čekal jsem...

V obzoru modrý zvučel jas.

Já napsal struny, by echem chyt se v nich váš hlas.

Nuž, rcete, kde jste tenkrát byla?

A pod jakými zeměpány?

Nuž, rcete, či jste jaro žila?

Kdo vám tak zcuchal tmavé vlasy?

Pak si pan Dusil zase sednul a bylo ticho. „Kačenka je blond‘atá,“ řekla jsem. A pořád bylo ticho. Tak jsem řekla: „Pane Dusil, já vám taky řeknu básničku. Horší nežli Rusák, je ten čurák Husák.“ Kačenka vyskočila jako čert z krabičky, ale to už přicházel Pepa a Luděk a Kamila, co hrála Blanku, pan režisér Novotný a taky Andrea Kroupová a Evžen Beznoska, dramaturg. A asi mě slyšeli, protože se smáli, a Andrea opakovala moji básničku a křičela: „To je boží, lidi, to je fakt boží!“ Pak se zavěsila do Beznosky a řekla, že jsou všichni zvaný k nějakému panu Kubálkovi na mejdan, a kdo chce jít, tak ať sebou hodí. A všichni šli, jenom my jsme samozřejmě nešli a Dusil taky ne. Cestou do hotelu Pepa povídal: „Kubálek, Kubálek... Není to náhodou ten soudruh Kubálek, co měl před představením proslov?“ „Hádejte, Pepíku,“ řekl pan Dusil a plivnul na chodník, „můžete třikrát.“

4. Jak mě málem sežrali vlci

Včera večer mě rozmrzeli na kroužku. Vlastně jenom slečna Monika, ale stejně to bylo celý zkažený. Jeden malíř, pan inženýr Raroch, se zase ženil a přines na sochání všelijaký koláčky a všem je rozdával a každý si vopravdu musel vzít. A všichni kromě nás s Nečkou si s nim připili, aby se mu ta svatba pěkně povedla, a ne jako vloni, aby už se nemusel pořád a pořád ženit. No, a ta Monika řekla: „To až bude mít svatbu tady Helenka, tak nám nic nepřinese, protože si všechno sní sama.“

Zajímalo by mě, co by jí asi na to řek Budžes. Já jsem si hned zase připadala jako ten papoušek, co jsem ho nedávno viděla v jednom přírodopisném filmu. To byl totiž takovej papoušek, co už málem chcíp a co není jako ostatní papoušci barevněj a šišatej, ale je jenom hnědej a kulatej a ještě ke všemu neumí pořádně lítat. Jenom utíká po zemi, takže to má hrozně špatný. Bydlí na jednom ostrově v Austrálii a už je ho děsně málo. Teď prej je trochu zachráněnej, ale neví se, jestli přece jenom nechcípne kvůli lidem, jako už se to stalo různějm jinejm zvířatům. Byl to moc smutnej film.

Takový věci mi ve škole říkaj pořád, ale na sochání se mi to ještě nestalo. Naštěstí se vůbec nikdo nesmál, protože dospělý lidi nejsou tak zlomyslný jako děti a vůbec jsou hodnější.

Proč to ta Monika řekla, to já nevím. Nejsem přece žádná lakomá a nic jsem jí nikdy neudělala. Pořád mě to mrzí, protože ona je taková krásná, skoro jako Miluška Voborníková, a umí dělat sochy. Já jsem si vždycky myslela, že bych mohla bejt jako.,Monika, ale doopravdy, protože ona je sochař a malíř, ale přes den je zubař a já bych chtěla bejt sochař i přes den.

Když jsem šla domů, už byla tma a zase padal sníh. Chvilí jsem zůstala stát před kulturákem a dívala jsem se dolů na Ničín – na světýlka. Okna byly žlutý a oranžový a na nejvyšších domech svítily červený komunistický hvězdy. Svatej Vrch byl celej černej a zdálky vypadal strašidelně. Ale u kulturáku bylo spousta světla a lidi chodili sem a tam.

Chodili do kina a do divadla, na kroužky a do restaurace a taky do hotelu, co si tam s holkama chodíme do recepce pro krabičky od amerických cigaret, co teď sbíráme. Kulturák je dlouhej a velikej a tohle všechno se tam vejde. Ale hezkej moc není. Vypadá trochu jako krematorium v Praze, kde jsme jednou byli na pohřbu strejdovi, když ho přejela tramvaj.

Ze všech lidí, co chodili kolem, se mi nejvíc líbily slečny z tanečních. Všechny měly kabelky a rukavičky, na schodišti si otřepávaly sníh z vlasů a hned za dveřma si sundávaly kabáty a přezouvaly se do střevíčků. Ty dveře byly celý skleněný, tak jsem zvenku viděla, jak se češou a jak se na sebe smějou do zrcadla a jak vypadají úplně jako princezny.

Třeba jako *Šípková Růženka*, kterou jsme nacvičili v baletu a pak jsme ji jednou hráli v divadle a co já v ní taky účinkuju a tancuju třetího zbrojnoše.

Jak jsem se dívala na ty slečny, najednou vyšel pan inženýr Raroč, hned si mě všimnul a divil se, že jsem ještě tady, a já jsem se zase divila, že už jde domů. Ale on říkal, že teď už přece nemůže nikde dlouho courat, když je ženatý, a musí za tou svou nevěstou, ale že mě ještě napřed doprovodí domů, protože stejně chtěl dát Kačence a Pepovi výslužku.

Tak jsme šli spolu a povídali jsme si o malování a taky o divadle a pan Raroč pořád upíjel víno z flašky, co si nes v ruce, a na zádech měl batoh s těma koláčkama a asi taky s dalšíma flaškama, protože to cinkalo. Z batohu mu koukal lampión pověšený na tyči.

„Tak nevím, jestli ještě budu chodit na kroužek, když mám teďka takovou vostudu, pane Raroč,“ řekla jsem podle pravdy.

„Jakou vostudu?“ divil se pan Raroč. „Dyť ti to jde.“

„No jo, ale to s tou Monikou, jak já teďka vypadám.“

„Na Moniku se vykašli. Já ti něco řeknu, naštvála se, protože jsem si nevzal ji. Tak je teď protivná. A taky byla namazaná. Ze žalu, rozumíš?“

„Ale jo, a proč jste si ji teda nevzal?“

„Není ani chytrá, ani hodná.“

„Ale je moc krásná.“

„To jo, to máš teda pravdu,“ vzdychnul pan inženýr Raroč a zase se pořádně napil.

„Proto si ji ale sakra přece nebudu brát, stejně mi dá, kdykoli si vzpomenu.“

„A co?“ zeptala jsem se, ale pan Raroach myslel na svoje věci. „Co vám dá?“ chtěla jsem vědět.

„Cože? Jo tak... No, co mi dá..., co mi dá..., všechno..., všechno, co budu chtít.“

„Tak je teda přece jenom hodná, ne?“

„No jó, vlastně jó, vlastně je hodná až moc. Na můj vkus je vlastně až moc hodná. Rozumíš?“

Moc jsem panu Raroachovi nerozuměla, ale stejně už jsme byli doma. Pepa s Kačenkou byli překvapení, že k nám pan inženýr přišel, protože to není jejich kamarád, jenom trochu známej. Ale neposlali ho pryč, poslali mě spát a ve svém pokoji si s ním povídali a povídali, až jsem usnula a dál nic neslyšela.

Ale než jsem usnula, tak jsem toho slyšela hodně. Třeba, že pan Raroach chtěl bejt malířem, ale ne jak je, opravdickým, jenže to nějak nešlo, a tak je smutnej, že místo toho musí bejt tím inženýrem v dolech. Kačenka mu říkala, že je ještě mladej, když je mu třicet dva let, a že může bejt, čím chce, i malířem. Ale on říkal, že teď už je pozdě a že bude akorát zanedlouho otcem a že je vůbec hrozně nešťastnej člověk.

A pak jsem ještě slyšela, že prej si má dát Kačenka pozor na Andreu Kroupovou, protože se prej podezřele motá kolem nějakýho pana soudruha Pelce, kterej teď má bejt největším komunistou v Ničíně.

Ráno jsem se Kačenky ptala, jestli si teda na tu Andreu dáme pozor, a taky, kdy odešel pan inženýr Raroach za svojí nevěstou, ale Kačenka řekla, že Andrea je naše kamarádka, není to žádná komunistka a že je přece vdaná s Robertem Čuškem. A hlavně, že se nemá poslouchat, co si jiný lidi říkaj. A že prej si nemám dělat hlavu.

No tak dobře, jenže Kačenka je moc hodná, asi jako zákopeckej dědeček František, a myslí si, že každý je taky takovej. Klidně se může nechat zase voblafnout, jako třeba od Freisteina. Aspoň já si myslím, že Freistein ji vyloženě voblafnul.

Pepa s Kačenkou měli tenhle čtvrtek premiéru, tak nás přijel hlídat zákopeckej dědeček a dokonce uvařil oběd. Děda umí vařit dvě jídla, šklubánky na slano a šklubánky s mákem. Potom jsme se šli spolu projít, ale jenom na chvilku. Odpoledne dávali v televizi hokej – naši pro-

ti Rusůn – a na to se všichni chtěli dívat. Já taky, poněvadž mi Kačenka slíbila, že když vyhraje, dostanu čokoládu. Prohráli jsme 3:2, tak jsem dostala kvůli blbejm hokejistům pomeranč. Když jsem Kačenku poprosila, že to radši nechci nic, řekla – co by za to daly děti v Biaře – a musela jsem ho sníst, protože byla pěkně naštvaná.

V noci jsem se najednou vzbudila. Slyšela jsem Kačenku křičet: „Ty kurvy! Ty mizerný špinavý kurvy!“

A Pepu, jak jí říká: „No tak, Káčo, vždyť je půlnoc!“

A pak ještě spoustu dalších hlasů všelijakejch lidí z divadla, co si je táta s mámou přivedli po premiéře domů.

S kurvama já jsem taky měla potíže. To jsme si v Zákopech před bytovkama hráli v létě s dětma a kluci si pořád říkali – ty kurvo. Já jsem to slovo předtím ještě nikdy neslyšela, ale líbilo se mi, tak jsem, když mě babička zavolala z okna k večeři, odpověděla: „Až za chvíli, prosím tě, já ještě nemám hlad, ty kurvo.“ Babička strašně rychle zabouchla okno a všechny pani, co seděly venku na lavičkách, a taky ty, co koukaly z oken, se otáčely a smály se.

Doma pak byla veliká nepříjemnost a řekli mi, že kurva je sprostý, ale strašně sprostý slovo. Mnohem víc než třeba vůl a blbec. Je to nějaká hrozná zlá pani, ale stejně je to divný, protože mi nechtěli vysvětlit, jak přesně je zlá.

No, to je jedno, stejně jsem byla ráda, že mě Kačenka tím křikem vzbudila, protože se mi zrovna zdál špatnej sen. Mně se zdá špatný sny dost často, ale zase ne vždycky tak špatný, jako byl tenhle.

Zdalo se mi, že si hraju na pískovišti uprostřed dvora, mezi osmi bytovkama. Tak to tady, co bydlíme, opravdu vypadá. Ty domy jsou jednou stranou otočený každej na jinou ulici, ale druhou stranou jsou všechny obrácený do stejného dvora, kde my si hraje. Jenže v tom snu jsem tam právě byla úplně sama. Něco jsem dělala na písku a najednou se otevřely ve všech domech všechny dveře, vyběhli z nich vlci a běželi na mě. Bylo jich tolik a běželi tak rychle, že jsem ani nikam neutíkala, jen jsem čekala, až mě sežerou. A už mě taky málem sežrali, kdyžby mě Kačenka nevzbudila.

Mně už se to zdálo víckrát, ale naštěstí mě ještě nikdy nesežrali. Po každým je to hrůza, protože si na to pořád nemůžu zvyknout. Je to ještě horší, než když se mi zdá, že si pro mě přijel Freistein anebo že si mě

čerti vzali do pekla, protože s Freisteinem i s čertama se dá aspoň mluvit.

Někdy některej ten sen taky dopadne dobře, protože se mi podaří uletět. Zamávám rukama a letím, kam chci. Je to strašně jednoduchý, ale nejde to vždycky. Škoda, že nikdy nevím dopředu, jestli to půjde. To bych se už ničeho nebála a nikdo by mě taky nemusel budit. Jenže když já ani nikdy nevím, že je to jenom sen, a přitom to ví asi každěj, určitě každěj velkej.

Já už bych taky chtěla bejt velkej starej člověk, protože starý lidi se sobě nesmějou, že jsou tlustý, a nedělaj si ani jiný hnusný věci, co si děti pořád dělaj.

Když jsem přišla do mateřský školky, tak mi hned na prvním obědě jeden chlapeček řek, že jeho tatínek má náklad'ák a tím náklad'ákem mě přejede. Vůbec nevím proč, já jsem mu řekla jenom ahoj a jak se jmenuju. A další takový věci. Kačenka si ale brzy dala říct a do tý školky jsem chodila jenom tejden. Pak už jsem zase chodila do divadla, kde je všechno prima.

Jenže ve škole je to skoro stejný jako ve školce a chodit se tam musí pořád. Naštěstí ne úplně pořád, protože nakonec budu stará a nebudu muset chodit nikam a nic se mi nebude zdát.

5. Jak jsem byla zblízka u shnilýho vrabce

Minulej tejden nás naši dali do Zákopů, protože museli na tři dni na zájezd do jižních Čech. Moc se mi to nelíbilo, radši bych, aby šel do Zákopů jenom Pepíček, když je ještě malej, a já abych jela s nima. Ale nešlo to, nechtěli mě.

Dobrá na tom bylo, že jsem nemusela v pátek do školy – z rodinných důvodů. Teda já jsem si myslela, že to bude dobrý, ale nebylo, protože do toho přišel ten hroznej pohřeb.

V Zákopech umřela jedna stará pani a zrovna v pátek měla pohřeb. Ale ten starej, vopravdickej, co jde pohřební průvod až na hřbitov. Kdyby měla kremaci, tak je to jedno, to se dělá v Praze nebo v Berouně a pak v Zákopech rovnou na hřbitově, takže není nic vidět, když tam člověk naschvál nejde. Ale když je průvod, tak jdou muzikanti a hrajou strašnou smutnou hudbu, za nima jede auto s rakví, pak jde pomaličku spousta lidí a všechno se to skoro nehejbe, takže to trvá moc dlouho a je to k nevydržení.

Já se toho strašně bojím, hlavně té hudby, která je slyšet úplně všude a nedá se před ní nikam schovat. Já se vždycky schovám v pokoji pod stůl, abych nic neviděla, a dám si vatku do uší, ale vůbec to nepomáhá, protože oni jdou zrovna babičce pod okny a jdou tak dlouho, že to stejně nikdy nevydržím a musím vylézt na záchod nebo někam jinam.

Děda s babičkou bydlí v poslední bytovce na kraji vesnice a pak už je jen cesta ke kostelu se hřbitovem. V Zákopech je kromě normálních domečků asi pět bytovek a národní výbor a kulturák jako ve městě, jenže menší. Děda s babičkou nikdy neměli svůj domek se slepicema a tak, protože děda byl pan řídící, bydlel celou dobu ve škole, a když šel do penze a zrovna dostavěli ty bytovky, tak se tam přestěhoval. Děda má svůj malej pokojíček, babička má ložnici, kde děda nesmí spát, protože chrápe, a pak mají ještě jeden větší pokoj, co mu babička říká jídelna.

V jídelně je krásnej starej nábytek, kterej je vyřezávanej a obrovskej, takže tam není k hnutí, ale jsou tam dobrý schovávačky, jako

třeba ten kulatej stůl s jednou nohou a s dlouhým ubrusem, co jsem pod něj vlezla při tom pohřbu nebo když do Zákopů přijeli Rusáci. Ale to jsem byla ještě malá.

Voni by mě tam asi stejně našli, kdyby chtěli, a proti pohřbům to taky moc nefunguje, ale zatím nemám nic lepšího.

Snad bych jediné mohla utéct na Modrou Horu nebo na Břízov, to jsou dva zákopecký kopce s lesama, anebo na Skály, to jsou vopravdu skály s jeskyněma, a tam by asi ta hudba slyšet nebyla, ale tam by mě babička samotnou nepustila.

To děda, ten se pohřbů nebojí, nikam se neschovává a ještě tam chodí řečnit, protože nikdo jinej v Zákopech to tak dobře neumí. Děda je vůbec statečnej. Nebojí se ani v lese, ani na hřbitově, ani chuligánů, ani kostlivců a čertů. V Zákopech ho všichni znají a pořád musí někam chodit a něco dělat, protože po něm pořád někdo něco chce. Babička se zlobí, že je málo doma a že je hodnej na cizí lidi a nic z toho nemá.

Babička, ta je doma v jednom kuse, ale nechte si, ani nepíše plakáty jako děda, hlavně vaří nebo peče. Skoro vůbec nechodí ven, dokonce ani nakupovat. Vždycky napíše na papírek, co se má koupit, a musí jít děda. Asi tak třikrát denně. A vždycky mu vynadá, že něco pokazil nebo že někde kafral, protože mu nevěří, že bylo v krámu hodně lidí a dlouho to trvalo, poněvadž sama tam nikdy nechodí a nemá z toho pojem.

Ale já to vím, protože já chodím s dědou všude, kam mě vezme. Děda je můj hlavní kamarád. Teda děda František samozřejmě. Pražskej děda Pepa je sice taky prima, ale ten k nám jezdí jenom jednou nebo dvakrát za rok, většinou před Vánocema, a někdy taky, když maj Pepové svátek. Pokaždý přiveze pomeranče a banány a je opálenej, protože je ještě mladej.

Ty pomeranče jsou důležitý, s těma totiž děda žongluje jako v cir-kuse a ještě umí další triky, třeba pískat břichem, nebo jak to dělá, a házet pomerančem na loktu a vždycky nám to všechno ukáže, takže ho s Pepíčkem rádi vidíme. Někdy s ním přijede taky jeho manželka Viki, ale ta se jenom pořád směje a nic zajímavýho neumí.

Děda Pepa byl před mnoha lety zavřenej v kriminále, ale teď už se má dobře, protože ta pani Viki má syna, kterej bydlí v západním Německu a dělá tam manekýnku. A my se máme taky trochu dobře, pro-

tože někdy od nich dostaneme starý německý šaty nebo i jiný věci, který už nepotřebujou.

Když přišel dědeček František z pohřbu, jeli jsme spolu do Králova Dvora navštívit tetu Lilku. Jeli jsme jen já s dědečkem, i když teta Lilka je sestra babičky a ne dědečka. Dostali jsme bílý kafe a bramborový placky a pomáhali jsme tetě skládat papírový krabičky na léky, aby si vydělala nějaký peníze. Ona má hrozně málo peněz, protože když byla mladá, měli se strejčkem Lojzou v Královém Dvoře dvě cukrárny. Teď už bohužel nemá žádnou cukrárnu, ani žádný bonbony jí nezbyly. Už nemá ani strejčka Lojzu, co se tak dlouho tahal se slečnama, jak říká naše babička, až z toho vloni umřel. Proto za ní s dědou někdy jezdíme, aby jí nebylo tak smutno.

Teta Lilka je úplně jiná babička než ta naše. Nosí starodávný černý šaty, má dlouhý bílý vlasy a na nich síťku. Nikdy nemá ondulaci jako babička Míla a je taková obyčejná. Ale to se mi právě líbí.

Naše babička má v Praze sestru Aňu a sestru Irmu, v Račicích sestru Karlu a na Slovensku Stázu. Ještě měla sestru Máňu a čtyři bratry, ale ty už umřeli.

Domů jsme šli pěšky, protože z Králového Dvora je to do Zákopů jen pět kilometrů a protože rádi chodíme a povídáme si. V lese se mi chtělo na záchod a už jsem měla strach, že se budu muset utřít lopuchovým listem, ale děda přece jen našel v kapsách nějaký papír.

Děda celej rok nosí takový starý šedivý sako, který má spoustu kapes, a v těch kapsách jsou všechny důležité věci, co člověk na cestách může potřebovat. Třeba notýsek a propiska, špačky, to jsou takový malinký obyčejný tužky, zavírací nůž na ořezávání těch špačků, gumu na gumování, občanský průkaz, brejle, nějakou dobrotu a ještě všelicos. S dědou se člověku nemůže nic stát.

Když jsme vyšli z lesa na silnici, zastavil nám autobus, co jel zrovna kolem. Jen tak sám od sebe. Řidič dědu poznal a nechtěl si ani vzít peníze. A vůbec všichni v tom autobuse dědu znali, volali na něj – dobrý den, pane řidičí – chtěli s ním mluvit o různých věcech a chovali se, jako když to byl jejich dědeček.

Jenom babička se zlobila, kde jsme se courali, že jdeme pozdě a proč vůbec jsme jeli skládat ty krabičky, když doma je plno důležitější práce. Taký chtěla vědět, jestli nám teta Lilka vůbec něco dala, ale když jsme jí řekli o těch plackách, tak se zlobila ještě víc, proč jsme je

jedli, když máme doma večeři, kterou vařila celý odpoledne. Takhle je to vždycky, babičce se člověk těžko zavděčí.

Naši přijeli v sobotu v noci a v neděli mě hned hnali ven, prej na vzduch a hrát si s dětma. Já vím, že to nemá cenu, tak jsem si radši než s dětma chtěla hrát s modelínou, ale nedalo se nic dělat.

Venku byly Pavlína s Milunou, na nic nehrály, jenom seděly a koukaly. Tak jsem navrhla, že bysme mohly hrát Polívka se vaří, maso na talíři, protože tam měly míč. Chvilí jsme to teda hrály, jenže pak přišli Lugar s Jožanem a řekli, že to je blbá hra a že radši půjdeme za barák. Ani neřekli, co tam chtějí hrát, ale holky hnedka že jo. Voni totiž nejsou moc vysoce inteligentní. Pavlína ani nenosí kapesník, pod nosem má pořád nudli, a když už je moc dlouhá, utře si ji do rukávu nebo ji volízne. A Miluna je taky dost ukoptěná. Mně je to celkem jedno, hlavně že se se mnou bavěj, ale babička je u nás nerada vidí. Když k nám některá přijde na návštěvu, babička vždycky počká, až se pro něco ohne, a pak jí zezadu očuchává punčocháče, jestli tam prej nemá naděláno. To bych babičku skoro i praštila, kdyby se to smělo.

Za barákem se na nic nehrálo, kluci jen tak házeli kameny a všichni se nudili. Až si Lugar všimnul, že tam stojí Fifík, to je naše auto, co se musí natáčet klikou, aby se rozjelo. Je takový malý, kulatý a táta říká, že správně se jmenuje Renault čtyřka. Kluci se začali posmívat, že je Fifík malinkej, že jezdí na setrvačnicku a že se do něj vejde jenom jeden člověk. Já jsem Fifíka bránila, že je benzinovej a že v něm jezdíme všichni čtyři. Ale oni mi zkroutili ruce za záda a nepřestali mě mučit, dokud jsem to neodvolala a nepřisáhala jsem, že se tam vejde jenom jeden. Šla jsem domů hrozně naštvaná a bylo mi hanba. Co by tomu řek Pepa, kterej nikdy nelže a kterej mě učí, že se nemám jen tak dát. Jak jsem začala přemýšlet, tak jsem přestala jít a zůstala jsem stát za rohem zrovna u shnilýho vrabce.

Tam je totiž ve zdi takový malý, zamřížovaný okýnko a na něm, za tou mříží leží chcíplej vrabec. Už je tam hrozně dávno a zbyla z něj skoro jen kostra. Já se ho trochu bojím, ale trochu mě to zase zajímá, tak se většinou jen tak zdálky rychle jedním okem podívám, jak to s ním je, a honem jdu pryč. Radši nikdy nejdu až k němu. Jenomže jak jsem se zamyslela, tak jsem se mu zapomněla vyhnout a najednou jsem stála rovnou u něj. Honem jsem zavřela oči, ale už jsem ho stejně viděla. Tak jsem je zase otevřela a řekla jsem si, že když jsem se do-

kázala podívat na shnilýho vrabce, dokážu taky Lugarovi říct, kolik lidí se vejde do Fifika. Pro Budžese by to byla úplná hračka.

Lugar a všichni ostatní tam ještě pořád seděli a jen tak koukali.

„Lugare!“ zavolala jsem přísně. „Co je, buďte?“ zeptal se Lugar.

„A stejně se do našeho auta vejdou čtyři lidi,“ řekla jsem a čekala, co se stane. Ale nestalo se nic.

„No jo, třeba vosum,“ ušklíbnul se Lugar. Fifík už vůbec nikoho nezajímal. Všichni se sebrali a šli pod schody hrát na sprostýho doktora. Dokonce mi nabídli, ať jdu taky. Ale já jsem šla radši psát úkoly.

Kačence s Pepou se nějak nechtělo domů, a tak jsme nakonec jeli až v pondělí ráno. Musí se sice brzy vstávat, abych přišla včas do školy, ale občas to tak děláme. Ze Zákopů je do Ničína daleko, trvá to asi hodinu po takový zakroucený, tajemný silnici přes lesy a různý malý vesnice.

Uprostřed toho jednoho lesa jsme najednou uviděli takovou malou holčičku s červenou čepicí a s červenou aktovkou na zádech. Táta zastavil a zeptal se jí, jestli náhodou nejde gratulovat babičce k narozeninám. Ale ona řekla, že ne, že je z hájovny a jde do Vlkovic do školy. Že prej takhle chodí každý den, protože žádnéj autobus tak brzy nejede a auto doma nemají. Tak jsme ji svezli až před školu a ona byla moc ráda. Já jsem byla taky ráda, jenom jsem litovala, že Lugar a ostatní neviděli, jak ve Fifíkovi jede pět lidí. Tři sice ještě dost malí, ale to se taky počítá.

6. Jak se splašili sloni

Byli jsme v Praze! Byli jsme tam celý dva dni a bylo to tak krásný, že tam v hlavě ještě pořád jsem.

Hned jak jsme příjížděli do města, viděla jsem v dálce domy, co byly tak krásný, až jsem myslela, že jsou to Hradčany. Ale Kačenka řekla, že ne, že to jsou Košíře. Jenže stejně, v Ničíně není vůbec nic, co by bylo aspoň tak hezký jako ty Košíře. Vlastně možná Svatej Vrch, ale kdovíjestli.

Vinohrady, kde bydlí babička Dáša se strejdou Kryštofem, tetou Janou a s Vašíčkem, jsou ještě lepší než Košíře. Ten jejich dům má na sobě různý krásný ozdoby, spoustu všelijakejch výčnělků a dokonce je růžovej.

Naši nás s Pepíčkem půjčili babičce Dáše a šli na ten pohřeb, co jsme kvůli němu do Prahy přijeli. Umřela totiž teta Aňa, to je zákopecský babičky nejmladší sestra, co ji má babička nejradši, protože je nejvíc nóbl. Takže zákopecská babička s dědou jeli taky a nemohli nás hlídat. A úplně nejlepší ze všeho bylo, že na ten pohřeb jsme já a Pepíček nemuseli. Po pohřbu si všichni příbuzní domluvili oslavu, protože měli tetu Aňu rádi, tak Pepa s Kačenkou rozhodli, že budeme v Praze i spát. My s Pepíčkem na Vinohradech a oni nevím kde, a že domů pojedeme až druhej den odpoledne. Měla jsem velikou radost.

Večer jsem ale nemohla usnout. Pořád jsem musela myslet na mámu a na babičku Mílu, jak hrozně plakaly. Taky jsem myslela na tetu Aňu a vadilo mi, že mi předtím ani moc nevadilo, že umřela. Zavřela jsem oči a tiskla si je rukama do hlavy, až mě bolely. Ale pořád jsem neviděla spací tmu. Viděla jsem, jak ve velikánským pokoji se zámeckým nábytkem sedí za stolem teta Aňa na takovým křesle, co vypadá skoro jako trůn, a vedle ní na židli moje babička. Teta Aňa má rozpuštěný, dlouhý, bíložlutý vlasy, bílý šaty, kterejm se říká kostým, a celá je taková světlá a tenoučká. Za ní na zdi visí velikej černej kříž s ukřižovaným Ježíškem. Teta mluví potichoučku, jako zdálky, skoro neotvírá pusy a přitom je strašně dobře slyšet všechno, co řekne. Babička je taky taková tichá jako ve skutečnosti nikdy ne. Já a můj bratranec si

hrajeme vedle toho stolu na zemi, na tlustým, barevným koberci se starodávnejma figurkama do jesliček. Teta Aňa se naklání k babičce a hlasitě šeptá: „To víš, Mílo, byl to Žid.“

„Ale to mi nikdy nevadilo,“ řekne babička.

„No ano, koneckonců, říká se, že míšenci jsou velice inteligentní a někdy i hezký lidi.“ Teta se na mě usmívá a podává mi jablíčko.

Otevřela jsem oči a uviděla tmou, ale opravdickou. Až za chvíli taky hlavu babičky Dáši vedle na otomanu.

„Babi? Co je to míšenec?“

„No, to je, když se zkřížej dvě různé rasy. Třeba, když zkřížíš osla s koněm, tak z toho bude mezek a to je míšenec – nebo vlastně kříženec, ale to máš jedno.“

„Babi, je ten mezek velice inteligentní?“

„Inteligentní? To já nevím, asi nijak zvlášť moc ne. Pročpak?“

„Jen tak, víš, já nemůžu usnout.“

„Tak já ti budu něco vyprávět, chceš?“

Poprosila jsem babičku, aby mi vyprávěla o Praze, ale nic si nepamatuju, protože jsem hned usnula. Zdálo se mi, že jsme se šli s dědečkem Františkem podívat do zoo, jak vypadá český lev, a povídali jsme si o Brunclíkovi, jenže najednou proti nám běžela spousta lidí. Utíkali, strkali se a zakopávali. Nemohli jsme jít ani dál, ani zpátky, jen jsem se dědečka chytila za ruku.

„Prosím vás pěkně, copak se stalo?“ ptal se dědeček těch lidí, ale oni pořád jen utíkali a křičeli a nikdo neodpověděl. Až úplně poslední pán na nás zavolal: „Utíkejte! Sloni se splašili! Dvacet slonů sem běží a všechno rozšlapávají.“ Dědeček povídá, ale kdepak, pročpak by se plašili? Jenže to už sloni běželi a všechno rozšlapávali. Už byli tak blízko, že jsem viděla, jak ten vedoucí slon má zelené oči a zelený chobot. Proto byl asi vedoucí. „To jsem blázen,“ řekl dědeček, nasadil si brýle a sundal si klobouk. Najednou ten první slon strašlivě zatroubil a všichni sloni se zastavili. Jen ten první se zeleným chobotem přišel až těsně k nám a povídá: „To jsem blázen, jste to vy, pane řídící?“ Dědeček si zase sundal brýle a nasadil klobouk. „Copak mě nepoznáváte?“ zeptal se slon. „Rudla – v šestatřicátým přece – vždyť jste mě učil.“

„Ale ano, už si vzpomínám, seděl jste v poslední lavici,“ řekl dědeček a nasadil si brýle.

„No tak vidíte,“ zatroubil slon a ukáplo mu z chobotu tak, že jsem byla celá mokrá. „To jsem rád, to jsem vážně moc rád. Já jsem na vás totiž nikdy nezapomněl.“

„Já na vás taky ne,“ řekl dědeček, „ale tenkrát jste neměl zelený chobot, víte. To mě trochu zmátlo.“

„Ale no jistě, vždyť já se na vás přece nezlobím,“ řekl slon. „To byla vůbec jiná doba, tenkrát. Ale zato vy, pane řídící, jste se ani trochu nezměnil.“ Pak si nás opatrně posadil na hřbet, vozil nás kolem dokola zoologické zahrady a představil nám další zajímavá zvířata.

Ráno mě vzbudily hrdličky a sluníčko, jak mi svítilo na hlavu. Babička už v posteli nebyla. Asi pekla štrůdl, protože to vonělo až do pokoje. Šla jsem otevřít okno a podívat se na ulici. Venku se procházeli holubi a všelijaký starý pani se psema a Praha mi voněla ještě líp než štrůdl.

Po snídani si pro mě přišla teta Krausová. To je babičky Dáši starší sestra a jmenuje se Marta. Když byla ještě mladá, tak měla jeden čas známost se slavným písničkovým skladatelem Ježkem, kterej potom odjel do Ameriky. Bylo domluveno, že Pepíček zůstane u babičky a mě vezme teta do města, hlavně na Hradčany. Já jsem chtěla vidět všechny možné pamětihodnosti, co znám z fotografií a od dědečka Františka, ale ze všech úplně nejvíc mě zajímala věž Daliborka, kde byl uvězněn rytíř Dalibor z Kozojed, který se mi strašně líbí. To je moje tajemství a nikdo o tom neví. Vystříhla jsem si jeho obrázek z knihy *Staré pověsti české* od Aloise Jiráska, ale o tom naštěstí taky nikdo neví. Jinak bych měla velikou nepříjemnost. Přeložila jsem ten obrázek asi napětkrát, až je z něj úplně malej čtvereček, kterej mám schovanej v penále, v kapsičce na gummy, a někdy, když jsem v bezpečí, třeba na záchodě, tak ho vyndám a rozložím. Dívám se, jak je Dalibor krásnej, představuju si, jak má hlad, jak celej smutnej hraje na housle, jak mu usekávaj hlavu, a miluju ho.

Teta Marta se sice trochu divila, proč tak dlouho chodíme kolem tý jedny věže, ale dovolila mi prohlížet si, co chci a jak chci, a když jsme si prohlídly i katedrálu svatého Víta, Zlatou uličku, různé obrazy a Loretu, vzala mě na zmrzlinu a sebe na kafe se třema cigaretama. Přitom mi vyprávěla dobrodružnou historku, jak měla celou druhou světovou válku ve skříni schovaného svého manžela, kterej se jmenoval Hugo Krause a kterého Němci neměli rádi. Taky pro něj měla uděla-

nou jednu schovávačku v gauči, do kterýho vyvrtala díry na vzduch, aby tam moh bejt Krause ukrytej, kdyby přišlo gestapo. Ještě ke všemu se jim v tý době narodila holka Hanička a to prej mohlo bejt dost podezřelý. Kdyby byli Němci pana Krauseho našli, tak by prej zastřelili tetu Martu i babičku Dášu a dědu Pepu a taky možná našeho tátu a strejdu Kryštofa, který byli tenkrát malí kluci. Jenže naštěstí ho Němci nenašli, a když bylo po válce, odjel pan Krause do Ameriky a už tam zůstal. Když potom přišli Rusáci, odjela do Ameriky taky ta jejich holka Hanka a teta Marta zůstala úplně sama ve Vršovcích, v tom bytě, kde se to všechno stalo.

Ona ale není žádná smutná, jenom už jí nebaví, jak všichni pořád bez ní jezdí do Ameriky, tak se rozhodla, že pojede taky, protože už je v penzi, takže stejně nemá co na práci. Teď jenom čeká, až jí to Američani a komunisti dovolej.

Když jsme šly z Hradu dolů do města, ukázala mi teta americký velvyslanectví, to je úřad, kam se chodí ptát, jestli už to bude brzy. A pak jsme se jely podívat do Národního muzea na velrybu. Ta mě trochu zklamala, protože už z ní zbyly jenom kosti. Ale nic jsem neřekla. Teta z ní byla celá pryč i bez masa, tak jsem jí nechtěla kazit radost.

Babička Dáša byla moc ráda, když jsme se vrátily domů, poněvadž Pepíček s Vašíčkem se poprali o vysušenýho ještěra, co měla na zdi, vysypali zevnitř nějaký svinstvo, dali tam místo něj štrůdl a už se zase prali. Babička jim nechtěla natlouct, protože jsou ještě moc malí, tak nevěděla, co má dělat. Ale to už taky přišli strejda s tetou a Pepa s Kačenkou a natloukli jim sami. Potom už jsme museli jet domů. Cestou kromě Pepy všichni plakali. Kačenka kvůli tetě Aňi, Pepíček kvůli tomu, že dostal, a já proto, že nemůžeme zůstat v Praze navždycky.

Doma jsem si vyndala z hračkárný obě krabice s pokladama. Jedna se jmenuje AV – to znamená Americký Věci, a druhá UNP – to znamená Upomínky Na Prahu. Do Upomínek jsem si dala pohled s orlojem, na kterým choděj apoštolové sem tam a ještě další pohledy a Špejbla od babičky Dášy. Do Americkéjch Věcí jsem dala panenku, co mi poslali americký příbuzný tety Aňi, který přijeli na pohřeb. Je to dost špatně vymodelovaná panenka. Je taková hubená, má moc dlouhý nohy a takovej malej, zamračeněj obličej, ale stejně je to veliká vzácnost. Pepíček od nich dostal pána s kravatou, kterej k ní pěkně pasuje,

tak jsem zkoušela, jestli by ho nevyměnil za toho Špejbla. Ale nevyměnil, protože ho potřebuje jako řidiče do nákladáku.

Nakonec mi ze všech dárečků zbylo starodávňý zrcátko a taková ryba na krk, co je na ní vzadu napsáno ISRAEL a ještě všelijaký klikyháky. To mi oboje dala teta Marta a řekla, že to ani není moc na hraní, ale že je to něco extra zvláštního a že si to mám schovat, až budu velká. Copak, já si schovávám všechno možný, jenomže jsem nevěděla, do který krabičky bych to měla dát. Do Americkéjch Věcí ani do Upomínek Na Prahu mi to nepasovalo a do klenotnice, kde mám prstýnky a náramky z pouti, taky ne. Nakonec jsem si založila novou krabičku, napsala jsem na ni ÚJV – Úplně Jiný Věci, a jsem s tím hodně spokojená.

Večer jsem se ptala Kačenky, jestli by nechtěla radši bydlet v Praze než v Ničíně. Řekla, že nechtěla. Tak jsem šla ještě za tátou, jestli by nechtěl, když už tam přece jednou vždycky bydlel. Táta by chtěl, ale když jsem navrhla, že bysme teda Kačenku mohli přemluvit, protože já bych taky chtěla a Pepíčkoví je to jedno, tvrdil, že to stejně nejde, i kdyby Kačenka souhlasila, poněvadž tam nemáme byt a angažmá. Angažmá, to je to, co mají Pepa s Kačenkou v Ničíně, hraní v divadle a zájezdy a tak.

Tak jsem napsala dopis babičce Dáše, tetě Martě a taky svojí nejlepší kamarádce Tereze, jestli by nám nepomohly nějaký angažmá najít. Nejlepší by bylo v Národním divadle, ale kdyby to nešlo, tak třeba i jinde, to já už bych Pepu s Kačenkou přemluvila.

7. Jak jsem pošlapala mravence

Protože už je hezky teplo, začaly zase potíže s tělocvikem. S tím jsou potíže vždycky, ale na jaře, když se vyleze z tělocvičny na školní hřiště nebo na stadion, je to ještě o dost horší než jindy, poněvadž to znamená, že se zase bude běhat a navíc se na to bude spousta lidí koukat.

Už jenom vysvlíknout se do trenýrek nestojí za nic. Hned je břicho vidět ze všech stran a nedá se s tím nic dělat. V plavkách je to zrovna tak, ale to mi nevadí, protože plavat umím dobře a rychle. Jenže mi to není nic platný, poněvadž plavat se školou nikdy nechodíme.

Nic jinýho neumím, i když pořád chodím někam cvičit a docela mě to baví. Ale ve škole mě to nebaví vůbec. Jenom mám před každou hodinou strach, protože školní tělocvik není vymyšlenej kvůli cvičení, ale kvůli mučení tlustejch a nešikovnejch dětí. A to jsem já oboje.

Včera to se mnou vypadalo moc špatně, protože se konal sportovní den. Vyučování bylo jenom do deseti hodin a potom musela jít celá naše škola a všechny ostatní ničínský školy na ničínskej sportovní stadion běhat a skákat, protože měl Vladimír Iljič Lenin narozeniny.

Napřed ale byla spousta proslovů a recitovaly se básně. Z naší třídy recitovala Válková, která sice, když musí mluvit před lidma, tak koktá, ale její tatínek je důstojník a ty naše závody uspořádali ničínský důstojníci. Strašně jsem jí záviděla, protože nemusela běhat. Měla jen říct tu básničku a potom pomáhat roznášet kytky a medaile. Jenže ona vůbec nebyla ráda. Měla strach, že něco zapomene a strach z toho svýho koktání a největší strach měla ze svýho tatínka pana Vála a z pani učitelky Verecký, který jí to recitování nařídili. Pořád chodila kolem dokola pódia, kde se říkaly ty proslovy a kde měla recitovat, a vždycky, když došla k jednomu místu, kde rostlo takový malý křoví, vlezla dovnitř. Za chvíli zase vylezla a šla znova kolem dokola.

Já jsem seděla sama kousek dál na trávě, dívala jsem se na Válkovou a bylo mi jí líto. Taký mi bylo líto mě, poněvadž jsem věděla, co mě čeká, a mrzelo mě, že si to třeba nemůžeme vyměnit, když bysme byly obě dvě radši. Mě by nějaký recitování nemohlo rozházet.

Jak jsem byla vzteklá a smutná, zamačkávala jsem mravence, co mi lezli pod nohama a někdy i po nich. Najednou někdo povídá: „No prosím tě, co to děláš?“ Otočila jsem se a za mnou stál jeden voják, v ruce měl strakatej praporek na startování závodů a dost se mračil. Nic jsem neřekla.

„No tebe jsem se ptal, holčičko, jen se na mě podívej. Co ti udělali ti mravenci?“

„Nic,“ řekla jsem a taky jsem se zamračila, aby viděl, že se ho nebojím.

„Tak proč to děláš, proč jim ubližuješ?“

„Nevim.“ Kopala jsem jen tak do země, až mě rozbolel palec u nohy.

„Mravenci chtěj bejt taky na světě jako třeba ty, a když jim ublížíš, taky je to bolí. I když neuměj mluvit.“

„Půjdete to říct?“ zeptala jsem se. Voják mávnul rukou, jako že ne, a sednul si vedle mě na zem.

„Stalo se ti něco?“

„Nestalo. Jsem naštvaná, protože musím závodit a nechci. Budou se mi smát.“

„To se musí vydržet,“ řek voják. „To nic není.“

„Vám se to řekne, když jste velkej, tak si můžete dělat, co chcete, a nemusíte dělat nic, co nechcete.“

„Kdepak, kdepak, to se ti jen zdá.“

„A co třeba musíte, co ani trochu nechcete?“

„Hele, já se jmenuju Honza, nemusíš mi vykat. Třeba musím bejt na vojně. To fakt ani trochu nechci. Ale naštěstí už jenom čtrnáct dní.“

Chtěla jsem se zeptat ještě na něco o těch mravencích, ale pak jsem si všimla, že na pódium leze Válová.

„Hele,“ upozornila jsem Honzu, „ta to má taky špatný.“

A špatný to teda vopravdu bylo. Válová byla napřed celá bílá, pak úplně zčervenala a pak začala recitovat. Koktala jako ještě nikdy, vůbec jí nebylo rozumět. Odříkala jenom dvě sloky ze šesti, ale trvalo to, jako by jich řekla dvanáct.

Potom to nějak skončilo, nevím jak, protože jsem dávno předtím zavřela oči, a abych si zlepšila náladu, představovala jsem si místo Válové na tom pódiu popravu rytíře Dalibora z Kozojed. Šlo to dobře.

Vojáci bubnovali a bubnovali a jeden špinavej zbrojnoš přinutil Dalibora pokleknout a položit hlavu na špalek.

„Chudák!“ řek Honza.

Otevřela jsem oči.

„Mně je ho taky děsně líto,“ řekla jsem a viděla jsem, ie mi Honza nerozumí. „Tak ahoj, já už musím jít cvičit,“ řekla jsem. Radši jsem mu nechtěla vysvětlovat, na co si v hlavě hraju, když se mu nelíbili ti mravenci.

Za chvílku začal náš závod na padesát metrů. Vždycky po pěti. Napřed běhaly holky. Kluci stáli kolem a pokřikovali. Když jsem přišla na řadu, volali: „Mobydyk, do toho!“ Myslela jsem na to, že jestli doběhnu aspoň předposlední, mohl by Dalibor ještě dostat milost. Ale asi jsem radši neměla myslet na nic. Upadla jsem, hned jak jsem vyběhla. Rozbila jsem si koleno a odřela jsem si nohy, ruce a hlavu. Asi fakt hodně, protože příběhly učitelky a posadily mě na trávu. Zrovna vedle toho křoví, co tam prve chodila Válová. Seděla jsem na zemi, dívala jsem se, jak mi všelijak teče krev a jak mám do nohy díru a v ní škváru. Byla jsem docela spokojená, protože jsem věděla, že už nebudu muset dál závodit. Mouchy kolem mě lítaly a bzučely jako smyslů zbavený. Myslela jsem, že jsou celý divoký z té mojí krve, ale pak jsem se ohlídl a viděla jsem, že to křoví za mnou je celý poblitý. Hrozně se mi zatočila hlava a asi jsem omdlela, protože potom na mě koukala pani učitelka Verecká divně zhora a z veliký dálky volala: „Součková, co je s tebou? Vstávej! No tak! Vzpamatuj se!“ A pak říkala druhejm učitelkám: „Holky, hele, vona sebou švihla. Co s ní budeme dělat?“

Ale to už jsem slyšela docela dobře a už jsem si sedla.

„No sláva!“ řekla pani učitelka Verecká. „Hele, Součková, teď půjdeš domů, ale cestou se radši zastavíš u doktora, jo? A půjde s tebou tadyhle Válová, kdyby se ti náhodou zase udělalo špatně.“

Napadlo mě, že mnohem horší bude, jestli se zase udělá špatně Válový, ale hlavní bylo, že jsme mohly jít pryč.

Šly jsme pomaličku přes náměstí k poliklinice. To mi trochu kazilo radost.

„Mě už to ani nebolí, co kdybysme tam nešly?“ zeptala jsem se Válový.

„To nejde, když to soudružka učitelka nařídila, tak musíme.“

Válová se na mě ani nepodívala. Pořád jenom koukala na svoje boty a pořád vypadala, že začne brečet. Viděla jsem, že to nemá cenu.

Na poliklinice mi pan doktor namazal koleno mastičkou, zavázal ho a taky mi píchnul protitetanovku. Nic to nebylo. Já měla strach, že mě bude chtít postříkat akutotem, jako to dělá Kačenka. To potom bolí mnohem víc než předtím.

Když jsem vyšla z ordinace, Válová seděla v čekárně a prohlížela si podrážky. Hned vstala a šla zase se mnou. Zdena říkala, že pan Vál Válovou hrozně řeže, voni jsou sousedi.

„Já teď jdu do divadla, chceš jít taky?“

Zavrtěla hlavou.

„Jdeš domů? Nebo kam jdeš?“

„Za mámou,“ řekla Válová.

Její maminka učí v pomocný škole blbečky, a proto je velice přísná.

„Hele, pojď se podívat do kostela,“ řekla jsem, protože jsme šly zrovna kolem.

„A co tam je?“ zeptala se Válová.

„Jak, co tam je? Sochy, obrazy, Pánbůh, barevný vokna, různě... Copak ty si tam nikdy nebyla?“

Už se zase koukala na boty.

„Tak se pojď podívat, je to tam fakt hezký.“

„Já nemůžu. Tatínek tam nesmí, protože je voják, a já tam nesmím, protože mi to zakázal.“

„Nebud' srab!“ řekla jsem.

Ale Válová začala rudnout a já jsem si vzpomněla na to poblíkaný křoví.

„Tak já jdu sama. Jestli chceš, počkej na mě tady.“ Jenom jsem si trochu čmuchla kostelní vůně a taky jsem se pomodlila: Pane Bože, já jsem ti zašlapala mravence a ty jsi mně za to rozbil koleno, tak už se nezlob.

Venku na kostelních schodech poskakovali tři cikánský kluci a jedna holka a hráli si na indiány. Ten největší měl v ruce nůžky a nastříhával ostatním dole trička, aby měli takový ty třásně, co indiáni mívají. Válová byla pryč.

„Ja som Rybana!“ křičela ta holka a za ušima si přidržovala dva dlouhý copy. Ale ne svoje, byly blond'tý s červenějma beruškami na konci. Šla jsem pryč docela rychle, i když už mě ta noha pěkně bolela.

Pořád jsem musela myslet na to, co ta Válová Pánubohu provedla tak hroznýho.

Jak jsem se blížila k divadlu, začala jsem se trochu courat, protože mě napadlo, že až mě Kačenka uvidí, tak se buď lekne, nebo mi vynadá, nebo oboje. Pan doktor mi sice koleno zafačoval, ale jinak jsem byla dost krvavě ušmudlaná. Radši jsem si chtěla ještě na chvíli sednout na lavičku před vchodem a trochu se, jak říká zákopecká babička, uhemovat.

Na lavičce už někdo seděl. Byla to Berenčičová, nevěděla jsem, jak se jmenuje křestním jménem, protože je v divadle nová. Sedla jsem si vedle a pozdravila jsem, ale ona si něco psala do takovýho maličkýho notýsku a vůbec si mě nevšimala. Já jsem si jí chtěla taky nevšímat, ale potřebovala jsem si utřít šmouhy kapesníkem a žádněj jsem neměla, tak jsem řekla: „Pani Berenčičová, prosím vás, půjčila byste mi kapesník? Já vám ho neposmrkám, ale potřebovala bych ho na krev.“ Berenčičová přestala psát a podívala se na mě.

„Jinak dostanu vynadáno,“ řekla jsem.

„Ty mě znáš?“ zeptala se.

„Neznám, ale vím, že jste pani Berenčičová, naše nová herečka. Já jsem totiž taky z divadla a jmenuju se Helena Součková podle Kačenky, ale táta se jmenuje Brďoch.“

„Aha,“ řekla Berenčičová, „ty se mi zdaj docela dobrý.“

„No jo, mně taky,“ řekla jsem.

„Hele, já jsem svobodná, takže nejsem žádná pani. Můžeš mi říkat Jolano a můžeš mi tykat.“

Mluvila se mnou, ale stejně už zase něco psala.

„Jolano? Co to píšeš?“

„Závět,“ řekla Berenčičová, schovala notýsek a zapálila si cigaretu.

„Co to je?“

„To je takovej papír, kam napíšeš, co kdo dostane, až umřeš. Třeba kdo dostane tvoje hračky a tak.“

„No, asi Pepíček nebo Soňa Kučerová, to je moje sestřenice, ale tu já nemám moc ráda, protože je hloupá.“

„No vidíš, proto to právě píšu. Aby po mně něco nedostal někdo, koho nemám ráda.“

„A ty umřeš?“

„Ty taky, každej umře. Nevíš dne ani hodiny.“

Chtěla jsem říct, že jsem ještě malá, ale pak mě napadlo, že si někdy taky připadám dost velká. Tak jsem neřekla nic. Ale ona stejně poznamenala, na co jsem myslela, protože řekla:

„Nemusíš bejt stará, může tě třeba přejet auto nebo tě někdo zabije. To se stává.“

„No jó, nebo můžu mít třeba srdce,“ vzpomněla jsem si na Olinku Hlubinovou.

„Na srdce se vykašli,“ řekla Berenčičová. „Dobře ti radim.“

Berenčičová byla maličká, celá pihovatá i s rukama a měla červený vlasy.

„Máte potíže?“ zeptala jsem se, ale pak jsem se lekla, že se na mě bude zlobit.

„Potíže?“ zasmála se Berenčičová. „Kdepak potíže. Průsery mám, samý strašlivý průsery, jeden za druhým. Už od malička.“ Berenčičová vstala.

„Tak ahoj, já už musím jít, čeká na mě jeden starej vošoust.“

„Vo co?“ zeptala jsem se.

„Vo sto šest,“ řekla Berenčičová a odešla.

U mámy před šatnou stála Yveta Panýrková, to je taky jedna skoro nová herečka, co se teď kamarádí s Andreou Kroupovou. Opírala se o zeď, a když jsem ji pozdravila, tak se lekla. Chtěla jsem otevřít dveře, ale nešlo to. Pořádně jsem zalomcovala klikou. Otevřela mi Andrea Kroupová, musela stát rovnou za dveřma.

„Ahoj,“ řekla jsem.

„Dobře, jak myslíš,“ řekla Andrea Kačence, „jak teda myslíš. Já jsem tě varovala.“

„Mně je šestatřicet,“ křičela Kačenka, „a do žádnýho SSM vstupovat nebudu! A jestli teda mermomocí chceš slyšet, co si o tom myslím, tak já si myslím, že je to všechno pěkný svinstvo! Stačí ti to?“

„Stačí. Ahoj Helenko.“ Andrea odešla.

Všechno dobře dopadlo, protože si Kačenka vůbec nevšimla, jak vypadám.

8. Jak jsme vyhrabali partyzána

Pepa s Kačenkou mi dovolili chodit na jiskřičky! Napřed se zavřeli v kuchyni a křičeli tam na sebe něco o tom, co má a co nemá cenu, potom mě pustili dovnitř, šli pryč a bouchali po bytě dveřma. Nakonec se zase vrátili a řekli, že jestli chci, můžu tam chodit. Kačenka se mi zdála ubřečená a mluvila trochu dost sprostě.

To ona poslední dobou dělá často, brečí a nadává. Já si ale myslím, že jiskřičky nejsou žádný zasraný a že to bude prima. Náš oddíl se jmenuje Veselí lumíci a naše vedoucí se jmenuje slečna Anděla a už chodí na gymnázium.

Byla jsem s nima na prvním výletě a jsem na to pyšná, protože mi dovolili napsat o něm do kroniky a hlavně namalovat obrázek. Ta kapitola se jmenuje Po stopách partyzánů, ale jmenuje se tak jenom jako, protože ve skutečnosti si partyzáni dávali velkej pozor, aby žádný stopy nezanechali. Musí se tak jmenovat taky proto, že se tak jmenovala ta naše akce. Akce se říká výletu nebo čemukoli jinýmu, co se s jiskřičkami dělá. Výlet byla akce k 9. květnu, kdy Sovětský svaz s partyzány a s komunistama osvobodil naši vlast od Němců, protože tenkrát ještě byli Rusáci hodný. Myslím, že jim pomáhal i Hrdý Budžes, proto o něm asi pořád recitujeme.

Nedaleko Ničina je vesnice Toužim a u ní kopec Palice, kde padly poslední výstřely druhé světové války. Proto na Palici stojí veliký památník a dělají se tam skoro všechny ničínský akce. A tam jsme právě šli na výlet.

Šli jsme polema a lesama, po kterejch dřív běhalo plno partyzánů a fašistů. Partyzáni bydleli v zemljankách, to jsou takový díry do země, který vymysleli v Sovětském svazu. Když Němci nějakýho partyzána zastřelili, tak ho ostatní partyzáni zahrabali v lese. Ale neudělali mu žádněj hrobeček, naopak po tý hlíně dlouho skákali a dupali a navrch to zaplácali mechem a šiškama, aby Němci nic nenašli. Ačkoli nevím proč, když už stejně byl mrtvej. Ale bylo to tak, protože nám to po cestě vyprávěl Vladimír.

Vladimír není náš vedoucí, ale je to pán, kterýho Anděla vzala s sebou na výlet, a řekla nám, že je to odborník na partyzány. Vypadal úplně jako Ježíšek, když už byl starej, a zrovna tak se mračil. Vůbec se netvářil, že by nám chtěl o partyzánech něco vyprávět. Když se ho Lenka Krátká, co je dcera pani učitelky Krátký, zeptala: „Soudruhu Vladimíre, že vy se jmenujete podle soudruha Lenina?“, řek jí: „Je to možný, voni mě naši moc nechtěli, soudružko holčičko.“ A zamračil se ještě víc.

Jenže Anděla ho honem odtáhla někam za strom, něco mu tam vykládala a hrozně při tom šermovala rukama. Když se vrátili, už se tvářil docela jinak, a když jsme si pak udělali táborák a pekli buřty, vydal si z chlebníku pivo a začal nám konečně vyprávět o životě partyzánů.

Bylo to moc zajímavý a dobrodružný, jenom mi vrtalo hlavou, jak se mohli celou válku schovávat a bojovat proti Němcům v lesích kolem Ničina, když ty lesy jsou takový řídký a za chvíli vždycky člověk dojde na konec. Ale Vladimír mi vysvětlil, že jednak měli spoustu těch zemljanek, a potom, že ty ničínský partyzáni byli takovej zvláštní druh partyzánů. Že byli všichni malý a hrozně hbitý, takže uměli děsně rychle kličkovat a taky šplhat po stromech. Ale poněvadž měli vo pravdu dost špatný podmínky, tak jich i tak hodně padlo. Proto je jich kolem Ničina spousta zakopanejch.

Koukali jsme, jak dohořívá ohniček, a vůbec nikdo nic neříkal. Já myslím, že se všichni začali trochu bát. Já teda určitě. Vladimír dopil pivo, vstal a ukázal mezi stromy.

„Tak hele,“ povídal, „vidíte támhleto velikou hromadu šišek? Nezdá se vám to podezřelý? Mně jo. A támhleten měkkej mechovej dolíček ve tvaru obdélníku je taky dost zvláštní, ne? Poslouchejte mě dobře, já bych řek, že už vám taky došlo, co se tam může skrejšvat. Proto mám pro vás takovej návrh. Vás je tady – dva, čtyři, šest – tak se rozdělíte do dvou družstev po třech, vezmete si kapesní nožíky a klacky a prozkoumáte ty dvě zlověstný místa. Jestli mě můj instinkt odborníka neklame, tak... No, nechci vás strašit. Vidíte ten nůž?“ Vladimír odněkud vytáh neuvěřitelně dlouhej tesák. „Ten jsem si vzal na památku od jednoho, co jsem ho loni kousek odtud vykopal. Psaly o tom tehdy všechny noviny. Tak se do toho pusťte, jestli se ovšem nebojíte.“

„Nebojíme,“ zašeptal Secký, co mu hrozí dvojka z chování.

Jinak všichni mlčeli.

„Výborně!“ řekl Vladimír. Pak vzal Andělu kolem ramen.

„My zatím s Andělou půjdeme dál do lesa, podívat se po dalších. Vrátime se asi tak za půl hodiny a podáme vám zprávu. Kdyby něco, tak křičte.“

Anděla nevypadala dvakrát nadšeně a zkoušela to Vladimírovi rozmluvit, ale Vladimír ji táhnul za sebou a volal na nás:

„Vidíte, děti? I vaše soudružka vedoucí má strach. To není žádná hanba, hlavní je ho umět překonat.“ Anděla se ještě párkrát ohlédla a pak oba zmizeli v lese. Tak úplně řídkej ten les zase nebyl.

Byli jsme akorát tři holky a tři kluci. Kluci samozřejmě řekli, že si udělaj družstvo spolu a my ať si uděláme svoje. Zabrali si tu hromadu šišek.

Začali jsme hrabat. Přemejšlela jsem o tom, že má Pepa dneska narozeniny a večer bude oslava. Taky jsem si dělala starosti, jestli mu ještě stihnu koupit dárek, jestli mi, než se vrátíme do Ničina, nezavrou všechny obchody. Hlavně drogerie. Ale pořád mi tak divně škubalo v zápěstí a v hlavě. Pak jsem si vzpomněla, že večer určitě bude dort, já si budu moct výjimečně taky vzít a možná ještě i k snídani. To mi trochu pomohlo.

„Ježišmarjá – noha!“

To zařval Secký. Rybička mi vypadla z ruky, Zdena zařvala a Krátká se svalila, jako by ji někdo kopnul pod koleno. Secký se chechtal a radostí vyskakoval do vejšky.

„To je vůl!“ křičeli kluci, ale taky měli radost.

Krátká se naštvála. Sedla si kus dál do mechu, vyndala si tatranku a řekla, že se na to může vykašlat.

„Já to řeknu,“ řekla. „Řeknu to mámě. Ten chlap je stejně nákej divnej, a jestli tu náký partyzáni jsou, tak ať si je najde SNB.“

Tak jsme v našem družstvu hrabaly už jen já se Zdenou. Už jsme měly docela velkou jámu a byly jsme pěkně špinavý.

„Lenka Krátká, tralala, se nám strachy posrala!“ zpíval Secký.

Musela jsem se smát, i když vím, jaký to je, když se člověku všichni posmívaj. Když vona ta Krátká, já nevím...

Najednou jsem narazila na něco tvrdýho. Myslela jsem, že je to kámen, ale i když jsem ryla sebevíc do strany, nešlo to vyndat. Pořád to tam všude bylo.

„Zdenko!“ řekla jsem a znělo to, jako když mám angínu. „Pojď mi pomoci.“

Už mi zase tikalo po celém těle. Konečně jsme s tím pohnuly.

„Kluci! Andělo! Pomóóc!“

Všichni se seběhli a zírali jsme na tu věc. Byla to kost. Veliká a dlouhá. Byl to partyzán!

„Ty vago,“ řek Secký.

Zdena pořád křičela a křičela. Mezi stromama se objevil Vladimír a za chvíli i Anděla. Ale ta šla pomalu a divně se motala. Když přišla blíž, viděli jsme, že v ruce drží rozmlácený svoje děsně tlustý brejle. Taky byla rozcuchaná a vůbec vypadala divně. Vysvětlili jsme jim, co se stalo, a ukázali jsme Vladimírovi partyzána. Ale Vladimír nás zklamal. Řekl, že to je vážná věc a že už je taky dost hodin, takže teď tu kost zase pěkně zahrabeme a on, Vladimír, že půjde v Ničíně ten nález ohlásit na SNB. Mluvil skoro stejně jako předtím Krátká a připadalo mi, že už ho to vůbec nezajímá.

„Tak panstvo,“ řekl, „a teď půjdeme všichni rovnou na autobus, jelikož Anděla si lehla, totiž šlápla na brejle a nemůže jít zpátky pěšky. Projevili jste vysoký stupeň odvahy a máte můj nehynoucí obdiv.“ Pořád při tom mrkal na Andělu, ale ta to neviděla. Myslím, že neviděla vůbec nic.

„Vladimíre, tak aspoň vezmeme tu kost, když jsme si s tím dali takovou práci,“ poprosila jsem. Vladimír už se zase mračil.

„Jinak ti to esenbáci ani nebudou věřit,“ podpořil mě Secký, „a to jsme se na to mohli fakt vykašlat.“

„No tak dobře,“ souhlasil nakonec Vladimír. „Dejte to sem.“

Sebral kost, flašky od piva a jeli jsme domů.

V Ničíně jsem šla rovnou na náměstí do drogerie a koupila jsem Pepovi vodu po holení značky Pitralon za devět korun a ještě mi zbylo na žiletky Astra za pět korun. Když jsem čekala ve frontě u kasy, všimla jsem si, že před krámem stojí Anděla s Vladimírem, něčemu se smějou a dávají si pusinky. Najednou Vladimír otevřel mošnu, vyndal z ní tu kost z partyzána a hodil ji do popelnice. Potom šli pryč. Vyšla jsem ven, opatrně jsem se rozhlídla, jestli mě nikdo nepozoruje, a pak jsem tu kost rychle vytáhla. Schovala jsem ji do chlebníku, ale byla tak dlouhá, že kus pořád čouhal ven. Musela jsem ho cestou domů nenápadně zakrejšvat jednou rukou a tvářit se jakoby nic.

U divadla jsem potkala Berenčičovou. „Ahoj, Helčo!“ křičela na mě. „Kam neseš tu prasečí kost? To dostane Pepa k narozeninám?“

„To není prasečí, ale partyzánská,“ řekla jsem a dost jsem se na Berenčičovou naštvála.

„Mě neoblafeň, já jsem ze selského. Hele, já k vám večer taky přijdu. Ale až po zkoušce, to ty už budeš dávno chrnět. Tak čau.“

Ta byla ale drzá, nikdo se jí neprosí, aby k nám chodila. No jo, ale co když má pravdu? Přece jenom mi to vrtalo v hlavě. Vůbec jsem neměla chuť, aby si ze mě všichni dělali legraci. Pro jistotu jsem partyzána schovala do křoví před naším barákem a šla jsem na dorty.

Dorty byly a předtím ještě řízky s bramborovým salátem. Zeptala jsem se Kačenky, z čeho jsou ty řízky udělaný, jestli z krávy, nebo z prasete. Řekla, že z prasete, tak jsem ji poprosila, jestli nám z něj nezbyly nějaký kosti, a Kačenka řekla, že v řízkách žádný kosti nejsou, ale že jestli mám ještě hlad, tak si můžu výjimečně přidat. Řekla jsem, že si radši přidám dort, a už jsem o tom víc nemluvila. Po večeři musel jít Pepíček spát, ale přišel pan Dusil, Luděk Starý a Lída Ptáčková s Ťutim a já jsem měla dovoleno do půl desátý.

Dala jsem Pepovi dárky a popřála jsem mu všechno nejlepší ke třicátým narozeninám.

„Helčo, víš, co to znamená, když se po třicítce vzbudíš a nic tě nebolí?“ zeptal se Pepa a já jsem nevěděla.

„To znamená, že jseš v rakvi.“

Fuj, to jsou vtipy, ale hlavně že se mu líbil pitralon. Potom se stala jedna úžasná věc. Kačenka poslala všechny do kuchyně, a když nás zavolala zpátky, stála uprostřed pokoje taková bedna, nebo spíš hromada beden přikrytá prostěradlem. Kačenka řekla – jedna, dva, tři – živijó – zatáhla za hadr a byl tam gramofón! Pepa dostal od Kačenky gramofón a tři desky: *Mou vlast* od Bedřicha Smetany, *Lidové písně* od Waldemara Matušky a *Ztracenka si zpívá* nevím od koho. Všichni tleskali a objímali se a hned pustili Waldemara Matušku a zpívali s ním všechny jeho lidové písně, hlavně *Děvče, děvče, povadlý květ* a pořád dokola. Byla to taková krása, že na mě úplně zapomněli. Když si vzpomněli, bylo už deset hodin pryč a honem mě chtěli poslat spát. Jenomže najednou zazvonil zvonek, a když Pepa otevřel, stála na prahu Jolana Berenčičová. Z vlasů, přes obličej, až dolů na tričko jí kapa-

la krev. Všichni začali něco křičet, jenom Pepa odved Jolanu do koupelny, potom do křesla a zeptal se docela tiše, co se stalo.

„Zmlátily mě,“ řekla Berenčičová, „prostě mi trochu rozbily hubu.“

„Kdo?“

„Kroupová s Panýrkovou. Přišly za mnou po zkoušce až do garsonky kvůli SSM a já jsem je poslala do prdele. Řekla jsem jim, že jsem určitě nejmní stejně velká kurva jako oni, ale ne taková svině. Zamkly, seřezaly mě a utekly.“

„Panebože, co budeme dělat?“ zeptala se Kačenka divným hlasem.

„Hlavně mi nalejte pořádnýho panáka,“ chtěla Jolana, a když ho vypila, řekla, že už je to dobrý. A protože nikdo nevěděl, co by měli dělat, poslali mě aspoň spát. Jenom Berenčičová křičela: „Jen ji nechte! Jen nechte to dítě, ať vidí, jak vypadá život. Vopravdickej, zkurvenej život.“

„Život, Jolano, život není peříčko,“ řekl Pepa. „Ale mezi náma, ve dvaceti, ve dvaceti je to stejně sranda.“

Ráno jsem na partyzána úplně zapomněla, a když jsem se odpoledne vracela ze školy, tak už tam ta prasečí kost nebyla.

9. Jak jsme měli k obědu vnitřnosti

Včera jsme měli k obědu strašnou věc. Jmenuje se to plíčky na smetaně, je to něco jako maso, ale opravdový maso, co ho je placatej, rovněj kus – jako třeba řízek – to není. Jsou to takový malý, strašně měkký a klouzavý kousky, co vypadaj, jako kdyby je někdo do tý vomáčky vyplival. Řekla jsem, že nebudu obědovat, protože nemám hlad a protože mě už od rána hrozně bolí břicho. A to byla úplná pravda. Hned jak jsem se po snídani dozvěděla, co Kačenka vaří k obědu, rozbolelo mě břicho jak čert. Ale stejně mi to nevěřili a Pepa se tak vyhrůžně mračil, že jsem hned viděla, že už mi nic nepomůže. Tak jsem napřed snědla všechny kolínka, co byly k tomu, a když už mi došly, zkusila jsem vzít do pusy to ostatní a rychle trochu spolknout. Radši jsem zavřela oči, ale stejně to nešlo. Pepa s Kačenkou a s Pepíčkem už měli dojezeno, Pepíček si šel hrát a oni seděli, mračili se na mě a čekali, až to taky sním. Nacpala jsem si do pusy plíček, co se tam vešlo, řekla jsem, že se musím jít vyčurat, a všechny jsem je vyplivala do záchodu. Ale pořád mi jich ještě strašně moc zbylo na talíři. Nakonec Pepa vstal, řek, že se na to nemůže dívat, bouchnul dveřma a odešel. Kačenka pak řekla: „Dej to sem, prosím tě,“ a vyhodila ten zbytek. To bylo veliký štěstí, protože jinak bych se poblíčkala jako ty ryby.

V sobotu jsem byla s Kristýnou a s panem doktorem Macháčkem u Macháčků na chatě. Pani Macháčková tam byla taky, ale ta si s náma moc nepovídá, spíš vaří nebo plete. Macháčkovi mají chatu na přehradě, kousek od Ničina, je úplně celá dřevěná a nevejdou se do ní všichni najednou.

Na zahrádce před chatou si udělali spoustu maličkejch záhonů a pani Macháčková na nich pěstuje různé věci do polívky. Hned jak jsme přijeli, tak se tam začala hrabat a pan doktor Macháček nás vzal k vodě.

Ta přehrada je tak veliká, že není vidět na druhý břeh a vypadá to skoro jako moře. Ale nedělej se na ní žádný pořádný vlny a nejsou v ní mušle ani medúzy. Pan doktor si sednul na pařez a kouřil a my jsme

s Kristýnou jen tak couraly kolem vody, protože na koupání byla zima.

Vyprávěla jsem Kristýně, jak vypadá vopравdický moře. Že je vonavý a taky moc dobrý na chuť. Že na břehu moře jsou pláže, to jsou takový louky z písku, na kterých se dá všelijak hrát a najít spousta zajímavých věcí. Že to moře sahá tak daleko, že se vůbec nedá poznat, kde končí voda a kde začínají mraky. Vono se to poznat dá, ale jenom když jede lodička.

Taky jsem jí vyprávěla, jak se řekne bulharsky zmrzlina a jak dobrou noc a jak Bulhaři, když myslěj „ano“, tak krouťej hlavou jako že „ne“ a naopak a jakej maj v obchodech bílej šišatej chleba a žádný maso a v cukrárnách jenom jedny čtveratý průsvitný bonbony a nebo takovou sladkou kaši v kulatý plechovce, jak nosej mrtvolý ve zlatý otevřený rakvi a jak se mi po tom všem stejská. Vůbec tomu nechtěla věřit, ale jinak nic neříkala. Myslela jsem, že by mi třeba mohla taky něco vyprávět, jenže ona strašně málo mluví. Skoro tak málo, jako pani Macháčková.

Stejně nevím, jestli bych se byla v tý přehradě koupala, protože podél celého břehu plavala na vodě taková vošklivá, hustá, žlutobílá pěna. Na zpáteční cestě jsem se zeptala, proč se tam ta pěna dělá, a pan doktor Macháček řek, že to je tím, jak blejou ryby.

Zdalo se mi to hrozně zajímavý, tak jsem doma hned běžela za Kačenkou, ale Kačenka zrovna klečela v pokoji na podlaze a cvičila s kolečkem. Už z ní úplně kapala voda, jak pořád jezdila sem a tam, a vůbec nedávala pozor, co říkám. Ona zase drží dietu, takovou, co se jmenuje vajíčková, protože se musejí jíst jenom samý vajíčka natvrdo a vůbec nic jiného.

To se jí to vaří v neděli k obědu ty plíčky, když je nemusí jíst. Taky bych radši jedla k obědu vajíčka natvrdo, ale nesmím, i když já bych zhubnout měla, zatímco Kačenka je hubená pořád a podle mě by klidně mohla jíst samý dorty.

Pepu by to s těma rybama určitě zajímalo, ale byl zrovna v divadle, tak jsem to šla povědět aspoň Pepíčkovi. Koukal na mě jako puk a pak řek jenom: „Lyby já nelad, já lači zízek.“

No a druhý den byla ta neděle s plíčkama. Řízek byl, až když přijela na návštěvu pražská babička Dáša s tetou Martou Krausovou.

To byla veliká sláva, ale ne proto, že do Ničina jezděj málokdy, sláva byla proto, že komunisti pustili tetu Martu do Ameriky. Do Ameriky totiž vždycky nikdy nikoho nepustěj. Teta Krausová posílala tu svoji žádost dvacet let každéj rok a vůbec už si nemyslela, že jí to někdy doopravdy dovolej.

Už je stará, mnohem starší než babička Dáša, má bílý vlasy a je celá vrásčítá. Ale pojede. Říkala, že prej už za tejdén, aby si to zase nerozmysleli. Pojede a už se nikdy nevrátí. To mě mrzí, protože teta Marta byla moje hodně dobrá pražská kamarádka, možná nejlepší, protože s Terezou už si nějak moc nepíšeme. Tereza už na mě asi zapomněla, poněvadž v Praze jsou mnohem lepší věci než já.

Teta Marta mi krásně vyprávěla o strejčkovi Krause, o válce a o před válkou, o jednom baráku, co se jmenuje Mánes jako ten slavný český malíř, ale je to něco úplně jinýho, a ještě spoustu dalších věcí, který mi nikdo nikdy nevyprávěl. Pořád nosila zrzavou paruku, co se prej jmenuje tycián, a voněla cigaretama. Vůbec jsem nevěděla, že je vlastně taková stará a vůbec mě nenapadlo, že mi odjede. Jenže jí právě všichni odjeli už dávno.

Kačenka uvařila řízky s bramborovou kaší, Pepa koupil pivo a víno a pořád tetě říkal:

„Jó, Marti, jen si dej do sosáku, poslední česká večeře a šmidra!“ A vždycky praštil rukou do stolu. Říkal to pořád a pořád a Kačenka se na něj zlobila, proč tetu trápí. Ale teta se nezlobila. Usmívala se a pokaždý řekla:

„No jó, děti moje, vždyť je to pravda.“

Nakonec už táta říkal jenom – šmidra – a já jsem si musela jít lehnout. Než jsem usnula, slyšela jsem, že všichni zpívají takovou tu písničku: „Tam za tím mořem píva, tam zakázali práci...“ Tu má náš táta moc rád.

Ráno, když ještě všichni spali, jenom já jsem si četla a Pepíček si hrál v postýlce na mamuta, ozvalo se napřed dlouhý zvonění a potom strašlivý bouchání na dveře. Už jsem chtěla jít otevřít, ale nakonec vylez Pepa a celej zmuchlanej se šel podívat, kdo to je.

Na chodbě stál manžel od Andrey Kroupový, Robert Čušek, ještě zmuchlanější než Pepa a křičel:

„To je dost, ty vole, už jsem se tady málem poblil.“

A jak táta otevřel, rovnou běžel k nám na záchod a pak do koupelny. Když vylez, tak táta furt stál u těch otevřených dveří, mračil se jako kvůli těm plíčkům a ukazoval Robertovi ke schodům, jako že má odejít. Ale Robert Čušek si sednul v naší předsíni na zem a zapálil si cigaretu.

„Hele, Roberte, já to myslím vážně, byli jsme kamarádi, ale potom, co tvoje žena řekla Káče, tak... Já se ti sakra dívím, že sem vůbec lezeš.“

„Moje žena, ty vole! Hovno moje žena! Moje bejvalá žena! Včera jsem přijel, včera mi to řekla. Už u něj bydlí.“

„U koho?“

„U toho Pelce, do prdele, u toho komouše. Řekla mi, že není blbá, že do toho šlápne, že se na nákýho poskoka z televize může vysrat. Že bude dělat kariéru! Chápeš to? To mi vopravdu řekla.“

„Tak vidíš, to jsme na tom stejně.“

Kačenka stála ve dveřích do pokoje a vypadala divně. Vypadala, jako když si teta Krausová sundá tyciána.

„Zejtra jdu k Vytlačilovi na pohovor, jde to rychle...“ řekla.

„Máti, co kdybyste se šli s Helčou a s Pepičkem projít? Tumáš a dejte si někde snídani.“ Pepa dal babičce padesát korun a Kačenka šla do kuchyně vařit kafe.

„Rukulíbám, milostivé dámy!“ zdravil Čušek babičku a tetu, když jsme šli ven, ale pořád při tom seděl na zemi. Pepa nám otevřel dveře, vykouk na chodbu a povídá:

„Jaký málem, von se tady doopravdy poblíl.“ Uklidil to a šel nás vyprovodit až před dům. Omlouval se tetě a něco si šeptali. Rozuměla jsem jenom – no tak vidíš. Potom jsme šli na Svatej Vrch, protože tam je to hezký.

10. Jak začalo to spiknutí

Minulej čtvrtek nepřišla naše vedoucí Anděla už podruhé na jiskřičky, ani nepřišel nikdo jinej, aby nám řek, co se děje a jestli ještě někdy přijde.

Čekali jsme na ni dost dlouho a některý děti odešly, ale já, Zdena, Lenka Krátká, Míša Španihel, Pepa Eliáš a Tonda Secký jsme pořád seděli před školou na schodech a nechtělo se nám domů. Přemejšleli jsme, co by se nám tak nejvíc chtělo, a zjistili jsme, že ze všeho nejradši bysme šli na koupaliště, protože je vedro. Jenže Lenka se Zdenou neuměj plavat, všichni máme zakázaný chodit na koupaliště samí a nikdo s sebou neměl plavky. Tak jsme museli přemejšlet znova.

Vymysleli jsme Krvavý koleno a chvíli jsme ho hráli, ale nešlo nám bání, protože jsme byli na blbým místě, protože svítilo sluníčko a vůbec bylo moc krásně. Na Krvavý koleno je nejlepší podzim, nebo se aspoň musí vlézt do sklepa anebo udělat něco jinýho takovýho chmurnýho. A to nám právě nešlo. Nakonec jsme museli uznat, že jsme z toho horka úplně hloupí a že nejlepší bude jít domů, protože to nemá cenu.

Každej šel na jinou stranu, jenom já, Secký a Eliáš jsme šli spolu, protože já jsem šla za mámou na generálku a Secký s Eliášem bydlej u kulturáku. Šli se mnou až k divadlu a před vchodem pak stáli, přešlapovali a všelijak mě zdržovali, když jsem chtěla jít dovnitř. Secký chodil po rukou a Eliáš předváděl, jak panáčkuje jejich pes Pucík, protože po rukou chodit neumí. Nakonec se mě Secký zeptal, jestli bych je nevzala s sebou do divadla, že tam sice už byli, ale nikdy ne zadním vchodem. Moc se mi zrovna nechtělo, protože už jsem měla nachystáno v hlavě, jak si budu u Kačenky v šatně kreslit, ale Secký i Eliáš jsou docela dobrý a hlavně Secký mě má v hrsti od té doby, co na mě něco ví. Je to vopravdu strašlivý tajemství, a kdyby se ho někdo dozvěděl, byl by se mnou už úplnej konec.

Stalo se to asi tak před rokem a Secký tenkrát slíbil, že to nikomu neprozradí až do své smrti, a zatím to dodržel, ačkoli má dvojku z

chování a všechny učitelky se ho boje. Ale kdyby se na mě naštval, moh by si to třeba rozmyslet.

Tak jsem je radši do toho divadla vzala. Ukázala jsem jim Pepovu šatnu a Kačenčinu šatnu a všelijaký líčidla a vlásenky a vůbec všechny zajímavý věci, co tam Kačenka má, a pak jsme šli za pani garderobiérkou Hoškovcovou. Pani Hoškovcová nám dovolila prolejšat mezi kostýmama, Eliáš se Seckým si nasazovali různý klobouky, čepice a helmy a byli úplně u vytržení. Eliáš říkal Seckému: „Ty vole, já nemám šaty rád, ale tydle jsou dobrý.“ Moc se jim taky líbila ta velická skleněná tabule, na který byl rozsvícenej červeněj nápis: *Ticho! Zkouší se!*

Když jsme si prohlídli ještě rekvizitárnu, vlásenkárnu, krejčovnu, truhlárnu, místnost pro hasiče a kluci pořád nechtěli jít domů, zeptala jsem se, jestli se chtěj podívat taky na zkoušku. Chtěli hrozně. Tak jsme potichu vlezli na balkon a chvíli jsme se koukali.

Eliáš si všimnul, že nad jevištěm visej takový ty dvě hlavy, co se jedna směje a druhá mračí, a chtěl vědět, co to je. Tak jsem mu vysvětlila, že to maj bejt masky, který se jmenujou Komédie a Tragédie podle divadelních her, který se taky jmenujou komedie a tragédie, podle toho, jestli jsou spíš veselý nebo spíš smutný, a že jsou udělaný ze sádry. Eliáš byl dost zklamaněj, protože si myslel, že jsou to useknutý hlavy trestanců nebo fašistů. Secký mu řek, že je blbej, že je přece úplně jasný, že vopravdický useknutý hlavy to bejt nemůžou, že by se pořád musely vyměňovat, protože by hned začaly smrdět. Ale Eliáš řek, že Vladimír Iljič Lenin, co leží v Moskvě na náměstí, je taky vopravdická stará mrtvola a nesmrdí ani ho nevyměňují, takže by to určitě šlo nějak zařídit. „To se říká kdovíjestli,“ řek Secký. Ale nakonec jsme uznali, že Eliáš může mít taky pravdu.

Zrovna se zkouší *Rozbřesk na dole Karel*. Je to o tom, jak to bylo dřív, když to bylo špatný. Myslím jako před Velkou říjnovou socialistickou revolucí nebo tak někdy. Jak nějaký horníci byli zaměstnaný v dolech, ale měli se hrozně špatně a byli moc smutný a pak zase nebyli zaměstnaný v dolech, protože je vyhodili, a měli se taky špatně a byli zase smutný. Ale nakonec přišla revoluce, horníci tancovali a zpívali a měli se dobře až do smrti. Smutný pak byli akorát ty lidi, který byli veselý před tím.

Moc nás to nebavilo, tak jsme za chvíli zase vyšli ven a kluci litovali, že se nehraje něco o rytířích nebo o čertech, když na to v divadle mají tolik krásnejch paruk a klobouků.

Secký se mě zeptal, jestli si myslím, že to byla komedie, nebo tragédie, že on to teda nepoznal. Řekla jsem, že nevím, ale že to můžeme zjistit, poněvadž maj zrovna přestávku. Šli jsme dolů do kuřárny. Tam už byl pan režisér Novotný a skoro všichni herci. Slušně jsme pozdravili, já jsem šla za panem režisérem, i když je to ten protiva, co se kamarádí s Kroupovou, a řekla jsem: „Pane režisére, tohle jsou moji spolužáci Eliáš a Secký, my jsme se na vás dívali a chtěli bychom vědět, jestli je ten *Rozbřesk na dole Karel* komedie, nebo spíš tragédie. Já myslím, že tragédie, ale nejsem si jistá.“ Pan Novotný zahodil cigaretu a šel pryč. Vůbec nám neodpověděl. Ale když šel kolem Kačenky, řek jí: „Že si nedáte pokoj! Já se vám dívám.“

Předtím jsem si Kačenky vůbec nevšimla a teď jsem se bála, co mi řekne. Ale neřekla nic. Pozdravila kluky a šla se převlíknout.

Potom jsme se ještě zastavili v náboru, to je taková kancelář, kde seděj tři hodný pani, kouřej a pijou kafe. Kačenka zařídila, že daly Seckýmu a Eliášovi všelijaký divadelní programy a plakáty.

„Pani Součková, znáte nějakýho herce, kterej by měl dvojku z chování?“ chtěl vědět Secký.

„To ti honem nepovím, ale budu o tom přemýšlet,“ slíbila Kačenka.

„Tak mi, prosím vás, pak vzkazte po Heleně, já bych to potřeboval vědět. Nebo aspoň kulisáka – já si stejně ještě musím rozmyslet, čím bych byl radši.“

Pepa s Pepíčkem už na nás čekali. Na Kačenku čekala taky pani magistra Glancová a voni ji všelijak zabavovali. Hlavně Pepíček ji zabavoval a hrozně při tom křičel a dupal, protože zase předváděl raněnýho mamuta. Pani magistra se na něj usmívala a vždycky, když dupnul, cuklo jí v levém oku. Pěkně jsem pozdravila a pani magistra se na mě usmála stejně jako na Pepíčka.

„Moc ráda tě vidím, Helenko,“ řekla. „Přinesla jsem ti takový malý dárek.“

Potom sáhla do kabelky a podala mi sešítek v černým obalu. Vonělo to, jako když děda rozloží na piáně starý noty. Otevřela jsem ho a uvnitř byl na obrázku hrobeček a pod ním bylo starodávným písmem napsáno: *Osiřelo dítě – III. ilustrované vydání.*

„Děkuju, pani Glancová. Radši mi to nedávejte,“ řekla jsem.

Pani Glancová se zase usmála a řekla: „Odříkaného chleba – největší krajíc, Helenko. Jen si to vezmi.“

Potom znova sáhla do kabelky a dala Kačence takovou ošmatanou knížku, na který bylo napsáno – *Jógou k vyrovnané mysli*. Pani magistra Glancová a její manžel pan oční doktor Glanc už tři roky tu jógu každý den cvičí. Jóga to je totiž takový cvičení, při kterém se člověk skoro nehejbe, ale vezme třeba jednu svoji ruku a jednu nohu, zaváže je na uzel a musí to půl hodiny vydržet.

Pani Glancová pořád Kačenku přemlouvá, aby s nima chodila do kroužku jogistů, ale Kačenka říká, že nemůže nikam chodit pravidelně. Tak jí aspoň přinesla tu knížku, aby mohla cvičit sama doma. Taky zkoušela nalákat Pepu, jenže Pepa se dá dost těžko nalákat na něco, na co už není nalákanej sám od sebe. Pani magistře Glancový řek, že půjde pro své zdraví udělat něco radši na plovárnu, a vzal nás s Pepičkem s sebou. Byli jsme moc rádi, hlavně proto, že nás pani magistra Glancová pořád poučuje a vede ty svoje řeči.

Jednou jsem jí ukázala drahokamy, co jsem dostala v divadelní krejčovně, a prozradila jsem jí, že mám nejradši růžový a že už jich mám pět, a vona mi na to řekla, že čert má vždycky nejradši to, co já mám nejradši a co mám pěkně spočítaný. Nebo nějakou takovou podobnou vošklivost řekla.

Cestou na koupaliště jsem se Pepy ptala, jestli se Kačence nemůže nic stát, když teď bude cvičit tu jógu, protože pani magistra Glancová i pan doktor Glanc od té doby, co pravidelně cvičí, oba strašně koktají a škube jim v obličeji a za to by taky Kačenku mohli vyhodit z divadla.

Pepa řek, ať si kvůli tomu nedělám starosti, že to Kačence nemůže ublížit, a kdyby se mu zdálo, že Kačenka začíná zadržávat, hned by jí to zakázal. Horší už prej to je s tím divadlem, i když Kačenka zůstane krásná a bude mluvit bezvadně, můžou ji stejně vyhodit a Pepu taky. Pepa mi o tom nechtěl nic vyprávět, abych si nezavařovala hlavu, když jsem ještě malá, ale já to moc dobře vím, i když se Pepa tváří, že je veselej. Kačenka už se tak ani moc netváří, protože je jí jasný, že se proti ní spiknuli.

Já se vůbec nedivím, že z toho začíná bejt mrzutá, já vím, jaký to je. V Zákopech se jednou proti mně domluvili všichni kluci z bytovek a každej, kdo mě potkal, tak mi řek: „Umřeš.“

Já jsem se ani moc nebála, že doopravdy umřu, ale přece jen bych byla radši, kdyby mi říkali třeba – ahoj – nebo – jak se máš. Nakonec už se mi vůbec nechtělo chodit ven, i když svítilo sluníčko a byly prázdniny. Naštěstí jsme potom jeli do Bulharska, a když jsme se vrátili, už mě zase normálně zdravili – nazdar, buře.

Kačence zatím nikdo nic vošklivýho neřikal, ale v divadle se to dělá jinak. Spiknutí se pozná tak, že ten, koho přestanou mít rádi, začne dostávat jenom samý čurdy a nakonec už nedostane vůbec žádnou roli. Hrát čurdy to znamená hrát ve *Zkrocení zlý ženy* místo tý zlý ženy její komornou. Kačenka teď v předposlední hře hrála právě nákou komornou a v tý poslední hrála pani, která jednou přejde přes jeviště s bubnem a vůbec nic neřekne. Tak si myslím, že je Kačenka vopravdu v nebezpečí.

Andrea Kroupová zase vždycky hrála čurdy a teď najednou hraje hlavní role. Taky odchází pryč Berenčičová, asi proto, že ji Kroupová s Panýrkovou zmlátily. Po prázdninách jde do jinýho divadla až někam na Moravu.

Naši se kvůli tomu pohádali. Teda, ne kvůli tomu, že odchází, ale kvůli tomu, že si chtěla na cestu ve spořitelně vypučit deset tisíc korun, a aby jí je půjčili, potřebovala od někoho podepsat, že to zaplatí, kdyby to nezaplatila ona. Přišla poprosit Kačenku, Kačenka jí to slíbila a Pepa se strašně zlobil, že je Berenčičová praštěná a co by se stalo, kdyby se něco stalo, když sami žádný peníze nemáme.

Ale Kačenka rozhodla, že jo, protože slušný lidi si musej pomáhat. Pepa křičel, jak si může bejt Kačenka tak jistá, že je Berenčičová opravdu slušná, když ji zná jen pár měsíců. To mě překvapilo, protože jsem Pepu jednou viděla, jak ji v koutě za oponou držel za ruku a něco si šeptali nebo co, tak jsem myslela, že ji má celkem rád. Ale vlastně jsem docela ráda, že jsem se spletla.

11. Jak jsem si našla kamarády

Babička mě tak strašně rozzlobila, že bych se nejradši sebrala a utekla. Šla bych pěšky a přespávala bych na poli ve stohu a jedla bych třeba maliny a jahody a co bych kde našla. Hlavně, že bych byla pryč ze Zákopů.

A když by mi bylo horko, tak bych se vykoukala, v kterém rybníku bych chtěla, a ne ve vaně nebo v blbým gumovým nafukovacím bazénku, ktorej je dobrej tak akorát pro prcky, co neuměj plavat.

Cestou bych se skamarádila s různějma hodnejma cizíma lidma, jako to dělá dědeček František. A pořád bych šla a šla, až bych došla na Moravu, do města Opavy, který je prej strašně krásný a ve kterým jsou už tři dni Pepa s Kačenkou na dovolený a ještě tejden tam budou.

A poněvadž bych pořád chodila a plavala a málo jedla, tak bych tam přišla celá hubená, až by na mně plandalo oblečení, a Pepa s Kačenkou by měli hroznou radost, jaká jsem šikovná a hezká a jak jsem je pěkně našla a třeba by mi koupili nový tričko a kalhoty, nejradši růžový, a taky maličkou helmu, protože zpátky bych jela s nima na motorce. Krásně bych se tam vešla, protože už bych nebyla kulatá, ale pěkně placatá jako všechny hezký holky.

A babička by zatím lítala po vesnici a lamentovala a litovala by, že mi nedovolila jet s Kasekrovejma na koupaliště ani v tom největším vedru a že jsem si nesměla nikdy koupit nanuka a že mě nutila psát dopis Freisteinovi a že mi vo něm vyprávěla, i když jsem si zacpávala uši. Ale už by bylo pozdě, nikdo by o mně nic nevěděl.

Jenomže já nemůžu odejít, to město Opava je tak strašně daleko, že bych tam za tejden nestihla dojít, a nemám žádný peníze na vlak nebo na autobus. Taky nemůžu odejít kvůli dědečkovi Františkovi, protože by byl hrozně smutnej, měl by o mě strach a babička by si na něm určitě vylejvala zlost. A to já nechci, protože dědeček za nic nemůže.

S dědečkem aspoň chodíme do lesa a do různěch vesnic kolem Zákopů, i na výletě v Berouně jsme byli. Jenom koupat se nikdy nejdemo, protože to si ani dědeček netroufne, když to babička zakázala. Pořád mi říká: „Děvečko, nezlob se, babička to myslí dobře. Má tě tak

ráda, že si v jednom kuse dělá starosti, abys nenastydla nebo aby se ti něco nestalo.“ Ale já se stejně zlobím a je mi smutno.

Je pravda, že slova a jídlem je na mě babička hodná. Ale ty nejdůležitější věci strašně kazí. Když jeli Kasekrovi posledně s dětma na koupaliště, stavili se u nás a prosili babičku, jestli by mě mohli vzít s sebou. Babička řekla, že ne, ale já jsem tak brečela, že to nakonec dovolila. Už jsem se radovala, jenže ona najednou řekla, že jet teda můžu, ale nesmím vůbec vlézt do vody. Kasekrovi mi na koupališti radili, ať se klidně vykoupu, že babičce nic neprozraděj.

Jenže lhát se nesmí, to by ze mě Pepa s Kačenkou byli hrozně zklamaný.

Tak jsem celou dobu seděla na břehu, jenom nohy jsem si namočila do vody a koukala jsem se, jak se všichni koupou. Radši už víckrát na koupaliště nepojedu.

Večer jsem pak jedla buchty, který babička odpoledne upekla a kreslila jsem pohádku o princezně Evžence zakletý ve věži. Kreslím obrázky na čtvrtky, a když je mám všechny hotový, sešiju je jehlou a niti a je z toho opravdická knížka. To mi vždycky zlepší náladu.

Druhej den jsem nekreslila, protože jsme s dědou jeli do Vrkoše na fotbal. Domů jsme šli pěšky a vrátili jsme se až pozdě. Když jsem pak ráno hledala svoje obrázky, zjistila jsem, že mi některý počmáral Pepíček a některý že se ztratily úplně. Šla jsem Pepíčkoví natlouct.

Když jsem se ho zeptala, proč mi zničil obrázky, řek, že je nezničil, že tam jenom přimaloval lvy a slony, protože je má rád. Počmáral jen ty s divou zvěří v lese kolem hradu, co se mu nejvíc líbily. Ty ostatní se smutnou princeznou si prej někam odnesla babička. Šla jsem se podívat do ložnice, do nočního stolku vedle babiččiny postele a tam to bylo! Rozepsanej dopis pro Freisteina, moje fotka a princezna Evženka.

Milý Karle! psala babička.

Máme teď zase Helenku na čas, bohudíky, u sebe a staráme se o ni tak, jak byste si to jistě přál. Je to opravdu moc hodná, velice nadaná holčička a neuvěřitelně se Vám podobá.

Často ji bohužel vídávám zamlklou a posmutnělou, neboť vlastního otce tomu dítěti nikdo nahradit nemůže, i když se o to s Františkem

opravdu snažíme. Nakreslila pro Vás obrázky, které přikládám. Umí už také výborně psát, ale netroufá si Vám napsat kvůli Kateřině a otčimovi.

Tak jsem to všechno vzala, roztrhala na malé kousky a hodila i s princeznou Evženkou do záchodu.

Babičce jsem to řekla. Žalovat na mě nebude, protože nemůže. Ale zlobila se strašlivě a zase mi vykládala, jak Freisteinovi, když byl ještě malinkej chlapeček, zastřelili fašisti maminku přímo před očima. Ale za to já přece nemůžu. Mě Freistein nechtěl a já už ho taky nechci. Chci hlavně Kačenku a Pepu, ale ty jsou pryč, a taky bych chtěla nějaký kamarády, ale skoro žádný nemám. Rozhodně ne v Zákopech.

Chodím dokola kolem bytovek a koukám, jestli nepotkám někoho, kdo by si se mnou aspoň chvíli hrál. Vždycky někoho potkám, ale hrát si se mnou nikdy nechce. Tak se musím zabavovat sama. Hlavně kreslením.

Stejská se mi po kroužku, po panu Peckovi a nejvíc po hlíně. Úplně mě svrběj prsty a někdy se mi v noci zdá o tý vůni, která je jenom na kroužku a je stejně krásná jako ta v divadle. Taky se mi líbí, jak voněj starý fotografie. Babička jich má v ložnici v prádelníku plnej šuplík. Chodím si je tam prohlížet, ale potají, protože ona mi je nechce půjčovat. Sednu si na zem, vytáhnu to spodní šuple a rozložím si je kolem sebe po podlaze. Nejradši mám ty, na kterejch jsou krásný dámy v krásnejch šatech, třeba na koni nebo na bále. To jsou babiččiný sestry Aňa a Irma a taky babička, když ještě nevypadala jako babička.

Taky jsem tam našla jednu fotografii, na který bylo vzadu napsáno *Dem Karel seine Mutti*, to je německy a znamená to Karlíčkoví maminka. Na tý fotce je pani Freisteinová. Myslím jako Freisteinova maminka Helena. Je to taky krásná mladá dáma v krásných šatech, ale nevypadá tak princeznovsky jako babička a pratety. Není blondatá a tváří se vážně, jako kdyby věděla, co Freistein provede, až bude velkej. Má úplně stejný kudrnatý vlasy jako já.

Dlouho jsem si ji prohlížela a představovala jsem si, jaký je to bejt zabitej vod fašistů, když člověk ani není starej. Ale nevím. Nakonec jsem tu fotku babičce ukradla a schovala jsem si ji. Je to moje babička a ne babičky babička, tak co. Ještě nevím, co s ní udělám, nechci ji

roztrhat a zahodit do záchoda jako Freisteina, i když je to jeho maminka, protože ona za nic nemůže. Asi ji dám do ÚJV k tomu zrcátku a k tý rybě, co jsem dostala od tety Marty.

Všechno jsem stihla zase pěkně uklidit, ani si babička ničeho nevšimla. Babička totiž měla návštěvu. To má babička málokdy, asi tak jednou za tejdén a vždycky v sobotu nebo v neděli, podle toho, kdy jde pani Veverková na hřbitov. To se totiž vždycky zastaví.

Pani Veverková je taková strašně tlustá pani, která není tak stará jako babička, ale stará je taky dost. Bydlí v chalupě s velikou zahradou, je tam sama a skoro s nikým nemluví. Vždycky babičce vypráví, co jí kdo udělal a s kým se soudí. Já ji nemám moc ráda, protože zapáchá, jako kdyby se počurala, a protože je to hrozná klepna.

Já jsem se taky jednou počurala, ale za to jsem nemohla. To bylo proto, že mě máma omylem poslala o hodinu dřív do školy. Škola byla ještě zamčená, tak jsem čekala, až otevrou, strašně se mi začalo chtít čurat a nevěděla jsem, co mám dělat. Nemohla jsem se vyčurat jen tak venku, protože je tam ze všech stran vidět a hlavně proto, že tam se mnou čekal Secký, kterýho taky špatně poslali z domova, a před ním jsem se styděla. Přeshlapovala jsem opatrně z nohy na nohu a byla jsem strašně nešťastná. Bála jsem se jít zpátky domů, že bych pak přišla do školy pozdě, a taky, že když bych se začala hejbat, tak bych se mohla počurat. Počurala jsem se stejně a Secký to viděl. Brečela jsem, ale Secký mi sám od sebe slíbil, že to nikdy nikomu neřekne. To je to tajemství, který o mně ví. To bylo v první třídě, když jsem ještě byla malá a hloupá.

Jenže pani Veverková malá není a může jít doma i u nás klidně na záchod, tak nevím, proč se počurává. Ale to by mi tak nevadilo. Spíš mi vadí, jak si s babičkou povídají o různých lidech různý vošklivý věci. Taky o mámě a o tátovi. Pani Veverková při tom pořád něco jí a frká a třepe pusou jako takovej ten pes boxer.

Já nevím, proč se babička kamarádí zrovna s ní, když stejně vždycky, když ji z okna vidí přicházet, tak křičí: „Dědku! Už sem zas táhne. Schovej ty buchy!“ Ale když jí pak dědeček otevře, řekne babička: „Vítám tě, Boženko, to jsi hodná, že se na nás jdeš podívat.“

A potom spolu pomlouvají Kačenku. Ach jo. No, aspoň si chvíli můžu dělat, co chci, a dědeček taky. Ten většinou uteče.

Když o tom tak přemejšlím, tak si myslím, že jsem dědečka Františka nikdy neslyšela říct o někom nic ošklivého. Ani o babičce ne a to se dost divím. Dokonce i pani Veverková domlouvala babičce, ať je na dědu hodnější, že by druhého tak hodného mužského těžko hledala. Pani Veverková má dědu ráda, protože jí pomoh napsat dopis na Národní výbor, když jí JZD zasmrdělo zahradu. JZD jí totiž na tu velikou zahradu, kde rostou ořešáky a švestky, vypustilo močůvku, takže má zkaženou vodu ve studni a kolem jejího domečku teď všechno strašně zapáchá a běhá tam spousta velikej tlustejch myší.

Vlastně je klidně možný, že pani Veverková nesmrdí kvůli tomu, že by se počurávala, ale že jí taky zasmrdělo to JZD.

Všude, kde má JZD v Zákopech nějaký baráky, tak to smrdí hrozně, je tam bláto a kolem dokola všelijaký svinstvo. Nejvíc na zákopeckým zámku, to je jejich hlavní barák.

Na tom zámku dřív žila opravdická kněžna a dědeček se s ní znal, protože jeho tatínek Alois byl u jejího tatínka Rudolfa šafářem a jedna jeho sestra Tonička dělala jedný její sestře Hermíně společníci. To znamenalo, že si s ní musela povídat a jezdit s ní do světa. Součkovi bydleli v takovém malým domečku v zámeckým parku, ale ten domeček už spadnul, zůstaly tam z něj jenom veliký kameny a kusy dřeva, a ta kněžna se všema svejma sestrama už dávno někam zmizela.

To je velká škoda, protože jinak bych určitě chodila s dědečkem na zámek, a až bych byla velká, mohla bych taky třeba dělat tu společníci. To se mi zdá jako dost prima zaměstnání.

Dědeček jednou od tý kněžny dostal zlatej prstýnek. On ho vůbec nenosí, má ho schovanej v krabičce, ale já jsem ho viděla. Myslím, že ji taky s něčím pomoh. Musím se ho na to ještě zeptat.

Tuhle jsem se šla do zámku sama podívat, jestli by tam třeba nebyl někde schovanej nějaký poklad. Ale nic jsem nenašla. Dole jsou krávy a prasata a nahoře jsou všechny místnosti prázdný, jenom v koutech je většinou nakaděno. Dívala jsem se z okna na Zákopy a hrála jsem si, že jsem ta kněžna. Přišli tam za mnou malí cikáni, co bydlej v jedný komnatě v přízemí, a viděli, jak si hraju, protože jsem si jich včas nevšimla. Hrozně se chechtali, tak jsem chtěla utéct, ale oni mi nechtěli nijak ubližovat, jenom byli zvědaví. Tak jsem jim vyprávěla, jak to bylo dřív, a pak jsme uspořádali velikej bál, protože jich bylo hodně a uměli pěkně tancovat.

Zeptala jsem se jich, jestli je pravda, že jedí taky psy a kočky, ale oni se jen smáli a šťouchali do sebe. Slíbila jsem jim, že zase přijdu, a potom jsem tam chodila každý den a pokaždý jsem jim z domova přinesla něco k jídlu, aby nemuseli jíst kočky a protože jsem měla radost, že si mám s kým hrát. Pak nás ale jednou viděl pan Novák, to je náš soused z bytovek, žaloval babičce, že lezu dovnitř do zámku, že tam nikdo nesmí a že si hraju s cikánama. Tak už mi zbylo zase jenom kreslení.

Babička udělala kravál, že prej co by si lidi pomysleli a jak se můžu kamarádit s cikánama, který jsou špinavý a smradlavý. Babička ničemu nerozumí, všechno zkazí a měla by si radši vočuchat pani Veverkovou.

12. Jak Berenčičová skočila z okna

Začala jsem chodit do třetí třídy. Už je podzim, ale mně to nevadí. Já mám podzim ráda. Podzim pěkně voní, všechno je barevný a nevoukovaný, všechno je jako nový. Je to jenom jako, protože za chvíli to zase bude stejný jako vloni a předloni. Ale ta doba do té doby je pěkná.

Taky mě to už nebavilo v Zákopech a nikde jinde jsme letos nebyli.

Z Ruska přijeli Lagróni a začali s náma zase chodit do třídy, protože jejich tatínkové a strejdové a jejich kolotoče a houpačky každé rok v Ničíně přezimují. Voni skoro ani neumějí číst a psát, Ivoš Lagrón neumí vůbec nic, ale René Lagrón umí docela dobře počítat, poněvadž vybírá peníze u houpaček. Ani nemá cenu dávat je do pomocné školy, protože v březnu zase pojedou na cesty, takže by tam stejně nechodili. Pani učitelka Koláčková si jich radši moc nevšímá. Vona ví, že nad nima nemůže vyhrát.

Minulej tejdén nám pani učitelka Koláčková oznámila, že se odstěhoval Tonda Secký a nebude už s náma chodit. Řekla to jakoby nic, ale bylo vidět, že je ráda, protože se s ním hrozně nazlobila. Jednou se tak rozčílila, když kokrhal, že mu nabouchala pěstí do zad, ale on si z toho stejně nic nedělal a kokrhal, dokud ho to nepřestalo bavit.

Kačenka říkala, že se Seckých sice opravdu odstěhovali, ale ne jen tak nějak obyčejně, jako třeba Tereza do Prahy, ale že utekli do západního Německa jako Freistein do Ameriky.

To bych teda asi neuměla, já utíkám děsně pomalu, ale Secký, ten byl šikovnej, byl takovej dobrodružnej a taky měl tu dvojku z chování. Tak už se nemusím bát, už na mě nic neprozradí. Jenže stejně nemám žádnou extra radost, já jsem ho měla docela ráda.

Kačenka už umí stát na hlavě. Hlavu má vždycky celou tmavě červenou, ale vydrží to třeba čtvrt hodiny a na kolečko už si ani nevzpomene. Kačenka teď víc než zhubnout chce mít tu vyrovnanou mysl a na to je asi lepší než jezdit sem tam s kolečkem postavit se na hlavu. Ještě se podle knížky od pani magistry Glancové naučila další zajímavé cviky, ale jinak je to s ní dost špatný.

V divadle ji neobsadili ani do *Paní Marjánky matky pluku* od Josefa Kajetána Tyla, ani do *Začínáme žít* od Rusáka Makarenka. Pepa zkouší toho Makarenka a vůbec ho to nebaví, radši by byl doma. Kačenka je doma a radši by zkoušela cokoli. Tak jsou všichni mrzutý a pořád se o něčem raděj.

Dobrá je, že teď má Kačenka spoustu času a můžeme spolu odpodledne chodit ven a povídat si. Chodíme na Svatej Vrch, na houby a taky jsme byly pouštět draka. Samý příjemný věci, co dřív moc nešly. Ale rozveselit Kačenku neumím. Ona má strach, že bude muset odejít z divadla a že nebudeme mít peníze. S tím já nemůžu nic dělat.

Jedině, že bych zabila Kroupovou nebo Vytlačila. Ještě nevím jak, ale začínám o tom přemýšlet. Kačence jsem nic neřekla, protože by s tím asi nesouhlasila. Ona říká, že stačí, když se budu dobře učit, to že prej jí nejvíc pomůže. Ale to je podle mě pěkná blbost. Já se pořád učím dobře a ještě nikdy to nikomu s ničím nepomohlo, ani mně ne.

Zabití by bylo určitě mnohem lepší, ale jak to udělat. My pořád chodíme se školou na všelijaký filmy o válce a tam na sebe vždycky střílej ze samopalů a házej granáty a tak, až jsou nakonec všichni mrtví. Ale to nemám zrovna moc ráda a samopal taky nemám. Určitě taky jde člověka říznout nožem do krku, ale to se zas musí zblízka a teče mu krev a to bych mohla omdlít jako tuhle, když jsem se řízla do prstu, a tím pádem by na mě hned přišli a zavřeli by mě a to by Kačenka s Pepou nebyli moc rádi a já taky ne.

I když je pravda, že ve vězení bych mohla pěkně zhubnout. Ale přece jen bych byla radši, kdyby se na to nikdy nepřišlo, kdo tu Kroupovou zabil. Mohla bych tam nechat jenom malou cedulku, na kterou bych předtím napsala – Černý hnát – nebo něco podobného a opálila bych ji nad svíčkou. To aby ten ředitel a všichni vostatní dostali strach a honem toho spikávání nechali. Ale jinak – žádný stopy.

Nejlepší by asi bylo, kdyby Kroupová z ničeho nic dostala nějakou ošklivou nemoc a umřela sama od sebe. Jenže ona je mladá a zdravá a já bych ji tak jediné mohla nakazit angínou, až zase nákou dostanu. A to by asi neumřela.

Škoda, že je Secký v tom Německu, ten by mi možná poradil. Teď za mnou pořád chodí Míša Španihel, to je taky můj spolužák, ale ten je takovej brejlatej, v bílejch kalhotách a vo vraždách určitě jakživ neslyšel.

Míša mě strašně otravuje, protože mě miluje. Já jsem ráda, že mě někdo miluje, ale moc mě to nebaví. Každý den na mě čeká v průchodu do našeho dvora a nechce mě pustit domů. Schválně mi vždycky sebere tašku nebo pytlík s přezůvkama nebo něco jinýho takovýho, abych bez toho nemohla odejít. Musím ho honit a přemlouvat a nakonec vždycky čekat, až ho to omrzí. A když teda domů nejdu a zůstanu tam s ním, tak nemluví a jenom tak kouká. Vždycky se ho zeptám: „Co chceš, Míšo?“ A on řekne jenom: „He, he, he.“ Úplně jako blázen z blázince.

Když mě vloni miloval Honza Bezvad ze Zákopů, chodili jsme zase sem tam po poli, potom mě z ničeho nic povalil na zem a poslintal mi celej obličej. Tak jsem utekla a od té doby s ním nemluvim.

Já už jsem taky někoho milovala, třeba rytíře Dalibora z Kozojed, co ho mám v penále, nebo se mi docela líbí Luděk Starý z divadla. A kdyby voni milovali mě, tak bych jim určitě nedělala takový pitomý věci, ale pěkně bysme si popovídali.

Míša Španihel mě tak miluje, že se na mě jednou přišli podívat jeho maminka s tatínkem, protože jim doma pořád o mně vypravuje. To jsem seděla zrovna na dvoře mezi bytovkama, na té cestě, co je tam po dešti takový pěkný bláto jako hlína na kroužku, a dělala jsem sochu. Tam za mnou přišli. Míša, jeho maminka a jejich tatínek. Všichni měli zlatý brejle a bílý kalhoty do zvonu. Řekla jsem: „Dobrý den.“ Míša řek: „Ahoj.“ A jeho maminka zavrtěla hlavou a smutně řekla: „Tak to je ta Helenka...“ A pak zase rychle odešli. Ani mě k nim nepozvali na návštěvu. Ale já bych stejně nešla, poněvadž, jak říká zákopecká babička, kdoví, co jsou zač, když s nima není žádná řeč.

Včera jsme si šly se Zdenou Klímovou do papírnictví koupit trojúhelník a potkali jsme naši jiskřičkovou vedoucí Andělu. Vůbec se sobě nepodobala, takže jsme ji málem ani nepoznaly. Ale když jsme ji poznaly, měly jsme velikou radost. Poslední jiskřičky byly na jaře a pak víckrát nepřišla, už jsme se bály, že se jí něco stalo.

„Ahóój!“ volaly jsme na ni.

A Zdena hned řekla: „Jéé! Andělo, ty jsi náká tlustá!“

To já bych teda neřekla, protože vím, jaký to je, když mi někdo něco takovýho řekne. Ale byla to pravda. Anděla měla břicho jako půl sudu.

„Nejsem tlustá,“ řekla, „čekám miminko.“

„Tak ty už jsi vdaná?“ radovaly jsme se.

„Nejsem,“ řekla Anděla a odešla. Vůbec si o tom s náma nechtěla povídat.

Koupily jsme si trojúhelníky a sedly jsme si na vobrubník u kašny.

„Jak to, že bude mít miminko a není vdaná?“ zeptala se Zdena. Vysvětlila jsem jí, že vdaná kvůli tomu bejt nemusí, protože moje maminka taky nebyla s Freisteinem vdaná a stejně jsem se jím narodila. To vím jistě. Ale jak to teda je doopravdy, jsme si jistý nebyly. Zdena si myslí, že se děti dělaj líbáním, ale to určitě není pravda, protože to by pak mohli mít děti i děti a starý lidi a děti ani starý lidi děti nemaj. Mně jednou říkala jedna holka, co k nám propadla, ale už s náma nechodí, protože už zase propadla jinam, že to lidi dělaj stejně jako zvířata. Tenkrát jsem se ptala Kačenky, jestli je to pravda, a Kačenka se zlobila a řekla: „Fuj! To se tak nedá říct.“ Ale jak se to teda dá říct, to neřekla. Jen se mě vyptávala, kdo mi to říkal, a já jsem jí nic neprozradila, poněvadž jsem na ní viděla, že by zase běžela do školy.

Takže to s těma zvířatama zůstalo neobjasněný. Ale já stejně nevím, co jako ty zvířata dělaj, tak ani nemůžu přijít na to, jestli je to pravda.

Kačenka vždycky, když si o tom chci povídat, začne vykládat, že miminko je u maminky v bříšku jako semínko v jablíčku. Jenomže jak se tam dostane? To je nějaká veliká záhada a možná, že to Kačence taky není jasný, i když už dvě miminka měla.

Taky jsem slyšela o prázdninách v Zákopech dvě pani, co si před barákem povídaly o třetí pani, která tam taky bydlí, má spoustu dětí, nemá manžela a je taková nepořádná. Jedna říkala: „Vošmiková čeká další dítě.“ A ta druhá: „Ale neříkej! Už tu kurvu zase někdo bouchnul?“ A ta první: „Hlavně jestli to nebyl váš Vláš.“

To by teda byla úplná hrůza. To bych radši žádný děti neměla než se nechat od někoho bouchat. Já nemám ráda, ani když se na mě křičí, natož tohle.

Těšila jsem se, že mi z toho trojúhelníku zbydou nějaký peníze a že si koupím voskovky. Ale zbyly mi jenom dvě koruny a to je málo. To stačí leda tak na gumu nebo na obyčejný tužky. Škoda, že se pastelky neprodávaj taky jednotlivě jako cigarety. Koupila bych si aspoň růžovou princeznám na šaty nebo takovou tu vzácnou modrozelenou, co je jenom ve vopravdu velikejch krabičkách pastelek – nejmíň za šedesát korun, na moře a na vocasy mořskejm pannám.

Ještě se tehle měsíc stala jedna hrozná věc a dvě dobré. Ta hrozná je, že z Moravy přišlo psaní s pruhem a v tom psaní bylo napsáno, ať Kačenka ve spořitelně zaplatí deset tisíc korun, protože Jolana Berenčičová skočila z okna, zabila se, a tím pádem zaplatit nemůže.

Ještě nikdy jsem Kačenku neviděla tak dlouho stát na hlavě, jako když si ten dopis přečetla. Už jí ta jóga opravdu krásně jde. Nespadla, i když Pepa asi tak dvacetkrát bouchnul dveřma. Potom šli naši do divadla a z vrátnice telefonovali do toho města, kde Berenčičová bydlela, protože tam znají různý herce, a zjistili, že to je vopravdu pravda.

Berenčičová se tam zamilovala do nějakýho pána a chtěla si ho vzít, jenže on už jednu manželku měl a další nechťel. On tu Berenčičovou chtěl jen tak na někdy, jako navrch. Berenčičová byla zklamaná, opila se, skočila z okna a my to teď musíme zaplatit. To je teda hrůza. Chudák Berenčičová a chudák Kačenka.

Vyprávěla jsem pani učitelce Freimanový, co se stalo. O Berenčičový, o penězích a taky o spikávání v divadle, protože na to na všechno musím pořád myslet, i na němčině a na kroužku. Pani učitelka Freimanová uvařila čaj a přinesla úžasný čokoládový sušenky. Řekla jenom, že to jsou těžký věci, a pak mě naučila pěknou česko-německou říkanku: Der, die, das – psí vocas, das, die, der – psí prdel. Nemám to nikde říkat, je to jen pro moje obveselení.

Když jsem odcházela domů, zaplatila jsem pani učitelce čtyřicet korun, to je za celý měsíc, a ona mi dala zalepený dopis pro Kačenku. Kačenka ho rozlepila a uvnitř bylo na takové malé kartičce napsáno: *Přijměte to, prosím, jako výraz mých sympatií a pokuste se být méně hodná.* Za tou kartičkou byly nastrkané nějaké peníze, těch čtyřicet korun, co jsem pani učitelce dala, a pak ještě tisíc. Kačenka z toho byla celá vyjevená, vynadala mi, pak se oblíkla a letěla zpátky za pani učitelkou. Ale vrátila se zase s těma peněžma a domluvily jsme se, že si na pani učitelku musíme něco vymyslet.

Taky přišel dopis od tety Marty Krausový, to je ta první dobrá věc, co se stala. Teta Marta v něm píše, že se cestou do Ameriky zastavila za svým starým kamarádem ve Švýcarsku a tolik se jí tam líbí, že už do tý Ameriky nepojede a zůstane tam. A dokonce, to je to nejhlavnější, že si toho kamaráda vezme za manžela, protože on je vdovec a líbí se jí ještě víc než Švýcarsko.

Ten kamarád se jmenuje Egon Blumentahl a je teda opravdu hodně starej. V tom dopise byly taky dvě fotografie, krásný a barevný jako nějaký pohledy. Na jedný je teta Krausová na louce, jak krmí kopretinami nějakou krávu. Na hlavě má novýho tyciána a je veliká fešanda. A na druhý je teta Krausová taky na tý louce, jak se objímá s tím Blumentahlem. Blumentahl je malinkej, brejlatej, veselej kudrnatej dědeček a oba vypadaj moc spokojeně.

Tak mám radost, že se má teta Krausová dobře, a hlavně jí přeju, aby jí ten dědeček Blumentahl vydržel dlouho naživu.

No, a úplně nejlepší věc ze všech, co jsem se tenhle měsíc dozvěděla, je ta, že za čtrnáct dní bude mít v Ničíně koncert Miluška Voborníková.

13. Jak mě zradila Kačenka

Jsem hrozně nešťastná, protože se mi zase stala taková nemilá věc. Vlastně úplně strašná, příšerná věc a nejhorší na tom je, že za to může Kačenka. Taky s ní ještě moc nemluvim. Za trest jí říkám jenom to, co musím, a ne to, co bych chtěla. Ale nevím, jestli si toho všimla.

Těšila jsem se na Milušku Voborníkovou skoro jako na Vánoce nebo možná ještě víc, protože Vánoce jsou každé rok, ale Miluška Voborníková v Ničíně ještě nebyla. Je to moje nejmilejší zpěvačka, tak jsem ji chtěla vidět a myslela jsem si, že bych se s ní mohla i seznámit, když můžu do divadla i zadem. Určitě seděla v máminý šatně. Nakreslila jsem obrázek, na kterým jde Miluška Voborníková po louce, má princeznovský šaty a já jí nesu vlečku, a chtěla jsem jí ho po koncertě dát. Myslím, že se mi poved, protože jsem ho nakreslila podle plakátů, který v Ničíně všude visely.

Chtěla jsem si jeden takovej plakát vzít domů, ale v žádném krámu, kde ho měli za výlohou, mi ho nechtěli dát ani prodat, tak jsem si musela stoupnout na chodník před samoobsluhu a kreslit venku. Jedna hloupá pani mi vynadala, co tam překážím, protože nevěděla, že malíři takhle normálně malujou, venku. Musela jsem jí to vysvětlit, ale stejně to asi nepochopila, protože za chvíli šla znova kolem a řekla mi: „Ty seš tady ještě? Holčičko, ty jsi mě tak rozčílila, že jsem zapomněla koupit sádlo.“ A jeden pán, co ji slyšel, povídal: „Jo, pani, děti jsou dneska strašně drzí, protože je doma málo řežou.“ A pak si tam spolu stoupili a začali se bavit a každou chvíli si na mě ukazovali. Tak jsem šla radši pryč.

U nás v domě bydlí takovejch tlustejch protivnejch pani několik. Když je hezky, tak seděj celý odpoledne na lavičce před vchodem a koukaj, kdo jde ven a kdo zase dovnitř. Pořád si něco šeptají a nám říkaj komedianti. Moc dobře jsem to slyšela a nerada kolem nich chodím.

Ta pani od samoobsluhy byla zrovna taková, ale mě to nerozmrzelo. Hlavní bylo, že budu mít pro Milušku dárek, za kterej by mi třeba

mohla dát svoji opravdickou fotografii s podpisem. To jsem ještě nevěděla, co se stane.

Miluška měla přijet v sobotu a naši mi slíbili, že když do té doby nedostanu žádnou špatnou známku, zůstaneme v Ničíně a někdo se mnou na ten koncert půjde. Jenže v pátek dostala Kačenka pohled, na kterým bylo napsáno, že v sobotu přijede do Zákopů teta Irma s Arnoštem, s Mařkou a s jejich pitomou holčičkou Soňou a že by nás taky rádi viděli.

Já jsem si ten pohled přečetla a vůbec mě nenapadlo se leknout, protože jsem si myslela, že Kačenka je hodná a pravdomluvná jako dědeček František a že když něco slíbí, tak to taky splní. Ale Kačenka mě zradila. Když jsem přišla ze školy, už balila věci do Zákopů a tvářila se při tom jakoby nic.

Zeptala jsem se, proč balí, když přece nikam nejedeme, a Kačenka řekla, že jedeme, protože přijede milá návštěva, že je to jiná situace a že jsem přece rozumná holčička. Zkoušela jsem ji přemluvit, vysvětlila jsem jí, že Milušku Voborníkovou MUSÍM vidět, potom jsem se rozbředla, a když nic nepomohlo, řekla jsem jí, že je lhářka. Kačenka mě plácla a řekla, že to holt bez pitomý Milušky Voborníkovy musím nějak přežít. To řekla! Řekla – pitomá Miluška Voborníková – i když ví, co pro mě Miluška Voborníková znamená. Šla jsem do svého pokojíčku, zavřela jsem dveře, otevřela jsem okno a křičela jsem ven: „Pitomá teta Irma! Pitomej Arnošt! Pitomá Mařka! Pitomá, blbá Soňa!“

Přišla Kačenka, odtáhla mě od okna a začala mě mydlit. Pepíček ji praštil, tak dostal taky. Když přišel Pepa z divadla, seděli jsme s Pepíčkem na podlaze a brečeli jsme. Voni se zavřeli v kuchyni a Kačenka žalovala.

Pepa nám nic neudělal, ale do Zákopů jsme jeli. Schválně jsem Pepíčka učila říkat kurva a prdel. Neumí sice ještě říkat r, ale to nevadí, to se časem naučí a moc se mu to líbilo.

Celou sobotu se v Zákopech nic nedělo, jenom jsme čekali na návštěvu. Kreslila jsem si a nikdo mě nenutil jít si hrát mezi děti. Pepa ležel na gauči, babička s mámou vařily a uklízely a Pepíček si hrál. Odpoledne, když mě to přestalo bavit, šla jsem s dědou ke kulturáku a na náves vylepovat plakáty o fotbale, o schůzích a o taneční zábavě. Děda píše v Zákopech všechny plakáty o všem. Po cestě jsem si nasbí-

rala kaštany na zvířátka a na figurky, a když jsme ty plakáty rozvěsili, odemknul děda kulturák, v kulturáku knihovnu a tam jsme zalezli.

Děda je totiž zákopeckej knihovník, jednou tejdně půjčuje knížky, ale schovat se tam chodí i jindy. Píše si tam plakáty nebo sešity o půjčování knížek nebo zákopecskou kroniku nebo čte nebo si jen tak přemejšlí. A já taky. Zůstali jsme tam až do večera a nic se nestalo, protože žádná návštěva stejně nepřijela.

Kačenka mezitím, jak byla celej den zavřená doma, vymyslela další hroznou věc. V sobotu ráno si u krámu přečetla takovej plakát, ale ne od dědy, že Jednota vykupuje šneky. Kilo za pět korun. Poněvadž kvůli Berenčičový máme málo peněz a poněvadž v neděli ráno trochu přšelo, to je prej na to potřeba, museli jsme jít všichni i s dědečkem sbírat šneky. Jenom Pepíček s babičkou směli zůstat doma.

Měli jsme holínky, síťovky a všelijaký igelitový tašky a celý dopoledne jsme chodili po loukách a po polích a taky příkopama podél silnic. Došli jsme ze Zákopů až ke Skalám. Tam jsme s dědečkem našli jednoho šneka zkamenělýho, pravěkýho. Dědeček mi vypravoval, jak to vypadalo, když ještě Zákopy byly mořským dnem a všude, kudy chodíme, byla voda a plavaly ryby. Potom začalo přšet a domů jsme se vrátili úplně promočený. Ale všechny ty tašky a pytle, co jsme měli, byly plný šneků.

Až je prodáme, pošlou je prej do Francie a tam je snědí. To se mi teda nelíbí. Nelíbí se mi šneky sbírat, ani prodávat, ani je nechat chcípnout, ani je jíst a dědečkovi se to taky nelíbí, i když nic neříká. Já to poznám. Ale já a dědeček nemůžeme o ničem rozhodovat. Já jsem ještě moc malá a dědeček nevím proč. Podle mě si nechá všechno moc líbit.

Když jsme přišli domů, stálo před barákem pražský auto. Teta Irma přijela místo v sobotu v neděli. Máma nařídila, aby táta s dědou honem ty šneky odnesli k tomu pánovi, kterej je pro Jednotu vykupuje. Asi se před tetou a před svým bratrancem Arnoštem styděla, protože jsou z Prahy a jsou bohatý a poroučivý. Byla jsem na Kačenku tak naštvaná, že jsem měla chuť Arnoštovi a tetě naschvál říct, co jsme dělali, ale styděla jsem se za to stejně jako Kačenka a taky mám přece jenom Kačenku ráda. Ach jo.

Teta Irma muchlovala Pepíčka na klíně a vyptávala se ho, jak se má. Pepíček žvatlal: „Kulva, pldel, Miluška Vobolníková.“ Teta mu moc

nerozuměla, ale pochopila, že říká něco o nějaký Milušce, a řekla: „Tak tebe už zajímají děvčata, Pepíčku. Tak víš co, běž si hrát se Soňou. A ty taky Helenko, běžte si hrát, děti.“ Napadlo mě, že Miluška Voborníková už je dávno zpátky v Praze, a musela jsem honem myslet na Hrdýho Budžese, abych se zase nerozbrečela.

Kačenka si chtěla svoji návštěvu pořádně užít, tak jsme se do Ničina vraceli až v pondělí ráno. Cestou jsme zase potkali tu holčičku ze samoty a odvezli jsme ji do její školy. Vyměnila jsem si s ní adresu a domluvily jsme se, že si budeme psát. Ona má taky málo kamarádů jako já, protože bydlí daleko od lidí a její spolužáky tam rodiče nechtějí samotný pouštět. Ještě ke všemu se ten jejich domeček jmenuje Čertův mlýn.

Kačenka byla v dobrý náladě, asi proto, že měla sobotu a neděli takovou, jakou chtěla, tak se začala zase lísat a bejt hodná. Dala mi pětikorunu z těch sedmdesáti korun, co dostala za šneky, a celou cestu něco povídala. Ale já jsem zůstala hrdá. Vzala jsem si pětikorunu a jinak jsem si jí ani nevšimla. Jenom jsem se jí ještě zeptala, kterou zpěvačku a kterýho zpěváka má nejradši, když Miluška Voborníková jí připadá pitomá a Petr Spálený, ten hezkej s tím knírem, taky. Řekla, že jí všichni zpěváci můžou bejt ukradený, ale když viděla, jak se mračím, tak chvíli přemejšlela a pak tvrdila, že má teda asi nejradši Martu Kubišovou a nějakýho Suchýho.

To nevím, co to má zase znamenat, protože žádný takový zpěváký já jsem teda v životě neviděla ani neslyšela. Nevím, jestli si ze mě nedělá legraci. To vona si ze mě dělá dost často. Ale už se na nic o zpěvákách ptát nechci, abych z toho zase zbytečně nebyla smutná.

Kačenka se mnou šla až do školy, počkala si na pani učitelku Koláčkovou a něco s ní vyjednávala, ale neřekla mi co. Viděly to holky ze třídy, a když jsme se v šatně přezouvaly, Krátká řekla: „Hele, koukejte, Mobydyk tady má maminku. Ty jsi určitě zase na někoho žalovala.“ Řekla jsem, že jsem nikdy na nikoho nežalovala. Ale Krátká řekla: „Žalobníček žaluje, pod nosem si maluje! Žaluješ, žaluješ a tvoje maminka taky a tatínek taky.“ „Vodvolej to!“ řekla jsem. Ale Krátká to neodvolala a řekla, že jsme všichni komedianti. Tak jsem ji musela praštit, vona mě taky praštila a začaly jsme se prát.

Všichni ostatní odešli ze šatny, ale zůstali stát za pletivem a dívali se, jak to dopadne. Válely jsme se všelijak po lavičkách a po podlaze a

dost dlouho to bylo nerozhodně, ale pak se mi povedlo bouchnout Krátkou pěstí do nosu a bylo to. Brečela a řekla, že se to řekne. Ale mezitím už to řek někdo jinej, takže přišla pani učitelka Koláčková, zahrnala nás do třídy a napsala nám oběma poznámku do notýsku.

Vůbec nechtěla slyšet, jak to bylo, ale mně se stejně nechtělo nic vysvětlovat. Když jsem si šla sednout do lavice, nastavila mi Krátká nohu, ale já jsem si toho všimla a vší silou jsem jí na ni dupla. Za chvíli mi přišlo psaníčko, ve kterém bylo napsáno: ZLOMILAS MI NOHU. POČKEJ TLUSTOPRDE, AŽ TĚ MOJE MAMINKA BUDE UČIT MATEMATIKU. Jenomže to bude ještě za pěkně dlouho, Krátký maminka učí až na druhým stupni. A žádnou nohu jsem Krátký nezlomila. Myslim, že jsem vyhrála.

Doma už jsem z toho takovou radost neměla. *Dne 29. 9. se namísto přezouvání poprala*, napsala pani učitelka Koláčková. „Po-co? Poprala?“ zeptal se Pepa, když si to s Kačenkou přečetli. „Tak to je ještě dobrý.“

Kačenka ho okřikla a chtěla mi začít něco vykládat, ale Pepa se zeptal, jak to bylo, a když jsem jim to vysvětlila, uznal, že se nedalo nic dělat. Člověk si nemá začínat, a(e) musí se přece bránit. To já vim právě od Pepy. Kačenka to nakonec taky uznala a podepsala.

Při večeři vyndala Kačenka noviny a přečetla z nich jedno oznámení, že se v Praze koná konkurz na film a že do toho filmu hledají sourozence – starší holčičku a mladšího chlapečka – velký zrovna tak jako jsme my s Pepíčkem. Potom řekla, že ji napadlo, že bychom to třeba mohli zkusit. A protože je ten konkurz za čtrnáct dní v pátek, byla se zeptat pani učitelky Koláčkové, jestli by mě pustila. Pani učitelka slíbila, že jo. Ten den totiž stejně odpadá vyučování a jde se do kina na ruský film *Masakr na Volze*. Nakonec se mě Kačenka zeptala, co chci radši. Prej si můžu vybrat. Moc dobře věděla, co řeknu. Vona je Kačenka chytrá a vůbec není zase tak špatná.

14. Jak mě nevzali do filmu a co se stalo šnekům

Ten měsíc, co včera skončil, už mě nebavil. Byl takovej pršlavej a nic se mi nepovedlo tak, jak jsem chtěla. Začalo to s Miluškou Voborníkovou a se šnekama, na těch jsme byli ještě dvakrát, a skončilo to zákopeckou babičkou, která dostala žlučnickovej záchvat a teď leží v nemocnici a je po operaci.

Hlavně, že je živá. Máma zařídila, aby mohla babička ležet v ničínský nemocnici, aby mohla dohlídnout, jestli se o babičku dobře starají. Máma se v Ničíně kamarádí s různějma doktorama, třeba s panem doktorem Myslivcem. Myslivec babičce rozpáral břicho, vyndal jí z něj hromadu kamení a pak jí ho zase zašil. Babička ty kameny nesnědla, samy se jí tam prej udělaly, protože se málo směje.

Tak mám strach, aby se to nestalo taky Kačence. Ta se teď taky málo směje, pořád se rozčiluje a skoro každěj den pláče. Zavolal si jí totiž ředitel Vytlačil a řek jí, že musí odejít. Chtěl, aby odešla jakoby sama od sebe, ale to Kačenka nechtěla, tak dostane výpověď. Od ledna už nebude mít žádný angažmá. S Kačenkou musí odejít taky Lída Ptáčková se psem Ťutim, pan režisér Michálek a ještě pan Dusil. Zkrátka musej odejít všichni, který tam Andrea Kroupová a její tajemník Pelc nechťej.

Kačenka s Lídou Ptáčkovou, s Dusilem a s Michálkem se domluvili, že se jen tak nedají. Budou se s divadlem soudit. Pořád se někde scházejí a radí se. A taky dost pijou víno. Kačenka už necvičí jógu, ani s kolečkem, ale jen tak sedí, pouští si na gramofónu *Mou vlast* od Bedřicha Smetany nebo v jednom kuse běhá do kostela. Modlí se tam za babičku a taky asi proti Kroupový. Taky si často pouští toho zpěváka, kterej se jmenuje Suchý a o kterým jsem myslela, že je jenom vymyšlenej. Není vymyšlenej. Naši od někoho dostali tři maličké desky v šedivejch obalech bez obrázků a tam von je. Docela se mi líbí, i když mi vadí, že nevím, jak vypadá.

Kačenka si nejradši pouští *Jó, to jsem ještě žil* a pak ještě jednu písničku, co se jmenuje nějak jako *Ptáte se, proč jsem se nezachmuřil*. Tam ten Suchý zpívá, že i když bylo venku strašně hnusně, nezachmu-

řil se kvůli různějším lidem, který tam vyjmenovává a ze kterých já znám jenom Charlie Chaplina. Kačenka je zná všechny, ale stejně se zachmužuje čím dál tím víc.

„Ptáčková a Dusil děti nemají a Michálkovic děti už jsou dospělý, ale co budeme dělat my...“ říká Kačenka.

„Mohli byste nás třeba odvést do lesa jako Jeníčka a Mařenku,“ řekla jsem jednou, protože jsem chtěla Kačenku rozesmát. Ale Kačenka na mě vyvalila oči a pak se rozplakala.

„Nééé! Do lesa nééé!“ křičel Pepíček a schoval se pod otoman, protože měl strach, že to myslím vážně.

Kačenku nerozveselilo ani to, že jsme byli dva dni v Praze kvůli tomu konkurzu. Měla sice docela dobrou náladu, ale jenom než jsme se zase vrátili do Ničína.

Ten konkurz byl v jednom velikém domě na náměstí, kde jsou obchody a park, ve čtvrti, která se jmenuje Smíchov. Ten dům, to je jejich kulturák a je to něco úplně jinýho než ten v Ničíně. Tenhle je mnohem hezčí. Přišlo tam asi tolik dětí, kolik chodí do celé naší školy, a když si nás ty lidi od filmu prohlídli, řekli, že máme s Pepíčkem přijít znova odpoledne. Odpoledne už nás bylo jenom asi deset sourozenců. Ale ještě předtím nás máma vzala na oběd do krásné smíchovské restaurace U Holubů a mohli jsme si dát, co jsme chtěli. Tak jsme chtěli řízek a pak ještě dort a byli jsme velice šťastný.

Pak si nás ty pánové a pani od filmu prohlídli znova, vyptávali se nás na všelijaký obyčejný věci a chtěli, abysme jim zazpívali písničku. Pořád se tvářili, jako kdyby na nás bylo něco k smíchu, a nakonec řekli Kačence, že máme přijít druhý den ještě jednou a že se uvidí. A vypadalo to, že jsme už skoro vyhráli, protože kromě nás měli přijít jenom jeden další kluk s holkou. Ale nevyhráli jsme, protože já jsem nám to zkazila, jako vždycky všechno zkazím.

Druhej den tam seděl takovej malinkej, brejlatej pán, to byl pan režisér, mhouřil oči a říkal: „Dobrý, ty jsou dobrý.“ Potom na mě ukázal prstem a poručil, ať řeknu nějakou básničku. Tak jsem se uklonila a řekla jsem *Alexandr Bezymenskij – Psaníčko*, protože to jsme se zrovna učili ve škole. Ale neřekla jsem to celý, začala jsem jenom:

Vojácci naši – vy – tam v zimě, já píši vám...

A ten pan režisér vyskočil ze svojí židličky, jako kdyby ho něco kouslo, a křičel: „Dost! Dost! To stačí! To úplně stačí!“

Když jsme vycházeti na chodbu, slyšela jsem, jak říká nějakýmu jinému pánovi: „Ten kluk byl dobrej, ale ta holka je jak Husákova vnučka.“ A už jsem věděla, že nás do toho filmu chtít nebudou, i když Kačence řekli, že se ozvou. Kačence jsem to ale neřekla, protože jsem se styděla a protože mi to bylo líto.

Tak teďka vím, že jsem hloupější, než jsem si myslela. Vlastně ob-
ráceně, myslela jsem si, že jsem chytřejší, než jsem, ale nejsem a to
mám za to. Musím na věky zůstat v Ničíně a normálně chodit do ško-
ly.

V Praze byly některý ulice hrozně rozhrabaný, protože tam stavějí
metro. To je prej takovej zakopanej vlak, do kterýho, aby se mohlo
nastoupit, tak se musí jet dolů po jezdících schodech, a když se pak
vystoupí, tak se zase musí jet nahoru po jezdících schodech. Já nevím,
proč takový senzační věci mají vždycky jenom v Praze. V Ničíně
uměj postavit nanejvýš bronzovýho horníka, se kterým nic není.

Z Prahy jsme se nevraceli rovnou do Ničina, ale jeli jsme vlakem do
Králova Dvora a odtamtud autobusem do Zákopů. Jenže ten autobus
jel až bůhví kdy. Už byla docela zima a taky trochu tma a kvůli Pepíč-
kovi jsme nemohli jít tak daleko pěšky, tak jsme na ten autobus šli
čekat do takový starý, vošklivý hospody u nádraží. Dali jsme si s Pe-
píčkem čaj a párek a Kačenka grog a párek a dívali jsme se, jak leze
po okně moucha a jak se venku stmívá.

Všechno v tý hospodě bylo žlutý. Zdi byly žlutý a obrazy byly žlutý
a pivo a čaj byly žlutý a taky světlo tam bylo žlutý. Co nebylo žlutý,
bylo černý. Kamna v rohu byly černý a uhlí rozsypaný kolem těch
kamen a popel, co byl zašmudlanej do ubrusů, a zdi byly černý. Vlast-
ně to bylo oboje najednou – i černý i žlutý. Celej Králův Dvůr je tako-
vej. Všechny domy jsou do žluta a přitom černě pošpiněný prachem a
popelem z továrny.

Hospoda byla plná špinavejch dědků a chlapů a všichni mluvili
hrozně nahlas a z kouta do toho mluvila televize, taky hrozně nahlas.
Ale občas, když se přestali bavit, třeba když dovnitř vešel někdo no-
vej, tak bylo najednou slyšet, jak venku teče voda a fouká vítr.

Dva dědkové si sedli k našemu stolu a povídali si. Ten jeden pořád
říkal: „Já jsem blbej.“ A ten druhý zase: „Ty nejseš blbej, ty seš ma-

gor.“ A opakovali to pořád dokola, jako když se rozbije gramofón. To už bylo moc hodin, tak jsme zaplatili a šli na ten autobus.

Sedla jsem si k okýnku a dívala jsem se do tmy a do mokra. Jenom, když jsme se blížili ke Křižovatkám, to je jedno rozcestí před Záko-pama, zavřela jsem schválně oči a poprosila jsem Kačenku, ať mi řek-ne, až TO mineme. Na Křižovatkách u silnice stojí taková věc a tý já se bojím. Kačenka mi vždycky vysvětluje, že tam dřív stál kříž na podstavci, ten kříž někdo ulomil a to, co tam teď stojí, že je jenom ten prázdný podstavec. Jenom kámen, že se nemám čeho bát. Jenže mně vůbec nepomáhá, že vím, co to bylo. Teď je to něco jinýho nebo to třeba není nic, ale je to strašně strašidelný. To je jedno, že nevím proč.

Já vím, že to tam je, i když zavřu oči, ale když se na to nedívám, tak mi to snad nic neudělá. Kačenka mi pak řekne už – a už jsme v Záko-pech.

Lugar s Jožanem, Drahuna a ještě další zákopecký děti v neděli se-děli za barákem a hrozně se nudili, až si Jožan vzpomněl, že čet u krámu ten plakát o šnekách, a navrhnul, aby je šli sbírat. Lugarovi se zdálo, že je to blbej nápad, ale Jožan řek, že to nemůže bejt nic blbý-ho, když si jeho tatínek vysbíral na deset piv. A že by se to mohlo zkusit. Tak to zkusili, ale přinesli těch šneků málo, asi jenom dvacet, protože už není takový teplo a málokterýmu šnekovi se chce ještě pro-cházet. Šli s nima za tím panem vykupitelem, jenže on jim řek, že už je pozdě, že už to skončilo a že už Jednota žádný další šneky nechce. Tak se s těma šnekama zase vrátili za barák a byli hrozně našťvaný, protože se namáhali zbytečně. Byli tak našťvaný, že se chtěli pomstít těm šnekům.

Naši mě zrovna poslali ven, tak jsem to všechno viděla. Začali těma šnekama bouchat o zem, o asfalt. Vždycky to napřed křuplo, jak se jim rozbil domeček, a potom po nich šlapali, až je rozšlapali na kaši.

Když jsem přišla, dali mi hned dva šneky a já jsem to taky udělala. Taky jsem se těm šnekům pomstila.

Teď jsem v největší kaši ze všech kaší, co jsem kdy byla, a vůbec nevím, co mám dělat. Já se nebojím, že dostanu. Nikdo to neviděl. A nikdo nikomu nežaloval, protože to dělali všichni, co tam byli. Ale mám úplně zavařenou hlavu. Taky mám hlavu vodřenou. Večer jsem šla za barák a schválně jsem drhla čelem po zdi, až mi začala téct krev. Ale vůbec mi to nepomohlo.

V pondělí jsem na kroužku vymodelovala medvědici s medvíďátkem a panu Peckovi se to moc líbilo. Chtěla jsem si s ním popovídat o všelijakejch vážnejch věcech, ale nešlo to, protože pan Pecka slavil narozeniny a měl s tím moc práce. Musel mazat chlebičky, měnit desky na gramofónu, nalejvat víno a taky malovat.

Pan Pecka neslavil jenom svoje narozeniny, ale taky svoji výstavu. Moc ráda bych viděla jeho sochy, ale ta výstava nebyla v Ničíně. Byla v Praze. Pan Pecka je totiž z Prahy, do Ničina na kroužek jezdí jenom, aby se líp obživil. Pan Pecka mi dal takovej tenkej sešítek, ve kterým jsou vyfocený některý ty jeho sochy a ve kterým je taky napsáno o panu Peckovi, jak se jmenuje, kolik je mu let a kvůli čemu ty sochy dělá. Například je tam napsáno, že chce některými svými sousošimi, to je víc soch na jednom podstavci, vyjádřit radost z krásných, nových, čistých a prostorných domů, ve kterých dnes mohou mladí lidé bydlet a před kterými nejraději ta svá sousoší umísťuje.

Já jsem si to hned na kroužku přečetla a šla jsem se pana Pecky zeptat, jestli si opravdu myslí, že ty bytovky, co v nich bydlíme, jsou hezký, že mně se mnohem víc líběj všelijaký starý domy třeba v Praze, a jak to teda je. Pan Pecka se na mě podíval přes brejle, řek mi, že jsem nebezpečná osoba, ale že mě má stejně rád. Zase se smál tak, že mu z očí stříkaly slzy a tekly mu zevnitř po brejlích. To umí jenom pan Pecka. Když se dost nasmál, sednul si na židli, otřel si brejle kapesníkem a řekl: „Helčo, nejen starý domy, i starý sochy jsou stokrát hezčí než ty nový, ale peníze jsou peníze. Přeci tobě nebudu lhát.“

Přemýšlela jsem o tom celou cestu domů a ještě doma s Kačenkou. Moc se mi to nelíbí. Skoro bych řekla, že to je podvod. Ale stejně se na pana Pecku nemůžu zlobit. Teda já se na něj vlastně zlobím, ale stejně ho mám ráda.

Byly jsme za babičkou v nemocnici. Měla radost a už je jí líp. Když se šla Kačenka na něco zeptat pana doktora Myslivce, myslela jsem, že bych třeba mohla babičce vyprávět to o těch šnekách, ale nemá to cenu. Jen Kačenka zavřela dveře, šeptala babička jedný pani z vedlejší postele, že Kačenka není ani zdaleka tak hodná dcera, jak vypadá. Já mám babičku vopravdu ráda, ale někdy mi to dá práci.

Strašně bych potřebovala tamto o těch šnekách někomu říct, asi mámě nebo dědečkovi. Oni by mi nic neudělali, ale mám strach, že by jim pak taky dalo práci mít mě rádi.

15. Jak mě sežrali vlci

Ještě jsem to o těch šnekách nikomu neřekla a asi to ani neřeknu, protože už mám další průšvih. To by bylo moc najednou. Mně to teda zase nepřipadá tak hrozný, co jsem udělala, ale babička je celá bez sebe.

Ona má na záchodě pověšenej takovej závěs, co jí koupila máma, na kterým jsou všelijaký růžičky, modrý a zelený a pořád se opakujou dokola. Některý jsou moc hezký a jedna je úplně krásná. Tu jsem právě hrozně chtěla. Vždycky, když sedím v Zákopech na záchodě, dívám se na ně, hlavně na tu svoji zamilovanou.

Jednou jsem se mámy s babičkou ptala, jestli bych si ji nemohla vystříhnout a schovat, že se mi strašně líbí. Ony řekly, že ne, že se na ni můžu dívat, když tam sedím. Tak jsem jim vysvětlila, že bych ji chtěla mít v ruce nebo schovanou někde v krabičce a ne se na ni jen tak dívat. Když ji nemůžu mít a přitom na ni musím pořád koukat, je to moc špatný. Ale ony nic nepochopily a Kačenka se tomu dokonce smála, protože nepoznala, že je to vážná věc. Viděla jsem, že se nedá nic dělat a snažila jsem se poslechnout.

Jenže pokaždý, když jsem na tom záchodě byla, tak jsem na to musela myslet. Hlavně při kadění, to mi většinou dlouho trvá, tak při tom hodně přemýšlím. No, a nedávno jsem to nevydržela. To jsem byla v Zákopech sama s dědečkem, protože babička byla v tý nemocnici a naši zůstali v Ničíně, jen mě posadili na vlak. Když jsem vyšla ze záchodu, našla jsem si v babiččině košíčku na šiti nůžky, vrátila jsem se a tu svoji růži jsem si vystříhla. Opravdu jen tu jednu, dávala jsem velkej pozor, aby tam nebyla moc veliká díra. Ale věděla jsem, že je to špatný, protože ta moje růže byla zrovna dost vprostředku. Ani jsem to nezkoušela zamaskovat. Dala jsem si růži do penálu k Daliborovi a čekala jsem, až se na to přijde.

Dědeček si ničeho nevšimnul, ale babička na to přišla hned, jak se vrátila z nemocnice. Všichni se kolem mě seběhli, strašně na mě křičeli a lamentovali, jak jsem to mohla udělat a jestli jsem nevěděla, že

z toho babička bude nešťastná. Řekla jsem, že jsem to věděla, ale že jsem stejně musela.

Nikdo to neuznal, jenom pani učitelka Freimanová. Kačenka jí žalovala cestou na posvícení. Vzali jsme pani učitelku s sebou do Zákopů, abysme se jí revanžovali za ty peníze, co poslala Kačence. Kačenka mě chtěla před pani učitelkou potupit, ale pani učitelka Freimanová se smála a pak Kačence řekla: „Paní Brd’ochová, asi se na mě budete zlobit, ale když Helenka říká, že si tu růži MUSELA vystříhnout, tak já vím, že opravdu musela.“ Kačenka se na ni nezlobila, ale prominutý to není. Nedali mi na kolotoč ani korunu. Naštěstí mi dal dědeček.

Dědeček má strašně málo peněz, protože musí všechno odevzdávat babičce, ale na důležitý věci má vždycky. A hlavně dědeček někdy ani peníze nepotřebuje.

Do Zákopů jezděj dvoje různý kolotočáři, voboje mají jednu střelnici, řetízkovej kolotoč a houpačky. Jedny jezděj jenom na jaře o pouti a druhý jenom na podzim o posvícení. Ten jarní pan kolotočář nosí černou rádiovku a ta jeho pani červeněj květovanéj šátek a ten podzimní nosí zelenýho kulicha s bambulí a pani ze střelnice nenosí na hlavě nic, jenom veliký zlatý náušnice. Všichni dědečka znají a mají radost, když si s nima přijde popovídat. A já mám radost, když mě dědeček vezme s sebou.

To už jsou všechny děti s maminkama doma, už ani nehraje hudba nebo jenom potichoučku. Všude je tma, jen u střelnice se ještě svítí. Pani ze střelnice se opírá o pult a směje se červenou pusou a pan kolotočář se taky opírá o pult, ale zvenku, aby měl přehled. A my s dědečkem se blížíme. Dědeček se už zdálky usmívá, potom vyleze po schůdkách nahoru, pozdravěj se a začnou si povídat.

Kolotočáři vypravujou, kudy letos jezdili a co kde viděli, dědeček jim řekne, co je novýho v Zákopech, jak to bylo dřív, když byl ještě ředitelem školy, a co si myslí o různějch věcech, třeba o fotbale. Já jezdím zadarmo, potmě na prázdným kolotoči a představuju si. Čmuchám vesnickej kouř a občas se kouknu, jak svítí naše okno v bytovce a jestli už nás babička vyhlíží. Taký můžu střílet na růže. Ale někdy si ani nic neužívám a jen tak poslouchám, co si spolu povídají.

O tomhle posvícení s námi šla ke střelnici i pani učitelka Freimanová, protože se s dědečkem velice skamarádila. Povídali si o válce, o tý druhý světový, co nás s ní ve škole pořád otravujou. Tak jsem radši

jezdila na kolotoči. Dívala jsem se na ně seshora a napadlo mě, že by se mi docela líbilo, kdyby pani učitelka Freimanová byla moje babička. Ale ne místo babičky Míly, to zas ne, i když je taková. Třeba místo té babičky, co ji neznám, protože ji zabili Němci. Pani učitelka Freimanová sama jednou řekla, že to klidně mohlo bejt naopak, že Němci mohli zabít ji a ta moje babička mohla zůstat naživu. Že prej měly hodně společnýho. Ještě se na to musím někdy zeptat.

Ale pani učitelka Freimanová má svoji dceru Aničku, která už je velká. Už je tak velká, že je to pani a to znamená, že pani učitelka Freimanová bude určitě brzo mít svoje vnoučata a nepotřebuje zrovna mě. Já ji taky nepotřebuju, jenom ji mám ráda.

Když jsme přišli domů, vzal si děda deku a šel si lehnout do kultúráku, do knihovny, aby pani učitelka Freimanová mohla spát v jeho pokoji. Pepa s Kačenkou se dívali na televizi a babička se na nás zlobila, že jdeme pozdě. Ale jenom tak potichu, protože si nechtěla udělat ostudu. Nikdo cizí by to ani nepoznal, ale já jo. Nic neříká, jen se celá klepe. Zdálo se mi, že na pani učitelku žárlí a přišlo mi jí líto. Než jsme usnuli, vyprávěla jsem jí, jaké má pani učitelka Freimanová na rukou tlusté prsty a na nich černé chloupky. A pod nosem taky. Babička se divila, že si toho vůbec nevšimla, a už byla veselejší. Potom mi na dobrou noc vyprávěla pohádku o hodným ševci a o zlým sedlákově Burešovi, kterež nakonec zchudnul a v té pohádce byla spousta různých sprostých slov a čerti lítali na všechny strany. Moc se mi to líbilo. Ta pohádka není v žádný knížce, tu umí jenom babička a po každý je trochu jiná, podle toho, jakou má babička náladu.

V pondělí ráno jsme zase svezli tu moji kamarádku z Čertova mlýna. Mezi lesama byla taková mlha, že jsme si jí málem nevšimli. Naštěstí nosí tu červenou čepičku a červenou aktovku. Potkali jsme ji asi tak v půli cesty a s ní ještě jednu holčičku, co bydlí taky na samotě. Ta jindy pěšky nechodí, protože ji vozí její tatínek na motorce, když jede do práce. Ale teď byl nemocnej. Pani učitelka Freimanová se vrátila do Ničína v neděli vlakem, takže se nám obě krásně vešly do auta. Byla jsem ráda, že je nemusíme nechat v té mlze.

Když jsme ráno odjížděli ze Zákopů, dědeček nás šel jako vždycky vyprovodit před dveře a jako vždycky plakal. Já nevím, proč to dělá, když ví, že za tejdén zase přijedeme. Dědečka rozbřečí kdeco a mě to zlobí, protože když vidím, jak mu tečou slzy, hned mi taky tečou. Ješ-

tě nikdy jsem neviděla žádnýho dospělýho pána plakat, jenom dědečka. Vlastně nevím, jestli to není hanba. Já bych se styděla a bála bych se, že se mi bude někdo smát. Když se mi někdy něco stane, radši se snažím dělat jakoby nic a bejt silná jako Hrdý Budžes a jak mi to poradil Pepa.

Pepa, ten nebrečí nikdy. Jednou vlastně brečel, ale to jsem byla ještě malá a Pepa byl u nás ještě úplně nověj. To přišel telegram a v něm bylo napsáno, že Pepovi umřela babička. Takže to byla moje prababička, ale já jsem ji neznala. Pepa si to přečet, zavřel se na záchodě a tam brečel. Když vyšel, měl úplně červený voči, ale pak už nikdy nebrečel.

Cestou ze Zákopů jsem si všimla, že na zahradě pani Veverkovy spadly z vořešáků všechny listy. Den předtim je ještě měly, to vím určitě, protože jsme s Kačenkou byly u pani Veverkovy pro ořechy, abysme je mohly pani učitelce Freimanový přibalit k posvícenským výslužce.

V pondělí ráno ležely všechny listy na trávě a na vořešácích nezůstalo nic. Na ostatních stromech už taky moc ne. Koukala jsem na ty prázdný stromy a zkoušela jsem si představit, jak vypadaly včera, když na nich ještě to listí bylo. Vůbec mi to nešlo. Na jaře je to taky tak. Přes zimu si zvyknu na prázdný, černý, průhledný stromy, protože jsou takový pořád, pořád a pořád a najednou jsou zase kulatý, zelený a neprůhledný. Pokaždý hned zapomenu, jak to vypadalo předtim.

V Ničíně už taky leží listí na chodnících kolem bytovek a klouže to, protože pořád prší. Když prší, je Ničín tak ošklivej, že je to k nevydržení. A když je to v listopadu, nejsou už v Ničíně vůbec žádný barvy, jenom hnědá a šedá a to u mě žádný barvy nejsou. Jenom v cukrárně na náměstí mají za výlohou růžový a žlutý dorty. Nedávno mě tam Kačenka poslala pro víno, protože byla neděle, všude zavřeno a nečekaně přišla návštěva. Za odměnu jsem si jeden dort mohla koupit.

To bylo prima, ale jinak jsem moc velkou radost neměla. Pan Dusil s pani Ptáčkovou se zase s Kačenkou přišli radit o výpovědi a to není taková návštěva, z který já bych měla radost. Jenom se rozčilujou a Kačenka nejvíc. Rozčiluje se a kouří. Řekla jsem jí, že nám ve škole říkali, že kouřit se nemá, protože je to nezdravý a může se z toho i umřít. Ale Kačenka mi řekla, že jsem náká přemoudřelá a že už bych

mohla vědět, že nám ve škole říkají všelijaký kravinu. To je teda pravda, ale stejně se mi to nelíbí a mám o Kačenku strach.

Když jsem se vracela z cukrárny, počítala jsem vlaštovčí hnízda. Na všech bytovkách mají vlaštovky pod balkonama přilepená hnízda. Pod každým balkonem jedno nebo dvě. S dědečkem Františkem vždycky pozorujeme, jak vlaštovky krmí svoje děti mouchama, jak je učej lítat a jak se potom začínou sesedat na drátech. To znamená, že je konec prázdnin. Teď jsou všechny vlaštovky v Africe a hnízda jsou prázdná. V Ničině zůstali jenom vrabčáci, ale ty bydlej jen tak v roští.

Jak jsem se dívala nahoru, všimla jsem si, že skoro z každého balkonu nebo jen tak za oknem visí bažanti a zajáci. To mi udělalo radost, protože dědeček s babičkou určitě taky nějaký dostanou a to je velká dobrota. Hlavně bažant. Ale ještě mnohem důležitější je, že když za okny visí bažanti, budou už brzy Vánoce.

Kačenka se na mě zlobila, kde jsem byla tak dlouho, že prej už měla strach. Ale mezitím se Pepa vrátil ze sauny, poslal mě do pokojíčku a Kačence řekl, že mě nemá posílat pro pití. To myslel to víno, dobře jsem to slyšela. Pak jsem ještě slyšela, že si Kačenka, Lída Ptáčková a pan Dusil našli advokáta. To je nějaký pán, kterej si to za ně s tím divadlem vyřídí.

V noci jsem se musela jít vyčurat. Ještě pořád tam všichni byli. Otevřely se dveře do pokoje a vyšla Kačenka. Ale nešla normálně, kejvala se ze strany na stranu, chytala se židlí a věšáku a pak upadla na podlahu. Něco mi říkala, ale vůbec jsem jí nerozuměla. Hrozně jsem se lekla, myslela jsem, že už asi umře z těch cigaret, a rozběčela jsem se. Pepa řekl, že je mámě špatně, ale že to bude dobrý, ať si jdu lehnout. Tak jsem šla, ale běčela jsem a běčela, až jsem usnula.

A to mi taky moc nepomohlo, protože se mi zase zdálo o vlčích na dvorku. Zase jsem tam byla sama, na pískovišti uprostřed, a zase na mě běželi ze všech stran. A poněvadž mě nikdo včas nevzbudil, tak mě sežrali.

Ráno byla máma naštěstí živá a zdravá, jenom se jí nechtělo vstávat. Vlezla jsem si na chvilku k ní do postele, ale nějak divně smrděla. Pak jsem musela do školy. Ani mi to nevadilo, těšila jsem se, protože jsem dostala deset korun, abych si po vyučování mohla koupit lampion. Večer totiž bude lampionovej průvod a to je velká krása.

16. Jak jsem nedostala slepák

Lampionovej průvod se pěkně vydařil. Koupila jsem si krásnej růžovej lampion s modrejma kytičkama, ale shořel mi hned odpoledne, když jsem si ho chtěla vyzkoušet. Musela jsem si jít pro nověj a ten už tak hezkej nebyl, už měli jenom žlutý a zelený. Ale hlavně, že mě Pepa s Kačenkou pustili. Málem mě nepustili, protože nechtěli, abych šla sama, a se mnou jít taky nechtěli. Lampionovej průvod se dělá kvůli Velký říjnový socialistický revoluci a tu voni neslavěj. Nakonec Kačenka přemluvila Pepu, aby šel jako vpovzdálí za tím průvodem, tam, co už je tma, a vyzvednul si mě, až to skončí.

Šli jsme od sochy Vladimíra Iljiče Lenina až k soše Klementa Gotwalda přes celej Ničín. Pořád jsem se ohlížela, jestli nezahlídnu Pepu. Neviděla jsem ho, ale hned jak byl konec, najednou se odněkud vynořil, úplná bojovka.

Druhej den nebylo vyučování. Místo toho jsme šli do kina na sovětský film, který nevím, jak se jmenoval, protože mi zrovna na začátku spadnul někam kapesník a musela jsem si kleknout na zem, abych ho v tý tmě našla. Vím jenom, že to první slovo bylo *Vzplanutí*. Když jsem zase vylezla nahoru, už jsem se nic nedozvěděla, protože se ten film začal panu promítači nejdřív škvařit a pak hořet. Tak ho musel zastavit a rozsvítlo se světlo.

Nakonec nám promítali jinej film, českej, kterej se jmenuje *Anna proletářka* a kterej už znám z televize. My se doma často díváme na takový filmy, co jim zákopecská babička říká – pro starobylý. Ale většinou jsou o dost hezčí než zrovna tenhle.

Ani nevím, co to je proletářka. Nic pěknýho to ale asi nebude, protože Kačenka nám tak říká, když se na nás zlobí. Třeba když se napijeme rovnou z flašky nebo když si sedneme oblečený na rozestlanou postel.

Potom jsme ve škole měli už jen kreslení. Museli jsme namalovat něco, co bylo v tom filmu. Tak jsem namalovala Hradčany.

Školní jídelna byla slavnostně vyzdobená praporkama a hlavou Vladimíra Iljiče Lenina a oběd byl taky slavnostní. Kuře s brambora-

ma. To kuře nebylo tak dobrý jako od zákopecské babičky, protože nemělo hnědou a křupavou kůži, byla spíš bílá a taková mokrá. Ale stejně to bylo lepší než jindy. V naší jídelně většinou vařej dost divný věci. Hlavně šunkofleky, rizoto a potom takový šlachy, nebo jak se tomu říká, takový ty bílý, průhledný, tvrdý kousky, co jsou mezi masem a masem, a k tomu kolínka, studený brambory, studený knedlíky a hnědou smradlavou omáčku. To jsou nejčastější jídla. Někdy ještě bejvá k tý šlaše dušená mrkev. To je taky moc smutnej oběd.

Ale i když je někdy zrovna něco slavnostního, jako to kuře, nebo na osvobození naší vlasti sovětskou armádou byly buchtičky se šodó, tak to v tý jídelně stejně pořád hrozně smrdí. Vlastně to smrdí po celý škole a v létě až ven. Ne jako na záchodě nebo tak, ale všema těma jídlama, který nikdo nemá rád. Ani učitelky ne. Místo aby normálně jedly, tak pořád koukaj, jestli jíme my. Nejvíc ta jedna nebo dvě, co maj vždycky dozor, ale číhaj na nás všechny.

Když je hašé, tak maj dozor tři. Proto je hrozně těžký dostat se se zbytkama k okýnku. Když se to povede, tak už je to dobrý. V okýnku je jenom břicho nebo prsa pani kuchařky, podle toho, která tam je, a ruce se špachdí. Ale když je těch zbytků hodně, objeví se někdy i hlava a křičí. To už ale nic není, hlavní je se tam dostat. Většinou ty zbytky sesypeme na jeden talíř, někdo se jde dozoru schválně na něco zeptat a ten nejrychlejší vezme talíř a běží. Jenže, když se se mnou holky nebavěj, a to je dost často, musím to udělat sama.

Minulej tejden jsem utíkala se šlachou v koprový omáčce, už jsem byla skoro u okýnka, ale najednou na mě vybafla družinářka, co číhala za sloupem. Lekla jsem se, upadla jsem, rozbila talíř, vylila omáčku, polila družinářku a dostala jsem poznámku.

K tomu slavnostnímu kuřeti byl taky moučník – přeříznutej pomeranč se šlehačkou. Vypadalo to moc hezky, ale nevěděli jsme, jak ho máme jíst. Oloupat nešel, to by spadla šlehačka, a když ho Krátká chtěla vydlabat seshora, aby mohla mít v puse najednou šlehačku i pomeranč, stříkla jí ta šťáva do voka. Krátká brečela a my se Zdenou jsme radši snědly jenom samotnou šlehačku. Ty půlky pomerančů jsme strčily mezi naše dva tácy a nenápadně vrátily, stejně byly kyse-lý. Kluci hned poznali, že to nemá cenu, a rovnou ty pomeranče začali po sobě házet. Nikdo si toho nevšimnul, protože kuře učitelkám chutnalo, tak nedávaly pozor.

Když jsem vycházela z jídelny, stála na chodbě pani učitelka Koláčková a s ní ještě další dvě pani učitelky. Přestaly si povídat a zavolaly na mě. Strašně jsem se lekla, že si všimly toho pomeranče. Ale pani učitelka Koláčková se usmívala.

„Helenko, tak maminka už nehraje v divadle?“ zeptala se.

„Hraje,“ řekla jsem.

„Aha,“ řekla pani učitelka Koláčková, „já myslela, že už nehraje.“

Přemýšlela jsem, jestli jsem nelhala, ale nakonec jsem si řekla, že ne. Kačenka ještě jednou nebo dvakrát za měsíc chodí hrát tu pani, co přejde zprava doleva s bubnem. A vůbec, co je pani učitelce Koláčkové do toho, co Kačenka dělá. Jestlipak je ta pani učitelka Koláčková taky komunistka nebo proletářka? Asi jo, když je taková hloupá.

Často přemýšlím, jestli byl komunista i Budžes. Možná, že jo, když o něm pořád recitují. To by byla škoda, jinak je mi hrozně sympatickej. Před lampionovým průvodem se taky recitovalo, většinou samý básničky o revoluci, jenom Štefančíková z pátý třídy říkala tu tajemnou o Budžesovi. Ona ji recituje při každý slavnosti, na VŘSR, na osvobození, na Vítězný únor i na Den dětí. Já pořád nevím, kdo to ten Budžes vlastně byl, ve škole jsme se o něm nic neučili. Ale říkám si, že to třeba moh bejt nějaký statečný indián jako Vinetú.

„A Hrdý Budžes vytrval, že neposkvrnil ústa ani hrud' falešnou řečí!“ To je přece úplně indiánský.

Von to asi spíš byl někdo takovej jako Julius Fučík nebo Maruška Kudeříková, ale to je jedno. Určitě to byl hrdina. Když mám nějaký potíže, vždycky si na něj vzpomenu a řeknu si, že musím vytrvat jako vytrval Hrdý Budžes.

Do baletu s náma začal chodit jeden nověj kluk, kterej má skoro stejně divný jméno jako Budžes, jenže ne tak hezký. Jmenuje se Norodom, Norodom Sihánuk a ještě asi pět dalších slov. Je šikmookej, tak mu všichni říkaj Číňan, ale Číňan to není. Nevím, jak je to možný, ale prej je to opravdovskej princ. Nosí krásný modrý piškoty a modrý, zlatem vyšíváný punčochy, takový jsem v Ničíně ještě nikdy neviděla. V *Popelce*, my teď nacvičujeme *Popelku*, v *Popelce* tancuje prince.

Já s Liduškou, to je jedna holčička, co měla obrnu, tancujeme v *Popelce* trubače. Trochu mě to mrzí, chtěla bych taky někdy hrát nějakou krásnou dívku, nejradši princeznu, ale vím, že to nejde. Prosila jsem pana Pecku, jestli by mi neporadil, jak to udělat, abych konečně zhub-

la. Pan Pecka se zase jenom chechtal. Ale byl tam pan inženýr Raroch a ten mi poradil, že na zhubnutí je moc dobrý dostat zánět slepého střeva. On se to dozvěděl od své krásné mladé ženy, která když byla ještě mladší, tak moc krásná nebyla, protože byla taky tlustá. Ale potom ji jednou rozbolel slepák a musela na operaci. V nemocnici směla jíst jenom haše, tak radši nejedla vůbec nic a krásně zhubla. Jenže, jak to mám udělat, abych ten slepák dostala, to pan inženýr Raroch nevěděl.

Na kroužku se zase kvůli panu inženýrovi Rarochovi slavilo. Odpoledne mu totiž zavolali z nemocnice, že se jeho manželce narodil chlapeček. Jmenuje se Karel jako pan inženýr Raroch, ale podívat se na něj hned jít nesměl, tak aspoň udělal tu oslavu. On pan inženýr Raroch něco slaví skoro vždycky, když ho vidím. Ale domů šel brzy a poněvadž pořád zakopával, musela ho doprovázet slečna Monika.

„Karel!“ křičel pan inženýr Raroch, „to bude jinej frajer než já! Ten se na tebe vysere! A já se stejně ještě dám k bolševikům, ať se má Karel dobře!“

Druhej den večer se pan inženýr Raroch doma oběsil. Odpoledne ho konečně pustili do porodnice za manželkou a za chlapečkem, a když mu toho jeho chlapečka přinesli, uviděl pan inženýr Raroch, že Karel je černoch.

Na kroužku potom říkali, že si ho pani Rarochová přivezla z mezinárodního festivalu mládeže v Berlíně, ale to je pěkná blbost. Festival mládeže prej byl před tři čtvrtě rokem a každěj ví, že Karel se narodil před tejdnem v Ničíně.

Rozhodně je mi pana inženýra Rarocha líto a toho jeho Karla taky, protože nebude mít tatínka a ještě se mu budou všichni smát. Když o tom tak přemýšlím, tak můžu bejt ještě ráda, že jsem jenom tlustá, poněvadž jsem taky klidně mohla bejt černoch a s tím by se už vůbec nedalo nic dělat.

Taky umřel pan Dusil. Voni měli s Kačenkou a s Lídou Ptáčkovou ten soud s divadlem, jestli tam můžou dál hrát, nebo jestli musej odejít, a prohráli to. Když to skončilo, přišel za nima ten soudce na chodbu a omluvil se jim, že nemoh nic dělat, že měl dopředu nařízeno, jak to musí dopadnout. Panu Dusilovi se udělalo špatně, odvezli ho do nemocnice a v noci umřel. Na srdce, jako vloni Olinka Hlubinová. Ale pan Dusil byl starej, bylo mu nejmíň padesát let.

Kačenka mi nařídila, že musím jít s ní a s Pepou panu Dusilovi na pohřeb. Řekla jsem, že nechci. Já se pohřbů strašně bojím. Ale Kačenka řekla, že jsem už dost velká, že mě měl pan Dusil moc rád a že, když jsem si od něj mohla brát bonbony, můžu mu jít taky na pohřeb. Každý by prej jenom bral a nic za to. Vůbec s ní nebyla řeč. Pepa se mě zkusil zastat, ale když viděl, jak se Kačenka tváří, tak šel radši do sauny.

Každý večer do toho pohřbu jsem se modlila, aby se mi něco stalo, abych tam nemusela jít. Ale nestalo se mi nic, jen se mi zdály sny o kostlivcích, o Olince a o jazyku, kterej v puse roste a roste, až všechno zaplní.

Potom mi oblékli černý šaty, dali mi nový střevíčky, Kačenka mi učesala drdól a jeli jsme do krematória.

Vypadalo to tam jako v začerněným kině se zlejma sochama. Kromě Kačenky, Pepy, Lídy Ptáčkové a pana režiséra Michálka tam z divadla skoro nikdo nebyl. Jenom jedna nápovědka a dva kulisáci. A jinak taky moc ne, protože pan Dusil nebyl ženatý a neměl žádné děti. Ještě tam byly dvě starý pani a jeden mladej pán, ale ten se s nikým nebavil a celou dobu stál vzadu u dveří.

Museli jsme si sednout a hrála strašná hudba a já hned zavřela oči, abych nic neviděla, ale stejně jsem viděla rakev s věncema a slyšela jsem, jak všichni pláčou. Hlavně Kačenka. Potom ale Kačenka přestala plakat a šla recitovat básničku, která začínala: „Můj bratr dooral a vypřáh koně...“ Tlačila jsem si dvěma prstama na oči a dvěma na uši a pak byl konec.

Vyšli jsme ven a ke krematoriu zrovna přicházel dědeček František, kterej chtěl jít taky panu Dusilovi na pohřeb, ale ujel mu vlak. Já jsem k němu běžela a najednou mi zase začal růst jazyk v puse a pak už nevím. Prej jsem omdlela.

Kačenka mě druhé den odvedla k doktorovi a pak jsem musela do ničínský nemocnice. Tam mě dali do pokoje, ve kterým nikdo jinej nebyl, přišla sestřička, třikrát mi propíchala obě ruce, protože mi chtěla brát krev, ale nepovedlo se jí to. Tak přivedla nějakou doktorku a zkoušely to znova, nevím kolikrát. Já jsem chtěla bejt statečná jako Hrdej Budžes a nebrečela jsem, ale pak už jsem to nemohla vydržet a řekla jsem, že mě to bolí.

Ta pani doktorka se na mě zamračila a řekla mi: „To je dobře, aspoň si příště rozmyslíš cpát se buchtama a knedlíkama, když si tlustá jako bečka. Ty seš, holčičko, tak tlustá, že ti ani nejsou vidět žádný žíly.“

Teprve když odešly, tak jsem trochu brečela. Za chvíli zase přišly, odvedly mě do veliký místnosti, tam mě položily na stůl a přivázaly mi k němu ruce.

Zeptala jsem se, co mi budou dělat, a ta pani doktorka mi řekla, že s takovým tlust'ochem, jako jsem já, se nedá dělat nic jinýho než mu tu krev vzít z hlavy. Asi mě to nebolelo, protože si to nepamatuju. Já už myslela, že mi tu hlavu rozbijou.

Ale pamatuju se, že jsem pak celou noc ležela na posteli v tom pokoji, kde nikdo nebyl, a strašně jsem se bála, protože jsem nevěděla, jestli už to bylo nebo to teprve bude. A taky proto, že se mi chtělo čurat a bála jsem se někoho zavolat, aby se na mě zase nezlobili.

Nakonec jsem si vzpomněla, jak Pepíček u babičky v Zákopech jednou načural do odpařovače, co visel na ústředním topení. Udělala jsem to taky tak, protože nočník tam nebyl a záchod jsem taky hledat nemohla, když mi zakázali vycházet ven. Nešlo mi to tak dobře jako Pepíčkoví a měla jsem strach, co se stane, až na to přijdou. Ale nestalo se nic. Ráno přišla Kačenka a směla jsem jít domů. Že prej mi vůbec nic není.

To já jsem věděla od začátku, že mi nic není, ale nikdo se mě na nic neptal a nikdo nechtěl, abych do toho mluvila. Ani Kačenka ne. A já vlastně taky moc ne, protože se to všechno semlelo hrozně rychle a taky protože mě napadlo, že by to mohlo bejt slepý střevo a to jsem hrozně chtěla.

17. Jak si pani Ňujorková vykloubila ruku

Když jsem přišla ze školy, seděla Kačenka v kuchyni, četla knížku, na který bylo napsáno *Zákoník práce* a tvářila se našťvaně. Tak jsem řekla: „Kačenko, já ti povím vtip.“ A pověděla jsem jí ten, co říkal Eliáš na tělocviku.

„Žide, co děláš na tý střeše?“

„Chytám bronz.“

„Tak slez dolu, Žide, budeš chytat olovo.“

„Žide, jdi si umejt ruce,“ řekla Kačenka a ani trochu se nesmála. Když jsem se vrátila, řekla, že ten vtip, co jsem jí vyprávěla, byl blbej vtip.

„Proč byl blbej?“ zeptala jsem se.

„Proto,“ řekla Kačenka, „vůbec to není legrační.“

„Proč to není legrační? Ve škole se všichni smějí.“

„Všichni! Všichni! Pořád všichni!“ křičela Kačenka.

„Ať jdou všichni do prdele.“

Tak jsem šla radši do pokojičku. Kačenku teďka holt těžko něco rozesměje.

Vyndala jsem si ze skříně krabičku UNP a pak ještě ÚJV. Abych si spravila náladu, vysypala jsem všechny ty věci na podlahu. Točila jsem si sem a tam orlojem a na krk jsem si pověsila tu rybičku, co mi dala teta Marta Krausová. Vzpomněla jsem si, jak jsme si s tetou Martou prohlížely Pražský hrad a jak ona si teď s tím dědečkem Blumentahlem prohlíží krávy, a bylo mi do breku.

Vzadu na tý rybičce není napsaný jenom Israel, jsou tam ještě takový klikyháky, úplně stejný jako na pani Ňujorkový, na tý pitomý panence, co mi jednou poslal Freistein. Ta panenka už málem byla mrtvá panenka. Když nás minulej tejden hlídala zákopecká babička, tak hledala brejle a vysypala si na stůl věci z kabelky. Mezi těma věcmi byl dopis, na kterým jsem hned poznala, že je od Freisteina, protože měl takový krásný barevný známky. Když babička odešla vykoupat Pepička, tak jsem si ten dopis přečetla, protože babička nemá rozum a musí se na ni dávat pozor.

Potom mě to mrzelo, nemohla jsem usnout, dokud se Pepa s Kačenkou nevrátili ze zájezdu, a taky jsem se nemohla rozhodnout, jestli o tom dopise mám Kačence říct. Ty Freisteinovy písmenka mi daly hroznou práci a celý si to nepamatuju, ale bylo tam něco jako:

Drahá paní Součková,

neumíte si představit, jak jsem vděčný za každé Vaše slovo. Žádné jiné zprávy než od Vás, bohužel, o Helence nemám. I když nepopírám, že ty Vaše mě značně znepokojují. Jak to, že se taková malá, roztomilá a chytrá holčička tak trápí? Jak to, že se TAKOVÉMU dítěti tak málo věnují? Nedokážu to pochopit. JÁ bych jí věnoval každou vteřinu svého nešťastného života. Vystlal bych jí cestu fialkami a růžemi.

Tragické je, že nemohu dělat vůbec nic. Jak to bolí! A Vy píšete, že je nejen smutná, ale i stále nemocná... Prosim, udělejte něco! Vy můžete – já nikoliv.

Snad kdybyste zavolala nějakou sociální pracovníci, to přece u vás také existuje, mohli by dítě svěřit do vaší péče nebo něco v tom smyslu. Víím, že Vy a Váš muž jste skvělí lidé, vždycky jsem to věděl!

Je to smutné, ale není-li Kačenka ve svých pětatřiceti letech stále ještě dostatečně dospělá a dostatečně zodpovědná, nedá se nic jiného dělat. Spoléhám na Vás, na Vaši neuvěřitelnou lásku, na Váš zdravý rozum a jsem Vám neskonale vděčen. Váš, želbohu tak nedokonalý a v tuto chvíli bezmocný, Karel.

Nechala jsem babičce jenom prázdnou obálku, ten dopis jsem sebrala a dala jsem ho do Úplně Jinejch Věcí. Dostala jsem takovej strach, že jsem rozválela celou postel a stejně jsem neusnula. Peřina se tlustě sesypala do jedny půlky a v druhý zůstala jenom placatá látka.

Když v noci konečně cvakly dveře a Kačenka se přišla podívat, jak spíme, rovnou jsem se zeptala, co je to sociální pracovnice. Ale ona řekla, že mi to vysvětlí až jindy. Hlavně, že byli doma.

Usnula jsem, ale zdálo se mi, že si pro mě přišla cizí paní s dvouma esenbákama. Kačenka plakala, ale Pepa jim řek: „Nikam nepůjde, už jsem řek.“ Tak odešli. Jenže ráno jsem musela jít do školy. Zrovna když byl tělocvik, přišli pro mě znova. Paní učitelce Koláčkovy řekli, že si pořád přepínám kabát, že nedojídám v jídelně, že mám spoustu

všelijakejch příjmení, že jsem kousla Zdenu a taky Lenku Krátkou a krev že mi jde brát jediné z hlavy.

Pani učitelka Koláčková vrtěla hlavou a říkala: „Když já nevím, pá-nové.“ Pak si to ale rozmyslela a řekla: „Helenko, udělej výmyk!“ Nepoved se mi jako vždycky a pani učitelka Koláčková řekla: „Helenko, nic si z toho nedělej, tady máš nanuka.“ A už mě vedli. Nevím, jak to dopadlo, Pepa mě probudil a bylo ráno.

Ještě než jsem se šla umejt a nasnídat, chytila jsem pani Ňujorkovou za vlasy a vyhodila jsem ji z okna. Jen ať si ji vezme nějaká ta sociální pracovnice. Nebo ať se zabije, mně je to jedno.

Když jsem šla do školy, uviděla jsem pani Ňujorkovou ležet před barákem. Nebyla roztrískaná na kusy, jak jsem si myslela, že bude. Měla jenom vykloubenou ruku a byla celá mokrá a zablácená, protože spadla zrovna do záhonků. Měla otevřený ty svoje blbý mrkací voči a ležela tam nahatá, protože jsem jí všechny šatičky svlíkla, než jsem ji vyhodila. Chtěla jsem je dát jinejm panenkám. Pršelo a byla zima a mně jí přišlo líto, i když ji nemám ráda. Tak jsem ji vzala s sebou, celá jsem se zamazala a všichni se mi smáli, že si nosím do školy hračky jako nějaký prvňák.

Od té doby už pani Ňujorková nemluví, ale to nevádí, beztak uměla říkat jenom něco jako – al bachala chantala – a tomu stejně nikdo nerozuměl. A ty mrkací voči už nemá mrkací, ale už jsou pořád otevřený, i když spí.

To se stalo, ještě než Kačenka jela do Prahy. Kačenka jela na tři dni do Prahy, na další soud s divadlem. Pepička jsme odvezli k zákopecký babičce a zůstali jsme sami s Pepou.

Než Kačenka odjela, pověděla jsem jí o tom Freisteinově dopise. Nevěděla jsem, jestli mám, nebo nemám, bála jsem se, co tomu řekne, ale ještě víc jsem se bála té sociální pracovnice, tak jsem jí ho nakonec ukázala až cestou na vlak, když jsme ji s Pepou doprovázeli. Kačenka mi ten dopis sebrala tak rychle, že z něj kus utrhla. Když si ho přečetla, zapálila si cigaretu a řekla, že si to s babičkou vyřídí, až se vrátí. A že prej se nemám čeho bát. Ani nekřičela, ale bylo to ještě horší, než kdyby křičela. To jsem hned poznala.

Když Kačenka odjela, nešli jsme s Pepou domů, ale šli jsme do kina na film *Sedm statečných*. Moc se nám to líbilo.

„Tady vidíš, že se dá zneškodnit i přesila, ale člověk nesmí bejt sralbotka,“ řek Pepa. Potom mi Pepa vypravoval, že kdybysme byli v Praze, dali bysme si cestou z biáku na Václaváku buřta. Takovej buřt má na každý straně čtyři malý, vypečený nožičky, celej je křupavej, krásně voní a teče z něj šťáva, což vůbec nevadí, i když se jí rukama, protože člověk k němu dostane papírovej tácek a ubrousek. A taky hořčici, tu má Pepa moc rád.

Jedli bysme buřta a dívali bysme se, jak se stmívá a jak se na Václavským náměstí rozsvěcej výlohy a barevný nápisy, kterejm se říká neony. Ty já znám, ale v Ničíně je jenom jeden – HOTEL URAN. Pak bysme se svezli po jezdících schodech, jen tak, dolů a zase nahoru a domů bysme jeli tramvají, protože Praha je velká, všude se nedá dojít pěšky a kdoví, kde bysme bydleli. Pepa bydlel vždycky na Vinohradech, tam prej bysme z Václaváku možná došli courem. Kdyby nepřšlo.

Ale přšlo a my jsme byli v Ničíně, kde nejsou tramvaje, ani jezdící schody, ani pečený buřty. Tak jsme šli rovnou domů, zmokli jsme a Pepa uvařil čaj s citronem a topinky s česnekem. Potom jsme se dívali na fotbal. Teda Pepa se díval, mě fotbal nebaví, tak jsem s ním jenom seděla v pokoji a kreslila jsem si.

Večer, když jsem si šla lehnout, tak se mi začalo stejskat po Kačence a po Pepíčkovi a taky mi bylo smutno z toho dopisu, na kterej jsem si zase vzpomněla. Styděla jsem se to Pepovi říct, nechtěla jsem, aby si myslel, že jsem sralbotka. Ale Pepa přišel sám od sebe a vyprávěl mi dva legrační filmy s hercema Voskovcem a Werichem, který nikdy v televizi pro starobylý nedávali.

To třeba ten Voskovec s tím Werichem byli chudý, ale mnohem víc chudý, než když Kačenka s Pepou říkaj, že my jsme chudý, neměli ani topinky s česnekem ani třeba plíčky na smetaně, měli jenom hlad, jako já mám na dorty, a neměli žádný peníze. Tak šli do jedný restaurace, aby si aspoň začuchali, jak ty všelijaký dobroty krásně voněj. Tam uviděli jednoho pána, co si přines ke stolu do křupava vypečenou, voňavou husičku, na kterou by zrovna měli chuť. Vona to vlastně možná nebyla restaurace, když tam pořád všichni stáli, v restauraci se přece sedí, ale to je jedno. Tak voni si k tomu pánovi stoupili a schválně začali říkat: „Pane, jestlipak už jste slyšel, co natropil ten husí mor?“

„Ne, pane, to jsem neslyšel.“

„No teď, pane, rádí husí mor, husy chcípaj, prodávaj se pod cenou a některý lidi to klidně jedí.“

„Voni ty ubohý lidi asi nevědí, co se jim po takový na mor chcíplý huse může stát. Voni můžou třeba i umřít.“

A ten pán, co jed tu husu, se leknul, odešel, celou ji tam nechal a ten Voskovec s tím Werichem ji klidně snědli, protože si to všechno vymysleli. To je podle mě ještě lepší než *Sedm statečnejch*. To bych mohla někdy zkusit v cukrárně.

Škoda, že ty filmy v žádným kině nehrajou, protože ten Voskovec bydlí v Ňujorku jako Freistein. Ale ten Werich je prej v Praze, jako všechno, co já mám ráda.

Druhej den, když jsem přišla ze školy a z němčiny, vzal mě Pepa na kluziště. Bruslit já umím, to mě naučil už předloni.

Byla tma, ale na led svítily reflektory jako v divadle, z rádia hrála hudba, i Miluška Voborníková dvakrát zpívala a byla tam spousta lidí. Na kluzišti je jedno, kolik je tam lidí, protože i když je jich hodně, všichni jezděj stejným směrem, po stejný straně, pořád dokola a nikdo nejede obráceně, takže se nemůže narazit, jedině do mantinelu. Ale když člověk jede se všema ostatníma a zbytečně se nerozhlíží ani nezastavuje, nemůže se mu nic stát a může si to krásně užít. Jenom některý velký kluci jsou nebezpečný, protože schválně kličkujou, ale vždycky je někdo hned srovná. Tak jsem byla spokojená a Pepa taky.

Potom jsme se ještě zastavili v divadle, protože nám Kačenka slíbila, že zavolá, jak to dopadlo. Dopadlo to špatně. Kačenka byla rozčilená, mluvila hrozně rychle a bylo jí špatně rozumět. Nemám ráda, když takhle mluví. Pepa to taky nemá rád. Pepa Kačence řek, že je to sice blbý, ale že se výsledek dal očekávat a že proto se ještě nemusela tak ztřískat. Nevím jak ztřískat, to mi nechtěl říct.

Šli jsme domů a Pepa uvařil čaj s citronem a topinky bez česneku, česnek už nám došel.

18. Jak Boženku Veverkovou snědly němkyňe

V pátek jsme s Pepou jeli za Pepíčkem a za Kačenkou do Zákopů. Kačenka nám do telefonu řekla, že přijede z Prahy taky rovnou tam. Pepa mi cestou zpíval srandovní písničky od Voskovce a Wericha a taky všelijaký trepský, jako *Na Okoř je cesta* nebo *Kdyby lidi nevy-našli kadidlo, čím by kostelníci kadili*. Ale už nám nebylo tak veselo jako předtím. Báli jsme se, že se v Zákopech něco semele.

Hned jak Pepa zabrzdil a Fifik přestal rachtat, věděli jsme, že Kačenka už přijela. Pepíček si hrál před bytovkama, přišel nám dát pusu a řek jenom: „Máma se stlašně zlobí.“ Pak zase běžel na pískoviště. Babička měla všechny vokna zavřený a stejně bylo slyšet, jak Kačenka příšerně křičí: „To je neuvěřitelná sprostárna! Darebáctví! To jsem si nezasloužila! Radši jsem se neměla vůbec narodit!“ A ještě spoustu dalších takovejch věcí.

Myslela jsem, že Kačenka vypravuje o tom soudu, ale nebyla to pravda, Kačenka si s babičkou povídala o tom Freisteinově dopisu. Otevřít nám přišel dědeček a hned ve dveřích šeptal: „A jejeje, děti moje, tak jste přijeli... Je to špatný, je to moc špatný.“ A smutně vrtěl hlavou.

Dali jsme Kačence pusu a Pepa ji poprosil, jestli by nemohla míň křičet, že je to všechno slyšet až ven. Hned dostal taky vynadáno, ať se do toho neplete a že, kdyby byl co k čemu, vyřídil by to s babičkou sám. Kačenka byla celá zmuchlaná a rozcuchaná, a jak brečela, tekly jí po obličejí různé barvy. Babička byla zase celá červená, nehty měla zaseknutý do rukou a třásla se jako vždycky, když se opravdu zlobí.

Zavřeli jsme se s Pepou a s dědou do malýho pokojíčku, ale nic nám to nepomohlo, protože máma s babičkou běhaly po celým bytě a vždycky vletěly i k nám a chtěly, abysme se hádali s nima.

Babička křičela, že je máma nehodná dcera, že ji nikdy v ničem neposlechla a teď to má, že nezná žádný jiný dítě, který by bylo na svoje rodiče tak zlý za všechno, a že ji Pánbůh potrestá. Že nikdy žádněj dopis Freisteinovi nenapsala, že Freistein je a zůstane mým pokrevním otcem, že za to ovšem babička nemůže a dost se kvůli tomu natrápila,

že nikdy žádnéj dopis od Freisteina nedostala, a když jí Kačenka mávala tím dopisem před očima, zopakovala to všechno ještě jednou a řekla: „Bůh je mi svědkem!“

Kačenka zase křičela, že je babička horší než Kroupová s Vytlačilem dohromady, protože to jsou koneckonců cizí lidi, zatímco babička je koneckonců její matka, že vždycky věděla, jak ji babička pomlouvá a jak lže, kudy chodí, ale že přece jenom nevěděla, že je to tak strašný, že se diví, že se babička nestydí aspoň před tím Pepou, kterej se k ní choval vždycky slušně, že co to dítě, který z toho může mít nadosmrti trauma, že ji, mámu, nikdy neměli rádi a že, když už byli tak dlouho bezdětný, mohli to už klidně vydržet. Křičely a brečely a honily se dokolečka.

Děda s tátou seděli každej v jednom křesle u malýho stolu a já jsem seděla pod stolem. Někdo seshora, asi pan Vejskal, zabouchal do našeho stropu smetákem.

„Ta Kačenka by neměla tak křičet,“ řek dědeček.

„Vždyť jsem jí to povídal, slyšel jste, co mi odpověděla,“ řek Pepa.

„Já vím, já vím...“ řek děda.

„Neměl byste Mílu nechat psát takový dopisy. Káču to mrzí a Helenka se pak zbytečně trápí,“ řek Pepa. „Vždyť jsou to samý nesmysly.“

„Já vím, já vím,“ řek děda, „ale copak na mě dá? Vždyť ji znáš.“

„No jo, já vím,“ řek Pepa.

Potom zazvonil zvonek, za dveřma stál pan Vejskal a řek, ať jdeme, promiňte pane řídící, všichni do prdele, když se neumíme slušně chovat.

Nakonec řek Pepa Kačence – tak snad abychom zase jeli – a přived Pepíčka z pískoviště. A jeli jsme, ale ještě předtím řekla Kačenka babičce a dědovi, že už nikdy nepřijedeme. Když už jsme se obouvali, přišel do předsíně dědeček František s nějakým papírem v ruce a řek Kačence, že píše stížnost panu prezidentovi, aby Kačenku vzali zpátky do divadla, protože ta výpověď je nespravedlivá. Kačenka se zasmála a řekla: „Jasně tati, na ty tvoje naivní, obrozenecký řeči je Husák určitě zvědavěj. Prosím tě, vždyť seš směšnej!“

Když už jsme seděli v autě, viděla jsem, jak dědeček stojí za těma skleněnejma dveřma v chodbě a v ruce pořád drží ten papír. Na chodník si netroufnul. Nechtěla jsem, ale rozbřečela jsem se a všichni to

slyšeli. Od té doby jsem tolikrát brečela, že už mi to ani nepřijde. Chtěla jsem být jako Hrdý Budžes, ale nejsem, jsem sralbotka.

Nejvíc jsem brečela, když se to stalo Kačence, a Kačence se to stalo hned druhý den. V sobotu Kačenka dělala jakoby nic, dala nám dárky, co nám přivezla z Prahy, hráli jsme pexeso a k obědu byly řízky. Jenom počasí bylo opravdický, přšelo a foukal hroznej vítr. Vůbec jsme nešli ven.

Odpoledne Kačenka řekla, že si dojde do divadla pro věci. Pořád ještě měla svoje místo v šatně, ve stolku ličidla a za zrcadlem všelijaký obrázky, co jsem kreslila nebo co jí někdo dal k premiéře. Řekla, že nechce nikoho potkat a v sobotu že tam nikdo nebude. Ale oblíkla se skoro jako na premiéru, do šatů a do semišovýho saka z Bulharska, namalovala se a vzala si nový boty, který si přivezla z Prahy a který se mi vůbec nelíběj, protože vypadaj jako čertovský kopyta. Kramfleky maj strašně vysoký a hranatý, vepředu jsou zase hrozně kulatý a celý jsou trochu žlutý, trochu oranžový a hodně lesklý. Pan Pecka by je rovnou hodil do popelnice, ale Kačenka je na ně pyšná.

Tak teda šla do divadla, slíbila, že přijde za hodinu a že pak všichni půjdeme na loutkovou pohádku. Chvíli jsme ještě hráli pexeso a já s Pepou jsme se těšili, jakou bude mít Kačenka radost, až se vrátí, protože jsme si všimli, že už Pepíček umí říkat r. Když jsem nad nim vyhrála, praštil sebou na podlahu a křičel: „To neplatí ty krávo!“ Dřív vždycky říkal – klávo.

Oblíklí jsme si s Pepíčkem sváteční šaty, co nám Kačenka připravila, uklidili jsme pexeso, Pepa umyl nádobí, ale Kačenka nešla. Pepa řek, že se tam asi s někým zapovídala, pustil si fotbal a poslal nás, ať si čteme. Ale když fotbal skončil, loutkový divadlo už bylo v čudu a Kačenka pořád nešla, řek, že jí půjdeme naproti.

Od nás je to divadla malinkatej kousek, člověk tam dojde dřív, než skončí večerníček. Ani jsme se moc neoblíkali. Už byla tma a pořád to fičelo. Kačenku jsme nepotkali a pan vrátný v divadle nám řek, že tam vůbec nebyla. Pepa nás posadil k sobě do šatny a radši ještě celý divadlo prošel. Ten vrátný je starej dědeček, čte si noviny a někdy taky spí. Pepa ale Kačenku nenašel. Nikdo ji nepotkal ani neviděl. Šli jsme zase domů a už jsme se začínali bát. Pepa nás uložil do postele. Potom mi řek, tak aby to Pepíček neslyšel, že budeme chvíli sami doma, že musí jít ještě ven, hledat Kačenku, i když se určitě nic nestalo, a že

honem neví, koho by poprosil, aby nás hlídal. Slíbila jsem, že dám na všechno pozor. Řekla jsem si, že povím Pepíčkovi pohádku, aby pěkně usnul, a já pak počkám na Pepu a na Kačenku. Ale usnuli jsme oba. Ani se mi nic nezdálo.

Ráno jsem přišla do kuchyně a Pepa už tam seděl a kouřil. Pepa nikdy doma nekouří, jedině někdy večer, když máme návštěvu a je mejdan. Najednou odněkud vyšla babička Dáša. Babička Dáša u nás naposledy byla, když se teta Marta stěhovala do ciziny. Kačenka nikde nebyla. Vzpomněla jsem si, jak to včera bylo, a lekla jsem se. Táta s babičkou šli ke mně a říkali mi, že je Kačenka nemocná nebo vlastně zraněná, že to bylo špatný, ale že to určitě bude dobrý a že jsem rozumná holčička. Potom nevím a ještě potom jsem zase ležela ve své posteli a znova jsem na všechno zapomněla. Ale znova mi všechno vysvětlili.

Kačenka šla do divadla tou nejkratší cestou, co trvá jen jako večerníček, jenže na tom domě u nás na rohu je lešení, a jak foukal vítr, shodil na Kačenku trám. Prej jenom malej trám a jenom trošku. Kačenka spadla s rozbitou hlavou do bláta a zůstala tam ležet. Nějaká pani, co se dívala zrovna z okna, si toho všimla, chvíli počkala, jestli Kačenka nevstane, a když nevstala, zavolala sanitku. Kačenku odvezli do nemocnice, je živá, ale asi ne úplně. Nikdo za ní nesmí. Snad až odpoledne.

Pepa s babičkou říkali, že je všechno v pořádku a že to bude dobrý, a dělali všelijaký věci, o kterých si mysleli, že jsou legrační. Ale já už nejsem jako Pepíček. Já je mám ráda a Pepíčka mám ráda a babičku Mílu a dědečka Františka taky, ale kdyby mi Kačenka umřela, tak nevím...

Ale Kačenka neumře. Odpoledne Pepu pustili do nemocnice a potom teprve zatelefonoval do Zákopů na národní výbor, protože děda s babičkou nemají telefon.

Babička Dáša upekla štrůdl. Ona si vzala v práci volno, aby u nás mohla pár dní zůstat. Vyprávěla nám, že jí na úřadě dovolili nastěhovat se do toho prázdného vršovického bytu po tetě Martě. Může nechat strejdu Kryštofa s tetou Janou na Vinohradech a konečně bydlet sama. Jenže teď neví, jestli se jí vlastně chce. Já se jí nedivím, mně by se z toho krásného růžového domu taky nikam nechtělo.

V noci se mi zdálo, že chodím po divadle a hledám Kačenku. Chodím ze šatny do šatny, dívám se do rekvizitárny, do krejčovny i do oblíkárny, vlezu do všech záchodů a projdu všechny chodby. Nikde nikdo a všude je tma. Pak si všimnu, že svítí ten červený nápis: *Ti-cho! Zkouší se!* A opravdu, na jevišti svítí světlo. Projdu mezi kulisama a vidím, že na scéně stojí pan Dusil v nóbl obleku. Hlediště je prázdný, ale pan Dusil recituje: „Kdo vám tak zcuchal tmavé vlasy?“ Jdu k němu a zeptám se, jestli neviděl Kačenku.

„Nazdar, komteso!“ řekne. „Taky na ni čekám. Už se mi po ní stejskalo.“

„To ne, pane Dusil,“ říkám. „To ne. Kačenka neumře, to mi nemůžete udělat.“

„To je těžká věc, Helčo, člověk si nemá s kým promluvit. Nechceš sisinku?“

„Nechci sisinku, chci Kačenku!“

Ale pan Dusil neodpovídá, oběma rukama vytahuje z kapes bonbon, vyhazuje je do vzduchu a pomalu mizí v propadlišti.

V pondělí přijel dědeček František a babička Dáša jela domů. Babička Míla nepřijela, protože jí neřekli, co se stalo. Šli jsme se s dědečkem pomodlit na Svatej Vrch a cestou zpátky jsme si dali v jedný hospodě polívku. Dědeček mi přečet dopis, co napsal prezidentovi, a vyprávěl mi, že umřela Boženka Veverková. Ta, co jí jezedáci zasmrděli dům. Klepla ji pepka a zůstala ležet v kuchyni na podlaze. Ležela tam hrozně dlouho, a když ji konečně našli, zbyla z ní už jen půlka. Tu druhou půlku sežraly krysy. Dědeček ale neřek krysy, dědeček krysám říká německý myši.

Potom se šel dědeček podívat na Kačenku. Já jsem čekala venku, před nemocnicí, protože tam ještě pořád nesmím. Pršelo a byla mi zima, ale dědeček se vrátil brzy a řek, že Kačenka je už úplně v pořádku. Když tam přišel, byla strašně bledá, ležela se zavřenejma očima a nic neříkala. Ale když jí dědeček řek, že by se měla usmířit s babičkou, sedla si a začala křičet: „Ani mě nenapadne! Víš, co mi udělala.“

A dědeček měl pravdu, poněvadž v úterý už Kačenku pustili domů.

19. Jak jsme měli na schodech krev

Byli u nás Mikuláš s čertem a Pepíček zase plakal. Ale já už jsem se jich nebála. Vůbec nevoněli tou svatou vůní. Spíš pivem a cigaretama, tomu Mikulášovi se hejbaly vousy a taky se od loňska oba dost zmenšili. Když odešli, řekla jsem Pepovi, že asi nebyli vopravdický.

„No jó,“ řek Pepa, „Dusil umřel a Luděk Starý se odstěhoval. Tak jsme poprosili aspoň Standu s Jardou.“

Standa s Jardou jsou dva dlouhovlasí kulisáci.

„Prosím tě, proč to říkáš?“ zlobila se Kačenka.

„No co, vždyť už jsou stejně velký,“ řek Pepa.

Tak jsem se hned zeptala taky na Ježíška, poněvadž jsem beztak viděla, že má Kačenka ve skříní schovaný všelijaký balíčky zabalený ve vánočním papíře.

Taky neexistuje. Ani trochu. Ale Pepíčkoví jsme to neřekli, protože je ještě malej a kvůli malejm dětem je to všechno vymyšlený. Trochu mě to mrzí, ale zas ne tolik jako Kačenku. Kačenka je z toho úplně vedle. Ale vždyť to přece musela vědět už dávno.

Kačenka má pořád ještě zavázanou hlavu, a když jdeme ven, nosí baret, aby jí nenamokly obvazy. Pořád prší a prší.

Ptala jsem se Kačenky, jestli pojedeme do Zákopů aspoň na Vánoce. Řekla, že ne. Ještě nikdy jsme na Vánoce nebyli nikde jinde než v Zákopech, tak nevím. Ale dárky pro babičku a pro dědu kupuje. Když přijdu ze školy a z němčiny nebo z baletu, jdeme s Kačenkou někdy do města. Na dárky a na ozdoby. Většinou už je tma a svítěj výlohy.

Kačenka mi dala stokorunu, abych taky mohla pro každého něco vybrat. Příští rok už si na to budu šetřit. Koupila jsem Pepovi krásnou, širokou kravatu. Byla dost drahá, stála osmnáct korun a padesát halířů, tak teď mám strach, aby mi těch zbýlých osmdesát jedna korun a padesát halířů stačilo na všechny ostatní. Ale je opravdu úžasná, modrozelená jako vocasy mořskejch pannen a jsou na ní veliký oranžový kytky a růžoví motýli. Ještě nikdy jsem na žádným pánovi takovou kravatu neviděla, myslím, že se Pepovi bude líbit. Vybrala jsem ji

sama, bez Kačenky, cestou ze školy. Kačenka na ni koukala celá u vytržení.

Dědečkovi jsem koupila dvojce žiletky Astra, jedny za dvě padesát, a velkou Alpu francovku za pět padesát, takže je toho za deset korun spousta věcí.

Taky jsme si s Kačenkou koupily gramofónovou desku, co se jmenuje *Česká mše vánoční* a vždycky večer, když pečeme cukroví, tak si ji pouštíme. Už umím ty slova nazpaměť.

Přijel nás navštívit dědeček František, šli jsme spolu zase na Svatej Vrch podívat se na jesličky. Říkal mi, že teď musí s babičkou pořád vyvolávat duchy. Musel jí na velikou čtvrtku namalovat kruh a kolem toho kruhu napsat celou abecedu. Doprostředka se postaví sklenička a na tu skleničku položí děda i babička dva prsty. Potom se babička zeptá: „Duše drahá, jsi tu přítomna?“ A čeká, jestli se ta sklenička bude hejbat. Když se pohne, tak se babička ptá na různý věci a sklenička jezdí po papíře a píše odpovědi.

Ptala jsem se dědečka, proč to babička dělá. Dědeček říká, že by chtěla vědět, jestli na Vánoce přijedeme, nebo ne, ale bojí se zeptat Kačenky. To já bych se zase bála ptát duchů. On prej tou skleničkou hejbe dědeček, aby babičce udělal radost, ale stejně se mi to nezdá.

Dědeček František taky začal chodit do práce. Ale ne učit ve škole, chodí v noci hlídat tahače. To jsou takový veliký nákladní auta, co maj asi kilometr od Zákopů garáže. U těch garáží je ještě dílna a takovej malinkej domeček s jednou kanceláří a se záchodem, jinak nic. Dědeček celou noc sedí v tom domečku a dává pozor, aby nepřišli lupiči a neukradli ty tahače. Nařídila mu to babička, aby nám mohli dávat nějaký peníze, když je teď Kačenka bez angažmá.

Ptala jsem se dědečka, jestli se nebojí, poněvadž musí do tý práce chodit kolem hřbitova. Dědeček mi vyprávěl, jak se jeden jeho kamarád vracel jednou v létě v noci z hospody, a protože bydlel v sousední vesnici, musel jít taky tou cestou kolem hřbitova. Byla úplná tma, jenom měsíc svítil. A zrovna, když došel k tomu hřbitovu, povídal si jen tak pro sebe: „Kolikpak asi může bejt hodin?“ Vtom se zpoza hřbitovní zdi vynořila holá, bílá hlava a řekla: „Půlnoc. Přesně půlnoc.“ Byl to hrobník, co tam kopal hrob, protože přes den bylo moc veliký vedro. Ale to ten kamarád nevěděl a utíkal celou cestu až domů.

„Mně se nic stane. Co by se mi mohlo stát?“ říká dědeček František. Já teda vím o spoustě věcí, co se každému můžou stát, ale dědeček je statečnej nebo si to neumí představit.

Jedna strašná věc se zrovna stala. Kačenka si přečetla v novinách, že v lesích mezi obcemi Kačina a Vlkovice našli mrtvou, dočista zavražděnou holčičku a zjistili, že to byla osmiletá Hanička Š. z nedaleké samoty. To není hrozný jenom proto, že to je hrozný, to je hrozný hlavně proto, že to asi byla ta holčička, co ji někdy vozíme do školy. Zrovna tam jsme ji vždycky brali do auta, mezi obcemi Kačina a Vlkovice.

Jednou mi dala svoji adresu, jenže já ji nemůžu najít a zapomněla jsem, jak se vlastně jmenovala. Ale kdo jinej by to moh bejt. Kačenka říkala, že jsme ji snad radši neměli vozit, že si pak myslěla, jak jsou všichni řidiči hodný a takhle to dopadlo.

Minulej tejden pani učitelka Koláčková vybrala můj výkres na velkou nástěnku, co visí na školní chodbě hned u vchodu. Tak jsem měla radost. Taky jsem si vzpomněla na Olinku Hlubinovou, kdyby byla živá, určitě by taky měla výkres mezi nejlepšíma vánočníma obrázkama. Jenže ten můj obrázek tam moc dlouho nebyl. V pátek učitelky nástěnku vyzdobily a v pondělí mi ho pani učitelka Koláčková přinesla zase zpátky, že prej se tam nevešel. Ale to není pravda, viděla jsem, že už tam visel.

Radši jsem to Kačence neříkala, protože to asi zase bylo kvůli ní. Jako když jsem nedávno měla recitovat na nějaký školní slavnosti, nakonec to taky nešlo. Slyšela jsem jednu učitelku, jak říkala pani učitelce Koláčkové: „Mařenko, ta Freisteinová, to je dcera TOHO Freisteina a TÝ Součkovy? Tak prosím tě, to radši ne, to ne. Ať nikoho zbytečně nedráždíme.“ Asi zase nechtěli nikoho zbytečně dráždit.

To nevádí, s Hrdým Budžesem by něco takovýho ani nehnulo. Jenže Kačenka žádnej Hrdej Budžes není, a když jsme potkali Kroupovou, Košťála, Novotnýho a další lidi z divadla a voni honem přešli na druhý chodník, rozbrečela se rovnou na ulici.

Kačenka se trápí a já se snažím bejt hodná a zbytečně ji nerozčilovat. Ale někdy to nejde, protože má různý praštěný nápady a pořád je stejně umanutá jako zákopecká babička. Pohádala jsem se s ní kvůli básničce. Nechtěla jsem se hádat, chtěla jsem jí to vysvětlit, ale nešlo

to. Přes Vánoce se máme naučit z paměti básničku, ne všichni stejnou z čítanky, každé, jakou chce. Pak si uděláme recitační hodinu.

Pověděla jsem to Kačence a chtěla jsem se podívat do všelijakejch knížek, co by se mi tak nejvíc líbilo. Ale Kačenka řekla: „To je zbytečný, já už vím, co budeš říkat. Nic hledat nemusíme, poslouvej. Josef Václav Sládek:

*Jsem ještě dívčina mladičká,
jako ta břízka je v mlází,
však si mě dochová matička,
dohoním co mi teď schází.*

*Jdou chlapci na máje do lesa,
tě která koho má ráda,
srdéčko radostí zaplesá,
já na to jsem ještě mladá.*

*Tak mladá dívčina,
nehledá si hochy po celém kraji,
však ten s modrýma očima,
mi za rok přinese máji.*

Tak, co tomu říkáš, to je krásná básnička, vid'?"
„Kačenko, to já recitovat nebudu,“ řekla jsem.
„Jak to nebudeš? Proč bys to nerecitovala? Chceš radši říkat něco o Gottwaldovi nebo co?“

„To ne, ale mně se tohle moc nelíbí.“

„Jak to nelíbí?“

„No, já nevím, je to takový divný.“

„Jaký divný? Krásný je to.“

„Když, ta dívčina, já nevím... To je takový moc pro starobylý.“

„No, dívčina, no a co, to je přece krásný. To se tak říkalo.“

„Ale už se to neříká a všichni by se mi smáli.“

„Proč by se ti smáli?“

„Já nevím, proto.“

Styděla jsem se Kačence říct, že ještě horší než ta dívčina je to o tom – co mi teď schází. Co by si asi tak kluci mysleli, že to je? Určitě prsa. Nechci říkat nic o žádném hochovi. Ach jo. „Jestli se smějou takovejím krásnejm básničkám, tak jsou pitomí a můžeš se na ně klidně vykašlat.“

Jak to, že to ta Kačenka nemůže pochopit? Vykašlat, vykašlat... Copak neví, jak mi zase bude?

Vzpomněla jsem si, že Kačence spad před tejdnem na hlavu trám, a už jsem radši nic neříkala. Ještě, že je ten leden dost daleko, třeba na to do té doby zapomene.

V lednu by taky měla bejt v baletu premiéra *Popelky*, ale nevím, jestli bude, protože ten cizokrajnej princ Sihánuk, co tančil prince, najednou zase přestal s námi chodit a už ho nikdy nikdo neviděl. Tak se musí zase začít znova, s jiným princem, a asi se to nestihne.

Koupila jsem Pepíčkovi autíčko na setrvačnick a Kačence takovou krásnou krabičku, vystlanou princeznovskou látkou, ve který jsou tři d'olíky a v těch d'olíkách jsou zapasovaný dvě růžový mejdla a jedna malá kolínská voda. Nahoře na tý krabičce je ozdobným písmem napsáno ELIDA. Pani prodavačka říkala, že se tomu celému říká kazeta. Ta kazeta stála třicet dva korun a málem už mi nic nezbylo. Ale dědeček František mi přidal desetikorunu, takže jsem ještě mohla zákopecský babičce koupit za dvanáct korun úžasnou voňavku, co se jmenuje Živé květy a opravdu v ní takový šedivý chuchvalce plavou.

Taky byl u nás na návštěvě pražskej dědeček Brďoch. Vyndal z tašky velkej igelitovej pytel, na kterým byl namalovanej Mikuláš, říkal, copak to tady máme, a tahal z něj banány, pomeranče a ananas, jako vždycky. Potom nám předved žonglování s pomerančema, zapískal břichem a zase odjel. Vlastně ještě dal Kačence dvoje mandle do vánočního cukroví a Pepovi jedny obnošený boty. Legrační dědeček, škoda, že k nám nejezdí častěj.

V úterý jsem nesla pani učitelce Freimanový na němčinu cukroví, co jí Kačenka poslala, protože příště už budou vánoční prázdniny, a těšila jsem se, že mi pani učitelka určitě dá na oplátku ochutnat to svoje.

Cestou jsem se na chvíli zastavila u papírnictví, protože zase měli za výlohou ty veliký fixy a taky veliký voskovky, každý nejmíň s dvaceti

barvičkama. Chtěla jsem si je aspoň spočítat. Najednou mi někdo rukama zakryl oči a povídá:

„He – He – Helenko, nazdar. Jakpak se daří mamince?“

Lekla jsem se, upustila jsem tácek s cukrovím a všechno se rozsypalo. Něco propadlo takovou kovovou mříží, co jsem na ní stála, a něco se jen ušpinilo. Byla to pani magistra Glancová. Chtěla vědět, jestli už Kačenku pustili z nemocnice, a když jsem řekla, že jo, tak řekla, že stejně ještě není vyhráno, protože na takový vošklivý zranění může člověk, nedej bože, umřít i za rok – z ničeho nic. A že prej mám Kačenku moc pozdravovat.

Když odešla, posbírala jsem všechny kousky, co zůstaly na chodníku, a zkoušela jsem prostrčit ruce skrz tu mříž a vyndat aspoň něco zezdola. Nepovedlo se mi to a spadly mi tam palčáky. Nikdy jsem pani magistru Glancovou neměla ráda.

Pani učitelka Freimanová si ode mě vzala ty špinavý drobký, ozdobnou mašli a zmuchlanej ubrousek a řekla, ať nebrečím, že se přece nic tak hroznýho nestalo. Potom uvařila čaj a přinesla svoje čistý, voňavý cukroví. Taky zapálila svíčku a frantíka, abysme se měly dobře.

Pani učitelka Freimanová říkala, že vánoční stromeček vymysleli Němci. Vánoční stromeček a pes jezevčík neboli dakl, to jsou jediný dva dobrý německý vynálezy, říkala pani učitelka Freimanová.

Na konci hodiny pro mě přišli Kačenka s Pepíčkem. Kačenka pani učitelce popřála veselý Vánoce a pani učitelka Freimanová Kačence poděkovala za vynikající cukroví.

Už byla tma a poprchávalo, ale po náměstí ještě chodila spousta lidí. Taky už byla docela pěkná zima. Možná, že se to přšení každou chvíli změní na sních. To by se mi líbilo. Schovala jsem si ruce do kapes, nenápadně a rychle, aby si Kačenka nevšimla, že nemám rukavice.

Ve všech oknech už se svítilo, jenom u nás ne. Pepa šel do sauny. Schodiště v našem baráku bylo pokapaný barvou nebo krví. Krví! Byla to opravdická krev. Vždycky pár kapek, pak větší loužička a zase pár kapek. Napadlo mě, že Pepa třeba nešel do sauny a místo toho zabil Kroupovou nebo Vytlačila, protože ho taky chtěj vyhodit z divadla. Ale nebylo to tak.

Za našima dveřma visel na klíce zajíc. Visel hlavou dolů, za uchem měl černou díru a ještě pořád z ní kapala krev. Na rohožce stál karton s vajíčkama, některý byly celý červený jako o Velikonocích.

Seběhla jsem zpátky na ulici. Rozhlídla jsem se a uviděla jsem zá-
kopeckou babičku, jak pochoduje sem a tam po chodníku. Byla celá
opršelá a něco si povídala pro sebe, jako vždycky, když je opravdu
rozčilená.

20. Jak to všechno dobře dopadlo

Hurá! Sláva! Nazdar! Ať žije babička Dáša! Stěhujeme se do Prahy! Když si pomyslím, že se za tejden budu procházet po Vršovících, úplně se mi zatočí hlava. A to ani nemluvím o tom, že třeba potkám živou Milušku Voborníkovou. To se teď klidně může stát! Jsem tak rozčilená, že musím pořád chodit.

Taky mám radost, že ta zavražděná Hanička Š. nebyla ta holčička, co ji vždycky vozíme do školy. To jsem si teda oddechla. Byla to ta druhá holčička, co jsme ji vezli do školy jen jednou. Ta naše holčička z Čertova mlýna se jmenuje Janička. Už to vím, protože mi k Vánočům poslala pohled a tam je to všechno napsaný.

Na Vánoce jsme jeli do Zákopů. Když jsme vyjžděli z Ničina, ohlídl jsem se a zdálo se mi, že Svatej Vrch hoří, ale naštěstí mu jenom zčervenaly věže, jak zapadalo sluníčko. Mrzelo by mě, kdyby to se Svatým Vrchem dopadlo jako s Veletržním palácem, když je to hlavní ničínská pamětihodnost. Za tejden se sice z Ničina odstěhujeme a já už sem určitě nikdy nepojedu, ale Svatýho Vrchu by mi bylo stejně líto.

Na Štědrej den přijela do Zákopů taky babička Dáša. Pod stromečkem od ní byla obálka, ve který bylo napsáno, že jestli chceme, můžeme se nastěhovat do toho vršovického bytu po tetě Martě Krausové. A my teda chceme! Naši už to asi věděli předem, ale já jsem musela vyběhnout ven a chvíli se tam válet ve sněhu. Pepíček taky běžel a strašně jsme křičeli.

Na půlnoční jsem pak skoro nemohla zpívat, ale zpívala jsem a Kačenka zpívala a zákopecká babička zpívala a dědeček hrál na varhany a Pepa s babičkou Dášou zůstali doma a dívali se na televizi.

V zákopeckým kostele byl úplně novej farář. Mladej a hezkej, pěkně zpíval a pořád mluvil o broucích, mravencích a o včelách. Jako na hodině vlastivědy, jenže našťavaně. Říkal, že před Ježíšem Kristem jsme jen takoví mrňaví mravenečkové, co se hloupě hemžej, ale že to neva, protože Ježíš Kristus nás stejně miluje.

Vzpomněla jsem si na toho vojáka tenkrát na závodech, toho taky zajímali mravenci. Jak ten farář křičel, zdálo se mi, že se kouká hlavně na mě, a napadlo mě, jestli se nemoh nějak dozvědět, co jsem udělala. Těm mravencům a taky těm šnekům. Dostala jsem strach.

Babička faráře pozvala, takže byl u nás na Boží hod na obědě. Měli jsme samý dobroty a tak to vonělo, že to jednoho mravence probudilo! Vylez zpod ústředního topení a šel se podívat na stůl, co se to děje.

„A podívejme se, mravenček. Kdepak se tu vzal?“ řekl farář a rozmáznul toho mravence po ubruse. Tak jsem viděla, že se ho bát nemusím.

Už jsem se byla všude rozloučit, v baletu, na kroužku i na němčině. Pani učitelka Freimanová mi dala na památku fixy, ty malý zase. Pan Pecka mi dal tempery, to jsou takový vodovky, co vypadaj jako malý pasty na zuby, můžou se patlat jedna přes druhou a nevznikne z toho šedá.

Já jsem jim namalovala obrázky. Panu Peckovi pana Pecku a pani učitelce Freimanový taky pana Pecku, protože pani učitelka Freimanová se mi tak nepovedla.

Zdeně jsem dala celou krabičku UNP, protože Upomínky Na Prahu už nebudu potřebovat. Když jsem si balila svoje věci, udělala jsem si místo toho novou krabičku VNN. Ještě si rozmyslím, co všechno do ní dám.

Kačence už sundali z hlavy obvaz, tak si nazrzila vlasy. Vypadá teď jako ta paruka tety Marty. A vůbec není tak veselá, jak si myslím, že by měla bejt. Ale to nevádí, až si trochu zaježdí na jezdících schodech a až si bude moct kupovat opečený buřty, určitě se rozveselí. Bude moct chodit do kina, do Národního muzea nebo do zoo nebo třeba jezdit metrem, až bude hotový, a ne pořád sedět doma a koukat. Taký zrovna začne slavná Matějská pout, říkal Pepa. A až nás to přestane bavit ve Vršovcích, můžeme se přestěhovat třeba na Smíchov nebo třeba do Košíř a pořád budeme v Praze.

Do školy už chodím jen tak beze všeho. Už mi nedávaj známky a už jsem odevzdala učebnice. Když jsem ty učebnice vracela ve skladu učebnic, stala se mi taková nemilá věc. Vlastně taková hrozná věc. Nemilá věc, to říká ten ředitel Vytačil, co vypadá, jako když se lebka usmívá, to už nebudu říkat. Hrozná věc, protože, jak jsem čekala, až si to ta pani učitelka, co má na starosti učebnice, všechno zapíše a odškr-

tá, půjčila jsem si tam z hromady knížek jednu čítanku pro větší děti a trochu jsem si v ní listovala.

A tam to bylo. Byla tam ta básnička o Hrdým Budžesovi a bylo to moc smutný. Hrdý Budžes nebyl ani indián, ani partyzán. Hrdý Budžes nebyl vůbec. Hrdý Budžes je jen – hrdý bud', žes. To je ještě horší, než kdyby to byl komunista. Napřed čert s Mikulášem, pak Ježíšek a teď Hrdý Budžes. Ještě že se už stěhuju.

Ve čtvrtek ráno krásně svítilo sluníčko. Na sních a na všechno. Tak jsem šla odpoledne ven. Napřed jsem se chtěla jít podívat na Svatý Vrch, ale pak jsem si řekla, že když budu stát na Svatém Vrchu, tak Svatej Vrch vlastně pořádně neuvidím a radši jsem šla na Padák. To je taky velkej kopec, ale nic na něm není. Tam už začíná les. Radši jsem neřekla, kam jdu. Oni by mě nepustili, nebo by šli se mnou a já jsem chtěla jít sama.

Jenže když jsem vylezla nahoru, seděl tam na pařezu pan doktor Macháček. Ani mi to moc nevadilo. Chtěla jsem se ho zeptat, co tam dělá, ale on se zeptal první. Tak jsem řekla, že se jdu podívat na Ničín shora, protože se v sobotu budu stěhovat. Pan doktor Macháček chtěl vědět kam, tak jsem řekla, že do Prahy. Pan doktor Macháček chtěl taky vědět proč, tak jsem řekla, že nevím. Asi vím, ale nevím to jistě. A nechtělo se mi nic vyprávět. Pan doktor Macháček se mě zeptal, jestli se mi bude stejskat. Řekla jsem, že ne, a on se zeptal, proč se teda jdu ještě koukat na Ničín. „Nevím,“ řekla jsem, ale pak jsem si vzpomněla, že chci vidět Svatej Vrch, tak jsem mu to řekla.

„A proč?“ zeptal se pan doktor Macháček.

Vzpomněla jsem si na pani Macháčkovou. Jak vůbec nemluví a pořád něco dělá. Udělala jsem sněhovou kouli a začala jsem ji válet po zemi, aby se pěkně nabalila. Udělám sněhuláka.

„A co vy tady děláte?“ zeptala jsem se.

„Já tady mrznu,“ řek pan doktor Macháček. „Doufám, že se mi to podaří.“ Vyndal z kapsy kabátu rum a napil se. Vzpomněla jsem si na pana inženýra Rarocha, ten pil víno a už je mrtvej.

„Jako že zmrznete?“ zeptala jsem se.

„Jo,“ řek pan doktor Macháček.

„Jako že umřete?“ zeptala jsem se. „Opravdu?“

„Jo,“ řek pan doktor Macháček.

„A proč?“ zeptala jsem se. Pan doktor Macháček se zase napil a šel mi pomáhat se sněhulákem. „V Ničíně pořád někdo umírá,“ řekla jsem. „Všechny domy jsou strašně hranatý a Kačenka má pořád potíže. Ale Svatej Vrch, ten je pěkněj.“

„V Praze to bude ovšem úplně jiný,“ řek pan doktor Macháček. „Tam toho všeho bude mnohem víc.“ Pan doktor Macháček dal sněhulákovi svoji čepici, napil se a přidal mu i svůj kabát.

„Pane doktore, kdo je to patolog?“

„To je ten, kdo se hrabe v mrtvolách,“ řek pan doktor Macháček a sednul si zase na pařez.

„Tak se tady mějte hezky a pozdravujte Kristýnu,“ řekla jsem a radši jsem šla pryč. Pan doktor Macháček si pořád musí dělat tu svojí divnou legraci. Úplně jsem se zapomněla podívat na Svatej Vrch shora, jak jsem chtěla.

Ale druhý den už jsem na Padák radši nešla. Bála jsem se, že bych tam zase našla pana doktora Macháčka, nebo jeho mrtvolu. Co kdyby to myslel vážně. Ale pan doktor Macháček nezmrznul, jenom usnul a skutálel se ze stráně. Dole ho našli nějaký lidi a zachránili ho. To měl tedy štěstí. V pátek o tom mluvil celej Ničín.

V pátek jsem šla naposledy do školy. Těšila jsem se, že mi pani učitelka Koláčková dá nanuka jako tenkrát Hružovi, když šel do pomocný školy. Ale taky jsem měla strach, protože měla bejt ta recitační hodina a Kačenka na *Dívčinu* nezapomněla. Žádnou jinou básničku jsem se nenaučila, protože jsem Kačenku nechtěla podvádět, jenže když na mě přišla řada, *Dívčinu* jsem říct nemohla. Jen jsem tam tak stála před tabulí a koukala a všichni koukali na mě. Bylo тихо a když už to trvalo kdovíjak dlouho, řekla jsem:

Helena Součková: Prase. Za našimi, za vraty vysedává prase. Hele ho. Už zase.

Poněvadž to mě zrovna napadlo. Všichni se smáli, dokonce i pani učitelka Koláčková se smála a bylo to moc prima. Kdybych řekla *Dívčinu mladičkou*, smáli by se taky, ale úplně jinak. To já přece poznám. Ani mi nevadilo, že jsem nakonec žádnýho nanuka nedostala. Ale Kačence o tom radši říkat nebudu, nevím, jestli to přece jen nebyl podvod.

Potom jsem šla ještě naposledy do divadla, počkat na Pepu a taky se rozloučit. Zrovna jsem si povídala ve vrátnici, když zazvonil telefon.

Pan vrátný ho vzal, chvíli poslouchal a pak povídal: „Paní Součková už tady nepracuje, já bych vám zavolal jejího manžela, pana Brd’ocha, ale on je ještě na jevišti. Budete si muset zavolat asi tak za půl hodiny.“

„Kdo to je?“ zeptala jsem se.

Pan vrátný zakryl rukou sluchátko a řek mi, že to volá divadlo Šumperk.

„Tak mi to dejte, já to vyřídím,“ řekla jsem. V Praze budeme mít telefon, musím se to začít učit.

„Haló? Počkejte moment, já vám teda dám dceru paní Součkovy.“

Pan vrátný mi podal sluchátko a hned mi strkal papír a tužku.

„Pěkně si to napiš,“ šeptal.

Volal nějaký pan Vychodil, ředitel divadla v Šumperku na Moravě, a tvrdil, že by měl pro Kačenku angažmá a že mu má co nejdříve zavolat na číslo, který mi nadiktoval.

Chtěla jsem říct, že to vyřídím, ale pak jsem se ohlídl a za mnou stála Andrea Kroupová. Zrovna šla taky telefonovat. Tak jsem místo toho řekla: „Pane řediteli, já jí to povím, ale asi to nemá cenu, protože maminka už má angažmá v Praze, v Národním divadle, takže do toho vašeho Šumperka asi nebude chtít jít.“

Jestli to praskne, pošle mě asi Kačenka Freisteinovi dodatečně k Vánocům. Vůbec se to nesmí dozvědět, jak ji znám, hned by se chtěla do toho Šumperka stěhovat. Radši jsem ten papír s telefonním číslem hodila do koše. Ale až venku před divadlem, aby to nikdo neviděl.

Doma mi Kačenka dala malej, placatej balíček. Přinesla ho pošťáčka, krásně voněl a byl opravdu pro mě. Bylo na něm napsáno: *Slečna Helenka Freisteinová* a uvnitř byly ty největší fixy, jaký jsem kdy v životě viděla. Ale taky tam byl pohled, od Freisteina.

Milá Helenko, když tak hezky maluješ, snad tě potěší tyhle barvičky. Veselé Vánoce přeje Karel, psal Freistein.

Vzala jsem si fixy, oblékla jsem si kabát a kulicha a šla jsem ven. Před barákem jsem si sedla na bobek a ty fixy jsem jeden po druhým naházela do kanálu, i růžovej a modrozelenej. Potom jsem si lehla na břicho a dívala jsem se za nima dolů tou mřížkou. Ale už jsem je neviděla, bylo to moc hluboko a začínalo se stmívat.

„Proboha, co se ti stalo?“ lekla se Kačenka, když mě viděla. „Proč brečíš?“

Taky jsem zahodila tu novou krabičku VNN se všema věcma. Přece nebudu v Praze VZPOMÍNAT NA NIČÍN.

P. S. Pan prezident Husák dědečkovi ještě neodpověděl, tak si myslím, že už mu asi ani neodpoví.

Chcete se zasmát, zastydět a zavzpomínat? Prvními roky husákovské normalizace nás v této knize provází žákyně druhé třídy ZDŠ v Ničíně Helena Součková. Po mimořádném ohlasu vychází kniha v novém vydání a zároveň bude letos uvedena jako divadelní hra.